„O lectură ca impactul unei explozii la care nu te aşteptţi.”

GeorgsAno

***n*GREUCEANU roman (cu un) poliţist ediţia a doua**

Sleîion Jurlea

Greuceanu. Roman leu un) poliţist

Copyright © STELIAN JURLEA
Copyright © CRIME SCENE PUBLISHING 2010 pentru prezenta ediţie
Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

CRIME SCENE PUBLISHING

Str. Coacăzelor nr. 5, Bucureşti e-mail: edilura@crime-scene.ro tel./fax.: +40.21.242.73.77 www.crime-scene.ro
CRIME SCENE PUBLISHING – imprint al grupurilor FLACĂRA şiTRITONIC
Editor – coordonator: GEORGE ARION
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
JURLEA, STELIAN

Greuceanu / Stelian Jurlea;

Bucureşti: Crime Scene Publishing, 2010

ISBN 97860^8139-60-9

Coperta: ALEXANDRA BARDAN

Redactor: ALEXANDRU ARION

Tehnoredactor: LAURA TIBÂR

Comanda nr. nr. 8/04.08.2010

Bun de tipar, august 2010

Tipării în România

Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor

▪ *Stelian Turlea*

Greuceanu roman (cu un) poliţist ediţia a doua

. ©

crime scen

eNăscut în ianuarie 1946, Stelian Ţurlea a urmat studii de filologie (1968) şi filosofic (1976), la Bucureşti, a fost aproape trei decenii redactor de politică externă (revista „Lumea”), a condus, după 1989, revistele „Lumea”, „Zig-Zag”, apoi ziarul „Meridian”, după care a lucrat în televiziune, ca şef al departamentului de ştiri al Antenei 1. Din 1996 lucrează la Protv, din 2000 este şi editor senior al „Ziarului de duminică”.

Este autor a douăsprezece romane, zece cărţi de publicistică, nouă cărţi pentru copii şi două traduceri. A îngrijit cinci albume (unul în trei volume despre Bucureştii în vremea lui Carol I; un altul despre lucrările publice în vremea lui Carol I; Palatul Patriarhiei; Palatul regal; Cronica restaurării Palatului vechi B.N.R.).

A primit Premiul Uniunii Scriitorilor pentru literatură pentru copii (2003), Premiul Asociaţiei Editorilor din România pentru literatură pentru copii (2005), Premiul Special al Uniunii Scriitorilor (2006), Premiul Asociaţiilor Scriitorilor din Bucureşti (2007). A fost nominalizat la Premiul Uniunii Scriitorilor pentru literatură pentru copii în 2000 şi Premiul AER pentru roman în 2003

.în memoria lui Mihalache Constantin, din mahalaua Delea Veche, cel care, în 1876, i-a povestit basmul lui Petre Ispirescu. *Greuceanu* a fost şi rămâne un basm de oraş.

Prolog

în care se arată cum şi-a făcut Greuceanu un frate de cruc

e

1.

Nu ştiu ce-a fost în capul lui taică-miu când mi-a anunţat la primărie sosirea pe lume şi mi-a dat numele ăsta. Zicea că îi plăcuse de mic, de când era la şcoală, sau i-l citise bunică-sa, nu mai ştiu. Altădată zicea că discutase cu mama şi fusese şi ea de acord că e cel mai frumos nume şi c-o să-mi poarte noroc. Aiurea! Mai povestea că tocmai se certase cu mama şi s-a dus să-i facă în ciudă, de parcă nu putea să aştepte să se certe după ce mă mai întremam şi eu, că tare mititel şi pirpiriu mai eram. Nu cred nimic din toate astea, nici măcar că a vrut să dea cu tifla sorţii, cred că mai curând băuse peste măsură, cum îi era obiceiul şi nu ştia ce face.

Nu înţeleg însă cum s-a lăsat prostit naşi-miu, că şi el m-a botezat tot aşa. Popa face ce-i spui. Dacă mai e şi unul care-ar fi trebuit să iasă de-o veşnicie la pensie şi nu mai aude bine, te-ai scos, îi spui de-o sută de ori şi tot n-aude, aşa că mai degrabă aranjezi cu dascălul căruia nu-i pasă de e ori nu în calendarul sfinţilor numele cădelniţat. Popa îl silabiseşte după o hârtiuţă strecurată de dascăl înainte să vâre copilul în cristelniţă. D-asta n-am o onomastică a mea. Cât eram mic, sufeream, când mă întrebau colegii:

- Măi, Greucene, când zici că ne chemi la ziua ta ?

Când să-i chem? îmi venea să plâng de ciudă când se hlizeau de mama focului. Acuma mă lasă rece. Da' nici nu mă mai întreabă nimeni.

După ce că mă cheamă cum mă cheamă, mai săream şi-n ochi oricui, că voia ori ba să mă vadă. Mai degrabă

bondoc, plin de muşchi, cu ochii negri şi atât de blond că parca-mi albise părul. Nu semănăm cu niciunul din familia mea, taică-miu zicea la beţie că mama mă făcuse cu altul, mama bocea ca proasta de sărea cămaşa de pe dânsa, el râdea gros şi mai da pe gât un pahar. Am un frate cu
părul ca tăciunele, subţire şi-nalt, doar la ochi semănăm. Dar treaba asta cu părul m-a urmărit până târziu, nu'ş de ce eram convins că e un semn, da' nu ştiam de-i bine sau rău. Sigur e că, orice aş face, n-are cum să nu sară-n ochi, n-ai cum să nu-l vezi pe unul care e diferit!

Dar îl iertam pentru toate pe tata când îşi făcea vrăjitoriile. Obişnuia să repare, să bată cu ciocanul, să acopere găurile oalelor cu cositor. Nu mă dezlipeam de lângă el. Topea în linguriţă bucăţi de plumb şi-l răsturna în apa rece, iar plumbul sfârâia scoţând aburi şi transformându- se în figurine stranii. îşi trecea dintr-o mână în alta bobiţe de mercur imposibil să le prinzi cu buricele degetelor, care se desfăceau pe loc în alte bobiţe mai mici şi scăpau din strânsoare.

- Aşa e şi-n viaţă, zicea, bobiţe fără număr, nu ştii de unde să le apuci. Nici o poveste nu începe cu începutul.

2.

Era a doua zi după Sfântul Petru, o vipie că ţi se usca gâtul doar privind cerul alb de-atâta arşiţă. Respirai sticlă pisată şi foc. Nu mai plouase de două luni, pământul crăpase, se făcuse de piatră, nici o adiere nu aducea vreo scamă de nor. Frunzele pomilor se răsuciseră răscoapte, gata să cadă, fructele se uscau pe crengi, iarba puţină şi pârjolită se fărâma sub tălpi, ca paiele.

Tocmai îl înmormântaseră cu mare tevatură pe tatăl lui Gore, prietenul meu cel mai bun. Groparii ceruseră plata dublă, ziceau că şi-au rupt lopeţile-n pământul prea tare şi, pentru că nu-i băgase nimeni în seamă, nu săpa- seră nici juma' din cât trebuia şi sicriul rămăsese aproape de suprafaţă.

Preotul n-a fost de acord, a cerut să se scoată sicriul şi

a refuzat să facă slujba. Babele ziceau că-i mare păcat, da' groparii apucaseră să dea pe gât câteva guri din ţuica de
pomană şi căzuseră lăţi în arşiţă, nu mai ştiau nici să ţină lopeţile în mână, îi înjura lumea degeaba, s-au retras sub un tei, pufăind ţigări puturoase fără filtru.

Lăsaseră la groapă doar un ucenic înspăimântat c-o să-l

sfâşie oamenii şi prea firav să răzbească, abia zgâria pământul cu hârleţul. Cei care veniseră cu mortul vociferau, câţiva erau puşi să-i bată pe gropari, da* tot chinul ar fi fost degeaba. Iar pe arşiţa aia, numai să te iei la bătaie nu se făcea!

Când i-a auzit pe câţiva că mai bine lasă mortu-n capela cimitirului pân-a doua zi, când s-or trezi din beţie groparii, Gore, îmbrăcat cum nu-l mai văzusem, întro cămaşă albă cu mâneci lungi, n-a mai ţinut cont de nimic, a apucat o cazma, a sărit în groapă şi-a-nceput să sape. Nu m-am putut abţine, am sărit şi eu lângă el c-o lopată şi ne-am căznit aşa vreo juma* de oră, poate mai mult, curgeau apele de pe noi, eram negri de praf.

Vociferările s-au risipit, oamenii se holbau la noi, nu mai văzuseră aşa ceva, doi puşti, de-abia cin'şpe ani să aibă, să sape groapa, n-a sărit unul să dea o mână de ajutor, dar eu cred că asta s-a-ntâmplat fiindcă oricum nu mai încăpea nimeni lângă noi.

Vecinii care veniseră la cimitir n-au mai răbdat în soarele mortal, căscând gura la cum săpam, s-au retras la umbră, dar erau pomi prea puţini în cimitirul ăla şi soarele tot îi ardea, aşa că s-au închinat grăbit şi s-au dus acasă, asta am aflat mai târziu. Cineva care ne urmărea, totuşi, din buza gropii s-a dus să-l cheme pe popă, a venit neîn-

crezător, s-a uitat la cât săpasem, ne-a spus că-i destul şi l-a înmormântat pe tatăl lui Gore.

Când am aruncat peste mormânt ultima lopată de pământ, eu, Gore şi tinerelul căruia-i mai venise inima la loc şi p-ormă ş-unul dintre groparii care n-adormise lângă pom şi tot bombănea şi-ntreba cine-l plăteşte, nu mai erau lângă noi decât vreo trei, patru babe, una care făcuse coliva şi de când era lumea făcea colivă la toată mahalaua ş-alta care urmărea să fie totul cum spune datina. Gore le-a
mulţumit, nu se punea vreo problemă de bani, iar celor doi gropari le-a dat trei pachete de ţigări, nu le venea să creadă, nu ştiu la ce s-aşteptau, şi p-ormă am plecat amândoi. N-am zis niciunul vreo vorbă tot drumul.

P-ormă, Gore a zis că el n-o să-şi petreacă prima noapte fără tată-su în casa lor, n-am prea înţeles ce voia să spună, dar mi-am amintit ce auzisem mai înainte.

Gore-i prietenul meu de când mă ştiu. Semănăm într-atât, că mai degrabă el ar trebui să-mi fie frate, suntem de-o înălţime, făcuţi la fel, doar că el n-are părul alb. El le are cu bătaia şi cu boxul, spre deosebire de mine.

Tată-su fusese pilot de automobile înainte de război, lumea zicea că unul faimos, îşi rupsese picioarele la o cursă prin Germania şi de-atunci unu-i rămăsese ţeapăn, nu s-a mai putut aşeza la volan. Şi-a deschis un atelier mecanic, după război repara mai mult biciclete, motociclete şi fel şi fel de motoare, maşinile mici erau o raritate, socotite semn al îmburghezirii, cei care le aveau preferau să le ţină acoperite, sub prelată, într-un colţ de magazie, au făcut asta mulţi, mulţi ani.

A dus-o de azi pe mâine pân-au început să reapară maşinile particulare, n-a vrut să lucreze la stat nicio zi, io nu mă dau cu comuniştii ăştia, zicea, pân-au venit şi l-au priponit. Cică, pentru incitare. Norocul lui a fost că un mahăr mare dintr-ăia care ceruseră să-l aresteze era iubitor de maşini şi l-a scăpat de pârnaie ca să-i facă din maşina lui aproape una de curse.

Şi p-ormă avea grijă de maşinile alea ascunse în mahala, sub prelate. Ca să nu le rugineascâ motoarele, îl chemau măcar o dată pe an să-şi arunce un ochi, să le ungă, să facă ce-o şti, s-a ocupat cu asta, printre reparaţii de râşniţe şi frigidere, mai bine de-un deceniu, pân-au avut din nou voie oamenii să umble cu maşinile proprii.

Printre noi, puştii, i se dusese faima tatălui lui Gore, am fi vrut să fie şi taţii noştri ca el.

3.

Asta era înainte să mă nasc eu.

Nu ştiu cum se face că tot ce-a fost mai frumos pe lume pân'acuma s-a petrecut înainte să mă nasc. Sau când eram mic, în curtea casei noastre, pe o stradă pietruită cu bolovani de râu dintr-o margine a oraşului.

Casa era lungă şi avea două intrări, la capetele unei verande închise de sus până jos cu geamuri enorme şi separată în două, la mijloc, de un zid de paiantă. Din ea intram într-o sală cu câte-o cameră de-o parte şi de alta, foarte înalte, cu pereţii zugrăviţi cu trafaletul cu flori colorate de humă şi ferestre uriaşe care dădeau în stradă. în sală era bucătăria de iarnă, cu o sobă cu plită cu lemne, marca Vesta, dinainte de război, acolo ne îmbăia mama o dată pe săptămână, într-o copaie cât toate zilele, care mirosea mereu a pelin.

Dormeam cu frate-miu într-una dintre camere, părinţii în cealaltă. Cât era ziulica de lungă o petreceam în curtea largă, unde lipiseră de casă o bucătărie de vară şi o magazie de lemne.

Era multă iarbă, o mână de tufe de trandafiri sălbatici şi printre ele, iţite, frunze mari de hrean. Vreo trei arţari bătrâni umbreau cât era nevoie. îmi petreceam zilele în doi zarzări cu multe crengi uscate şi căldări de fructe.

Intrarea cealaltă a verandei ducea la alte încăperi pe

care nu le-am vizitat niciodată, în care locuiau doi bătrâni, împreună aveau vreun secol jumate. Pentru că fuseseră pe vremuri prăvălie, îmi închipuiam încăperile acelea căptuşite cu rafturi până-n tavan, cu borcane, sticle, căni, pachete, pungi cu mirodenii, cum vedeam la alimentara. Tata îmi povestea că, înainte să mă nasc eu, când el era tânăr, moşul, încă în puteri, ieşea din casă, când se plictisea, cu o puşcă veche cu alice şi trăgea după şobolanii din vecini. îi plăcea atunci să povestească despre vânător ifabuloase la care luase parte, cu gonaci, prepelicari şi docare ce se întorceau încărcate cu iepuri sau mistreţi pe care-i vindeau măcelarilor.

întrebam ce-i acela un docar. N-a prea ştiut să-mi spună, văzuse şi el unul singur o dată, când venise proprietarul casei, un moş şi mai bătrân, alb tot, la păr şi la haine, să-şi ia chiria, cum făcea de două ori pe an. Taică-miu era sigur că fusese un boier bogat de lângă oraş, retras acum într-o căsuţă printre dealuri, după ce comuniştii nu ştiu cum de-l iertaseră de puşcărie, poate pentru că era prea bătrân. Nici puştii străzii, nici adulţii nu prea văzuseră docar, se strângeau ca la urs în jurul roţilor enorme de lemn şi al calului murg nepăsător la laude, mânat cu vorbe domoale de bătrânul care nu adăsta mai mult de-o ceaşcă de franzcafea, sorbită împreună Cu ălălalt bătrân, mereu în picioare, lângă cişmeaua din curte, beau şi-şi aminteau grăbit şi superficial de trecute vânători.

De fiecare dată după plecarea hurducăită a docarului, ăstălalt moş era cuprins de frenezie şi invariabil scotea puşca în căutare de şobolani. Toată strada tremura.

Dar, povestea tata, în scurt timp au venit noaptea nişte bărbaţi în haine de piele, i-au confiscat puşca, l-au săltat şi pe el şi-a lipsit de-acasă mai bine de-un an, docarul n-a mai apărut niciodată, iar chiria li s-a spus s-o plătească la Sfatul Popular.

Tare mi-ar fi plăcut să trăiesc în vremurile alea, cred că era ca-n poveştile cu hoţi şi vardişti pe care mi le tot

închipui eu, deşi n-or fi fost toate cum cred.

Oamenii ăia cu haine de piele se arătau rar prin mahalaua noastră şi numai noaptea, când nu puteau fi văzuţi şi luaţi la goană. Tată-miu îmi spunea că nu mă născusem eu când obişnuiau să dea năvală peste cutare sau cutare care avusese o prăvălie sau un mic negoţ, gata să-nchidă tot.

La noi lumea era aşezată cum trebuie: care avea o cizmărie, care o sifonerie, care o frizerie, care vindea îngheţată sau borş, care ascuţea cuţite şi foarfeci, care era
croitor, ceaprazar, măcelar, ceasornicar n-aveam, ăştia-şi aveau prăvăliile mai spre centru. Era ca în oricare altă mahala, oamenii se cunoşteau între ei şi se-ajutau, îşi transmiteau din tată-n fiu meseriile. Multi lucrau la rafinăria din apropiere. Mai spre margine erau cei câţiva machidoni care umblau cu oile de colo-colo, făceau brânză şi iaurt pe care-l vindeau din casă-n casă din talere uriaşe, cât o roată mare, atârnate de-o cobiliţă, de-o parte şi de alta a umerilor, un iaurt vârtos în care înfigeai lingura sau paleta şi rămâneau drepte şi ţepene.

Printre atâtea prăvălii se afla şi atelierul mecanic al tatălui lui Gore. Oamenii aveau de toate, mergeau în centru doar când se duceau la vreun film, la o lună.

Nimic din astea n-am prins şi eu, tata-mi spunea că închiseseră prăvăliile comuniştii, doar atelierul mecanic a rămas în picioare, când au vrut să i-l închidă, i-a fugărit cu nişte chei franceze pe toată stradă, urlau şi-unul şi-alţii, parcă erau într-un film italian. După aia, spunea tata, l-au prins nişte necunoscuţi pe tatăl lui Gore de câteva ori şi l-au bătut bine, ultima oară l-au lăsat lat în faţa atelierului, pe bolovanii care s-au înroşit de sânge, până l-a găsit un vecin şi-a chemat doctorul.

Peste noapte, nu ştiu ce s-a întâmplat, s-a-ntors roata, toată strada era parcă un trup, când au mai venit ăia cu haine de piele, s-a făcut că oamenii nu dormeau, au ieşit cu bâtele să-i întâmpine şi i-au bumbăcit bine, ălorlalţi le-

au ieşit ochii din cap de surpriză. S-au ferit să omoare pe vreunul, dar le-au cam rupt oasele. Furioşi, oamenii în haine de piele au revenit şi mai mulţi, au păţit la fel, de data asta le-au ieşit în faţă şi i-au ciomăgit femeile, surpriza a fost şi mai mare, dar tot le-au rupt oasele.
Ziua, când a venit poliţia să pună întrebări, nimeni nu ştia nimic, n-avea vreunul habar de ce fusese, noaptea-i făcută să dormi, dom'le, n-ana auzit nimic, i-au scărmănat degeaba caralii, i-au ameninţat cu pârnaia, cu canalul, cu trimisul la tăiat stuf, trimite-mă, nene, dacă vrei să-mi laş icopilaşii să moară de foame, io nu ştiu nimic din ce vrei să-ţi spun.

P-ormă n-au mai venit, au lăsat mahalaua în apa ei, oricum nu făceau nici un rău.

Şi tatăl lui Gore era eroul.

Atunci m-am născut eu. Şi Gore, că eram de-o seamă. Dar Gore a fost orfan de la naştere, mamă-sa a murit aducându-l pe lume, l-a crescut tată-su cum s-a priceput.

Nu l-au iertat niciodată, nu ştiu dacă ăia de la-nceput sau alţii, care preluau cazul. Acuma, că eram mari, începeam să înţelegem mai bine.

Noi, copiii, tot auzeam întâmplările astea de la unul şi de la altul, le povesteau cu mândrie, ni se păreau mai vii decât poveştile cu zmei, un fel de istorie din care ne născusem şi la care trebuia să participăm cum-necum. Nimic nu era mai frumos! Eram urmaşii unei lumi fabuloase şi-ai unor eroi de film.

Ne petreceam toată ziua pe stradă, pe maidanul pe care crescuseră duzi printre ruinele unor case bombardate la război, unde-şi aveau cuiburile şobolanii pe care-i tot împuşca pe vremuri moşul din curtea mea. Gore n-avea frică, se vâra peste tot, degeaba-i strigam c-o să se dărâme vreun zid peste el. Ce-mi plăcea cel mai mult era că nu se temea nici de băieţii de pe străzile alelalte, mai mari şi mai puşi pe bătaie, a cotonogit odată pe unul şi după aia ne-au lăsat în pace. Gore era şeful. Zicea că o să se facă luptător, dar în chestia asta nu prea-

l credeam, toţi voiam să ne facem luptători şi recunoşteam în adâncul sufletului că nu-i meserie pentru noi.
Prin şcoală am trecut ca raţa prin apă. Mai important era să ne apărăm teritoriul, cum făcuseră şi părinţii noştri.
Aşa am prins gust de hoţii şi vardiştii

.îmi târşâiam picioarele pe asfaltul încă fierbinte, deşi se făcuse demult noapte, şi alături de mine făcea la fel şi Gore, cu mâinile înfipte adânc în buzunarele largi ale pantalonilor. Nu ştiu la ce se gândea, pot doar să-mi închipui. Abia îl înmormântase pe tată-su, acasă probabil îl aşteptau cei care voiau să pună mâna pe atelier, nu ştiu cum de prinseseră gust de asta, trebuia să hotărască ce face mai departe, era la o răscruce. Nu se cădea să-l pisez cu întrebări, avea să vorbească el când va simţi nevoia. Deocamdată, băteam străzile de câteva ceasuri bune.

Şi, deodată, mi-a zis:

- Hai acasă!

Ne-am întors. Probabil nu era atât de târziu pe cât credeam, sau arşiţa îi scosese pe oameni din case, era lumină pe toată strada, iar la porţi erau băieţii şi fetele cu care obişnuiam să ne ascundem pe maidan ori mai departe, la marginea oraşului, pe câmpul din apropierea rafinăriei. Simţeam că se întâmplase ceva şi nu era numai că murise tatăl lui Gore. Pe măsură ce înaintam, băieţii de-o seamă cu noi ni s-au alăturat.

Când am ajuns la atelierul mecanic, am văzut şi acolo lumină, deşi îl lăsasem încuiat şi n-avea cine să-l deschidă. Vreo trei zdrahoni şedeau înfipţi bine-n scaune, cu picioarele trântite pe masă şi cu sticle de bere în mână. îşi lăsaseră maşina pe stradă, cu uşile larg deschise şi muzica dată la maximum. Puţin le păsa că poate mai dorm oamenii.

- Bine-ai venit, Gore, zise unul când ne-a văzut apropiindu-ne de curte. Să ne laşi şi rândul ălălalt de chei.

Gore n-a scos o vorbă, a intrat în curte şi noi după el.

Zdrahonul a continuat:

-Poţi rămâne-n casă, dar atelierul e-a luz mandea. Mi l-a lăsat tac-tu şi-am zis să vin chiar de azi, să lămurim lucrurile.

Aştepta un răspuns, nu l-a primit, a râgâit scurt şi-a mai tras o duşcă din sticlă.

Ne uitam la Gore, dacă el nu făcea nimic, nu era să ne băgăm noi în necaz. Dar Gore a dispărut în casă ,zdrahonul râdea, convins că plecase după rândul de chei. Când a apărut din nou, ţinea în mână ditamai cheia franceză, nu ştiu dacă era chiar cea cu care-i alungase tatăsu, cu ani în urmă, pe ăia-n haine de piele. N-a mai râs nici- unul dintre nepoftiţi. S-au ridicat cu greu în picioare şi-au dat să iasă din atelier. Gore n-a scos decât o vorbă, singura din toată seara:

- Cărati-vă!

Zdrahonii nu erau prea încântaţi, dar nici nu le venea să creadă, nişte puşti necopţi se puneau cu ei?! Au ieşit şi ei în curte, gata să ne pună cu botul pe labe cât mai repede.

Prima care a sărit la bătaie, când nici nu te aşteptai, a fost o fată care ne tot împuia capul c-o s-ajungă actriţă de cabaret. Noi nici măcar nu ştiam ce-i ăla cabaret. S-a mutat curând după aia din oraş şi n-am mai auzit de ea, şi-o fi schimbat numele. Fana o chema. S-a repezit la unul dintre zdrahoni şi i-a ars un vârf de pantof între picioare cu atâta forţă că şi azi, când îmi amintesc, mă îndoi şi mă cutremur. Bărbatul a urlat scurt şi-a căzut leşinat.

Rămăseseră doi. Noi eram şase. Gore s-a îndreptat spre cel care aştepta cheile, noi am apucat ce-am găsit prin curte, scânduri, ciomege, ţevi scurte şi i-am înconjurat. A fost o bătaie dură, cu capete sparte, cu sânge. îmi închipuiam că mai fusese aşa cu ani în urmă, pe aceeaşi stradă, când urma să închidă ăia prăvăliile. Eram furioşi şi noi, cum fuseseră taţii noştri. N-a durat mult. Fata care dăduse prima a fost şi cea care a pus capăt luptei:

- Asta a fost o lecţie. Dacă mai veniţi, o să fie ultima lecţie. Luaţi-vă mortu' d-aicea şi valea!

Au tulit-o cu Dacia lăsată-n stradă.

Am rămas multă vreme în curtea atelierului, sub un nuc. Care fuma, care sorbea din berile rămase de la zdrahoni, care îşi oblojea rănile şi privea stelele. Ne simţeam mândri. Fusese prima noastră victorie importantă, până-atunci ne mai bătusem cu găştile altor străzi, nimic palpitant, o joacă, da' acum ne tremuraseră inimile. Norocul nostru că nu scoseseră cuţitele. Niciodată nu fusesem atât de uniti şi nu simţisem cât de puternici puteam fi. Nu ne era teamă c-or să se întoarcă şi ştiam că nimeni n-o să- i poată lua atelierul lui Gore. Eram atât de mândri, că nu putea să doarmă niciunul, oricât de târziu se făcuse. Dar tot ne-am risipit pân' la urmă.

îl trimisesem pe frate-miu acasă şi mă pregăteam să plec şi eu, când Gore mi-a făcut un semn să merg cu el. M-a dus în fundul curţii, lângă zarzării bătrâni care separau curţile noastre. începea să se crape de ziuă, stelele erau foarte departe pe cer. Nici o adiere, nici o şoaptă, nici măcar gâzele nu mişcau.

Gore a scos un briceag din buzunar.

- O să fim fraţi de cruce, a zis.

Şi-a crestat braţul, mi-a făcut şi mie la fel şi ne-am sorbit picăturile de sânge.

Aveam amândoi lacrimi în ochi.

La scurt timp după noaptea aceea, au intrat cu buldozerele în mahala şi au ras trei străzi, să construiască blocuri. Ne-am risipit. Părinţii mei şi-au cumpărat o chichineaţă de două camere în partea ailaltă a oraşului, am terminat şcoala, am intrat în poliţie şi frate-miu s-a dus la Bucureşti să facă facultatea şi să ajungă ziarist. Fana a dispărut, habar n-am dacă a ajuns cântăreaţă de cabaret. Unul dintre băieţii care puseseră mâna pe par s-a făcut mecanic de locomotivă, altul – şofer de taxi, al treilea e constructor şi aud c-a intrat în politică. Nu i-am mai văzut după decembrie '89. Singurul celebru e Gore, a

boxat, a câştigat, a fost adulat, s-a plictisit, s-a apucat de lupte. Acum îl văd la televizor la fel şi fel de gale local kombat „Dă-i bătaie!”, „Arde Oraşul!”, „Fierbe lumea!”, „Gala secolului”. Sunt mândru şi-mi vine să strig:

- E fratele meu de cruce!

Dar mai bine tac, bucuria asta să-mi rămână numai mie

.Partea întâi

în care se povesteşte cum au fost răpuşi cei trei zme

*i*1.

Pălărie pe ochi, ochelari negri, guler ridicat, haină de blugi ajustată pe talie, mâinile în buzunarele pantalonilor evazaţi. Parcă m-aş deghiza. Chiar asta cred că fac când pornesc în misiune; de fiecare dată e ca şi cum m-aş pregăti să dau în vileag o bandă care terorizează lumea.

De mic mi-a plăcut să-i prind p-ăia răi, jocul care mă amuza cel mai mult era de-a hoţii şi vardiştii. Mereu am vrut să fiu vardist, să alerg după ăi de fură, nici nu era greu, toţi se-nghesuiau să joace rolul hoţilor, văzuseră prin filme că sunt plini de bani şi umblă în maşini scumpe, cu femei aiuritoare agăţate de braţele lor. Vardiştii abia de-şi trăgeau pârţurile, aşa-mi şi ziceau, Greuceanu Pârţulică face lampa tot mai mică, n-avea nici un sens, mă lăsa rece.

Dar cred mai mult că vardiştii aveau o faimă proastă pentru că lumea nu văzuse decât miliţieni d-ăia cu capul pătrat, făcuţi pe puncte, care nu ştiau decât să te salte şi să te bată c-aşa primiseră ordin, sau ziceau că eşti duşman al poporului, sau nu ieşeai cu ploconul, sau nu le plăcea mutra ta. Vardişti sau miliţieni, pentru toţi era totuna, şi pentru mine. Nimeni nu văzuse miliţianul că se duce şi-l înhaţă p-ăla care-a furat. Asta voiam să fac. N o să mă apuc acuma să spun cum erau vremurile, cine n-a trăit asta n-o să mă creadă.

Vrei să te dai cu ăştia care aşteaptă să le pice para mălăiaţă, măi Pârţulică? Dar eu văzusem într-o cutie cu poze din podul bunicului un vardist care se holba la tine,

drept de parcă înghiţise un ciomag, cu centiron lat, uniforma uşor bolită, mustăţi enorme răsucite, ochi bulbucaţi şi şapca uriaşă ţinută la subţioară de braţul strâns lipit. Pe spatele cartonului îngălbenit cineva scrisese cu o cerneală
care fusese, pe vremuri, violetă «înainte să-l prindă pe Terente».

Cine era Terente? am întrebat.

«Ehei, ce vremi!» a oftat bunica, îşi cam pierdea minţile şi rămânea cu privirea fixată într-un punct, de parcă de-acolo ar fi urmat să răsară vreo nălucă şi aşa o fi fost şi atunci, că parcă se vedea cu mult înaintea ultimului mare război, nu vorbea niciodată de vremurile alea, şi nici a doua oară când am întrebat-o cine-a fost Terente nu mi-a răspuns, nu mi-a zis nici măcar cine era vardistul cu mustăţile răsucite, nu era cineva din familie, şi, în scurt timp, bunica a murit şi n-am mai avut pe cine întreba. Şi pe urmă am uitat.

2.

Am intrat în poliţie certându-mă cu toată lumea, că asta nu-i meserie, c-o să-mi plâng zilele, c-o să rămân pe drumuri când m-or da ăia afară de incapabil, că fac de râs familia, dădeam din cap la toate, băiatul ăsta-i dus cu pluta şi-or fi zis cu toţii.

N-au trecut mulţi ani şi s-a schimbat regimul, abia apucasem să mă obişnuiesc şi era sigur c-o s-o iau de la capăt.

Nu ştiu ce-am făcut în poliţia asta nouă de le-a plăcut şi m-au trimis o juma' de an la o şcoală, unde tot ce-am învăţat a fost trasul cu pistolul şi artele marţiale, astea m-au dat gata, primul am fost. P-ormă m-au dat la o secţie care avea nevoie de oameni pe stradă, aşa că patrulam şi fluieram, nu singur, da' nu-i vreun chichirez să fluieri după maşini nici când eşti în grup, când am făcut-o singur oi fi călcat pe unii pe bombeu, s-au plâns rău şi m-au retras.

Am ajuns conţopist, la arhive.

îndosariez

.Gasez.

Aşez pe căprării.

Fişez.

Adică-s la munca de jos. Da-mi place. Pun ordine. Dacă vrei dosarul cutare din anul cutare, cu mardeiaşul cutare, ti-l dau pe loc. Totu-i aranjat pe nume, probleme, ani, alfabetic şi cronologic. Colegul meu zice că-i muncă degeaba, nu merită. Nu cred. Şi peste cincizeci de ani, dac-o mai fi arhiva asta, găseşti orice vrei în cinci clipe. Mai am de lucru până s-o termin, nu mă plâng, dar sunt pe drumul bun.

Uneori dau peste dosare despre care auzisem că s-au pierdut, ascunse în spatele rafturilor, n-am de ce să cred că au fost puse acolo dinadins, puteau să alunece. Şeful mi-a zis s-o las moartă, să fac un rând cu dosarele pierdute şi găsite, poaz să fie nevoie de ele în vreo zi, deşi nu prea crede. Am rafturi cu schimbări de domicilii, rafturi cu neidentificaţi, rafturi cu criminali în serie, nu-mi închipuiam să fie atâţia, rafturi cu urmăriţi, câtă frunză, mai multe rafturi cu NUP-uri, ăştia-s ăia cu neîncepere de urmărire penală, care-au scăpat adică, nu stau eu să judec dacă pe drept sau c-au uns rotiţele care trebuie când trebuia. Uneori mă-ntreb de ce stau toate dosarele astea aici la poliţie şi n-au ajuns la judecător. Dar e un răspuns prea greu de dat

E greu nu cu dosarele, ci cu hârtiile cu reclamaţii care se strâng cu nemiluita. Nici n-am crezut că atâţia oameni se plâng de una sau de alta, mulţi se află-n treabă, n-au ce face, îşi toarnă vecinul că lasă gâscă să pască pe stradă şi gâgâie prea strident când o sperie copiii sau că ăl de-alături nu iese şi el să sape florile în faţa blocului. Dar mulţi au probleme, certuri, încăierări, ciomăgeli, înjunghieri, capete sparte, furturi, scandaluri, ameninţări cu moartea, cu focul, cu şantajul, pentru fiecare caz trebuie să existe o rezoluţie. înainte să le aranjez într-un raft, citesc atent. Mă obişnuiesc cu stilul reclamaţiilor, încep să cunosc rezoluţiile, dacă există, mă mir uneori

cum de n-a
ufăcut legături între cazuri, dacă până şi mie îmi sar în ochi o fi ceva, dar nu se face să atrag atenţia cuiva, şefu-i şef, nu te vâri în oala lui, dacă nu vrei să-ţi ardă una peste ceafă. Scatoalce d-astea am tot primit.

Am observat de câteva ori nişte inadvertenţe care prea săreau în ochi şi le-am spus şefilor. O dată a mers şi-a venit unul de mi-a strâns mâna, rezolvase cazul şi primise o recompensă, dar cum erau şi alţii de faţă când i-am spus ce observasem, a ţinut să mă răsplătească c-o bere, să nu se spună-n secţie că-i cărpănos. Altădată a mers din nou şi-am auzit c-au prins un şmanglitor demult căutat. Dar pe urmă au început să se uite chiorâş la mine, prea mă băgăm ca musca-n fundul calului, să-mi văd de treaba mea, pentru care eram plătit! Mi-am văzut.

N-am renunţat să citesc atent toate reclamaţiile, cu rezoluţii sau nu, care ajung pe masa mea. Multe mai sunt! Aşa mi-au căzut ochii pe foile care vorbeau de diamantele şlefuite.

3.

Mai înainte ar trebui să vă aduc în oraşul nostru şi vă spun cum stă treaba.

Oraşul nostru e mare, nu cel mai mare, dar orişicât, ai unde să te-nvârţi adicătelea, găseşti şi centru istoric şi cartiere de blocuri, are şi tramvai, şi troleibuz, şi autobuz, şi echipe de fotbal, fiecare cu stadionul ei, şi bulevarde să te plimbi după ce-ai pierdut vremea în supermarketuri. N-o fi cel mai frumos, dar eu unul cred că e foarte frumos. N-are însă linişte. Şi asta de ani buni.

Când au fost ultimele alegeri, primarul, care e împărat peste toţi, a promis să aducă liniştea. îi e greu, asta-i clar, au trecut doi ani de când l-a votat lumea dându-l de-a ber- beleacu' p-ăl dinainte, dar degeaba. N-a putut, n-a avut cu
cine să-şi facă treaba, o mai fi amânat din motive care mie îmi scapă, oricum n-a mişcat mai nimic în povestea cu liniştea. Nu cred că ne-a tras în piept Oricum, oraşul e

la fel de nebun.

Semnul cel mai clar că nu s-au liniştit lucrurile este înfăţişarea de seară. Cum se lasă întunericul, omului i-e frică să iasă pe stradă. I-e frică lui şi înainte să se-nsereze, dar când e noapte, parcă a dat careva cu insecticid şi fug toţi mâncând pământul.

Puţinii care se mai încumetă să iasă pe stradă asistă la bătăi între bande rivale, la scandaluri şi oase rupte, la curse nebune cu maşini fiţoase, sunt buzunăriţi bine, bătuţi netam-nesam, femeile-s înghesuite şi violate sau măcar rămân fără bijuterii – nu-i de trăit.

Oraşul e plin de săli de jocuri de noroc şi cazinouri descinse în pivniţe încăpătoare, barurile sunt la tot pasul, mă întreb cum rezistă la concurenţă, de unde ies câştigurile şi nu reuşesc să văd altceva decât droguri şi trafic cu femei.

Toţi cei care pot, fug din oraş, cu maşini, cu familii, cu iubite, şi-au făcut case pe colinele din zare, din ce în ce mai multe, din ce în ce mai departe, aproape că au înălţat alt oraş care înaintează spre munte. îşi lasă aici doar administratorii sau o parte dintre gorile, cu sarcina să menţină ordinea stabilită a lucrurilor. Mai vin să-şi colecteze banii, să se distreze, să-şi caute amante noi. Cred că, pur şi simplu, nu se pot desprinde de viaţa oraşului, ar fi morţi fără ea.

Am clasat plângeri ale proprietarilor de magazine obligaţi să plătească taxă de protecţie, plângeri ale negustorilor obligaţi să vândă la un preţ anume, plângeri ale celor păcăliţi de cămătari şi notari, plângeri ale celor daţi afară din casele râvnite de mafioţi, plângeri ale celor care nu puteau închide un ochi de vacarmul manelelor cu care-şi încheie ziua nu-ş' care şmeclier, plângeri ale celor rămaşi fără maşini, plângeri ale celor buzunăriţi în scara blocului, nimeni n-a mişcat un deget.

Dacă ajung eu să clasez hârtiile, e clar că s-a ales praful. Au fost prinşi mardeiaşi mici şi mari, dealeri ameţiţi de

cocaină, peşti care se închipuiau Al Capone, au trecut toţi printr-un simulacru de proces, au rămas după gratii doar câţiva, de prăsilă, restu-s liberi. Mor când îi văd cum îşi plimbă, cu nasul pe sus, bicepşii tatuati cu sfincşi, balauri, sirene şi liane şi-şi zornăie lanţurile de aur atârnate la gât!

O să-mi spui că povestea mea e cusută cu aţă albă sau că aşa e-n toate oraşele mari. O fi. Dar poate că p-acolo nu-s atâţia zmei sau poate că există vreo poliţie mai fermă care să le vină de hac. Nicio şansă la noi. I-au lăsat să facă ce vor la început şi, când s-au trezit să-i mai adoarmă, ne încălecaseră. Pas de mai mişcă. S-a dus liniştea.

Cam atunci a apărut primarul ăsta nou.

4.

Nu mă interesa politica nici cât negru sub unghie. Nici alegerile. Nici azi nu mă interesează. Habar n-am de ce. M-am luat după lumea care spune că toţi ăi din politică sunt o apă şi-un pământ, se gudură pân' le dai ce vor, p-ormă-ţi-ntorc dosul. Şi unii şi alţii vor să se caţere acolo sus, să-şi umple teşchereaua, mi-a zis bine taică-miu să nu- mă-ncred în niciunul că sunt mână-n mână, degeaba se bălăcăresc ca la uşa cortului, după ce trece daravera îi vezi la braţ, cum dau tunuri împreună. Mai rău e că ăştia din urmă s-au înhăitat cu interlopii, aşa zice lumea, ăi ca mine, poliţiştii, ar trebui să ştie. Adevărul e că ştiu, aşa e, dar singur nu prea am ce să fac.

Şi uite c-apăru omul meu, făcuse toate meseriile, zicea, fusese zidar, şofer, salahor, student, inginer constructor, ba chiar scrisese o vreme la ziar, intrase după decembrie – ăla de-l înjură unii şi-l blagoslovesc alţii – într-un partid şi ieşise când s-a lămurit cum se mănâncă politica, se întorsese la meseria lui de constructor, n-avea chef nici să-i conducă pe alţii, nici să le spună cum să-şi facă treaba, nici s

ăle schimbe vieţile, nici să se dea el grozavul grozavilor, voia doar să pună ordine în oraşul nostru după zece ani

de la decembrie ăla, se săturase s-o audă pe fiică-sa că nu poate ieşi pe stradă de frica interlopilor. Hotărâse să candideze împotriva tuturor, fără nimeni în spate, dacă oamenii vor să se schimbe ceva, or să i se alăture, dacă vor să-şi ducă zilele în mocirlă, să nu-l voteze.

L-au huiduit foarte mulţi la început, i-au râs în nas, l-au fluierat, i-au strigat să-şi ducă pârţurile-n altă parte. Adică cum, iese din mulţime unul ca ei, cu nimic mai breaz, fără un partid în spate, cum se poartă, să vedem şi noi cum stă treaba, care-i culoarea omului adicătelea, şi se apucă să-i beştelească că stau ca proştii în mocirlă şi nu fac nimic? Cin'te crezi, dom'le? Da' dacă e cum spune omu'? Asta nu se-ntreba nimeni la început.

El continua să vorbească lumii, unde se nimerea, la piaţă, urcat pe câte-o ladă de scânduri, în staţii de autobuz, pe treptele tribunalului, să-l vadă toţi care treceau. Are o voce puternică, o auzi de departe. Se cutremura aerul când le cerea să i se alăture. Dacă nu s-ar fi înscris candidat la comisie – o mână de sprijinitori îi trebuise pentru asta, l-ar fi săltat sigur pentru tulburarea liniştii publice – dar aşa n-aveau ce face, oricât protestau candidaţii celor enşpe partide.

Nu dădea nimeni o ceapă degerată pe vorbele lui, iacă, înc-un nebun care se vrea împărat. Se dusese însă vorb, şi oamenii se opreau să-l asculte, curioşi, amuzaţi şi nu prea, din ce în ce mai mulţi, dar nu atât de mulţi încât să crezi că se mişcă ceva. Avea o voce frumoasă, nu numai puternică. Şi ce spunea parcă voiai să auzi, chiar de ţi se părea poveste.

îmi tot spunea ce mai face şi ce mai învârte colegul meu de arhivă, unul care zicea că vrea să-şi termine liceul la seral şi nu prea se-ndemna. îl văzuse şi-i ţinea partea, altfel noi, poliţiştii, n-avem voie să avem păreri. Prin ziare nu apărea vreo iotă despre campania omului. Nu exista. M-a tot bătut la cap, vino, dom'le, mâine după-masă, l astatuia Libertăţii, a chemat lumea acolo de vreo săptămână, a zis că atunci se va hotărî dacă merge mai

departe cu cei care-l vor sau îşi vede de trebile lui. Hai să-l auzim şi noi.

M-am dus, ce-aveam de pierdut? Vedeam şi eu unul destul de nebun să creadă că schimbă ceva. M-am dus fără uniformă.

Se strânsese o mână de oameni, fumau, mâncau seminţe, câte unu' trăgea o duşcă, se foiau, se ciorovăiau pe ce auzise fiecare şi pe ce credeau că înţeleseseră, făceau planuri, cum ar face el dac-ar fi în locul cutare sau în locul cutare şi, mamă, ce i-ar da de-a berbeleacul p-ăla sau p-ălălalt! Toţi erau candidaţi.

- Nu te mai da, bre, aşa grozav, că-i doar vorba de mata!

- Hai sictir!

Trecuse cam de multişor ora la care omul trebuia să vorbească, lumea-şi pierdea încet-încet răbdarea, unii-l făceau neserios, mincinos, vorbe-n vânt, nesimţit.

- V-am zis io că-i tot o brânză! E ca ăilalţi, te trage-n piept să să-ncăpătuiască el. Ne-a pus să ne strângem ca proştii, să-şi râză de noi!

- De unde ştii, nene? Poate o fi avut omul o treabă!

- Mai treabă ca asta nu se poate!

Atunci a apărut, nu ştiu pe unde venise. S-a urcat pe treptele statuii şi murmurele s-au liniştit, mai şopocăia câte unul nerăbdător că nu-ncepe odată. Omul a făcut un semn şi lângă el a urcat o femeie foarte tânără. Doamne, cât era de frumoasă! Avea braţele şi capul bandajate şi rochia îi era pătată de sânge. Au izbucnit murmure de alt fel.

- Asta nu vreau să se mai întâmple! a spus omul cu vocea lui puternică.

Din câteva vorbe am aflat că tânăra femeie era fiică-sa, studentă la drept, sau cam aşa ceva, venise să-l ajute în campanie. Cineva o bătuse bine, un grup de bărbaţi mas- caţi, au umplut-o de sânge, fără să-i rupă oasele, fără s-o taie, vin acum de la spital, nu e nimic foarte grav, trece

repede. Dar au vrut s-o sperie, să fie un avertisment, ce se poate întâmpla dacă tat-su o să tot vrea să ajungă împărat. Aşa i-au spus. Nu ştie cine sunt agresorii. Puteau fi interlopi speriaţi de discursul lui, puteau fi plătiţi de contra- candidaţii săi, dar refuză să creadă că partidele politice ar fi capabile să recurgă la tactici dintr-astea abjecte. Omul, însă, avea un mesaj de transmis, se sfătuise cu fiică-sa şi ce avea să ne spună era fără întoarcere.

Avusese de gând să se retragă, pentru că nu văzuse entuziasm pentru programul lui. Dar acum era hotărât să meargă pân-la capăt, orice i s-ar întâmpla lui şi orice i s-ar întâmpla fiicei lui. Trebuie să lupte cu sistemul. Cere protecţie din partea poliţiei. Dacă o va primi, va fi bine. Dacă n-o va primi, va fi iarăşi bine, el va merge mai departe. Cineva va răspunde. Aşa cum cineva trebuie să facă ordine în oraşul ăsta, cu orice preţ. Sau măcar să încerce să facă ordine. Dacă cine vrea ca lucrurile să nu se schimbe e atât de prost încât să-l omoare, să-i rupă picioarele, să-l schilodească, să-l bage în spital, n-are decât, o să facă din el un martir, iar el o să câştige şi-n felul ăsta.

Lumea-l ovaţiona. Se strânseseră tot mai mulţi, ca la urs, cine nu fusese de la început voia neapărat să ştie cine vorbeşte, apoi cine-a bătut-o pe fată, a şi violat-o? A şi violat-o? se interesa câte-un nepoftit, vezi-ţi, nene, de drumul matale, ai vrea acu' să-ţi pună şi film porno? Cine n-auzea, ruga pe cei cu urechea fină să le spună şi lor, da' bine-i mai zice, domTe, io cu ăsta merg, parcă-i altfel, dă la ce partid e?

Nici nu-l mai ascultam pe bărbat, eram surprins de cât de repede şi de cât de mulţi treceau de partea lui, gata să meargă până-n pânzele albe, dacă omul nu ceda. Sunt sigur că atunci s-a-ntors roata.

De-a doua zi i-a însotit tot timpul câte-un poliţist şi pe el şi pe fiică, au apărut afişe cu mutra lui şi cu sloganul *Mă votezi doar dacă vrei să se schimbe ceva,* nimeni nu

ştie cine le făcea, astea costă averi, n-avea el bani. Unii spun că le-ar fi plătit un oarecare ale cărui afaceri n-au avut vreodată
de suferit, nici înainte, nici sub mandatul lui. Greu de zis. Unii spun c-ar fi primit ş-o cămăruţă în care să se adune el şi oamenii lui, peste noapte mai multi, chipurile ca sediu de campanie, dar c-ar fi refuzat-o, nu cred nici măcar c-ar fi primit-o, cine să i-o dea?

Vorbea oamenilor tot pe stradă şi se adunau câtă frunză. De multe ori erau printre ascultători unii care-l înjurau şi-i strigau măscări, du-te dom'le şi spune basmele astea la nepoţi, alţii-l lăsau să vorbească doar după ce erau scoşi dintre rânduri de cei care voiau să audă, se pornea o hărmălaie numai bună să împrăştii adunarea, poliţiştii de pe margine aşteptau mereu o scânteie care nu mai venea, vedeam cum îi mănâncă palmele să ardă câteva bastoane. Destui se strecurau printre oameni doar să facă garagaţă, să agite lumea, să-l întrerupă, să-l enerveze, poate-o ieşi cu bătaie şi-l rad de pe lista candidaţilor. Omul era de neclintit, îi lăsa să vocifereze, le răspundea calm sau le cerea ascultătorilor să-i liniştească ei pe provocatori. Şi continua să le spună cum ar trebui să scape oraşul de lepre şi interlopi.

A doua zi o lua de la capăt şi erau şi mai mulţi, şi dintr-o parte, şi dintr-alta.

Tineri fără căpătâi au fost prinşi de poliţie dezlipindu-i afişele şi dându-le foc. N-au păţit nimic, erau minori.

Câţiva care se arătau mai des la mitinguri au apărut cu ochii învineţiţi şi p-ormă deloc, lumea zicea că juraseră că nu mai ies din casă, aşa, fără motiv.

Pe uşa blocului unde locuia au fost scrise măscări, iar pe uşa apartamentului au fost scrise ameninţări cu moartea. Nu se ştie cine le-a făcut şi nu s-a deschis nici o anchetă, erau chestiuni minore.

Au apărut articole despre legăturile omului cu poliţia politică, în fostul regim, dar toată lumea a izbucnit a râs

în hohote, toţi ştiau că făcuse puşcărie după ce semnase un protest sindical. Susţinătorii lui au jubilat: ia, te uită, dom'le, se sperie de om

!Fluturaşi cu ameninţări, propuneri indecente şi planuri aiurea pe care chipurile le-ar fi făcut candidatul erau aruncate dintr-un elicopter care survola oraşul în fiecare zi, la ora prânzului.

Oponenţii uitau să-şi mai prezinte realizările sau intenţiile când se întâlneau cu alegătorii şi nu vorbeau decât de viaţa de coşmar şi dezastrul care-o să ne cuprindă pe toţi dacă lumea se lasă prostită de aiurelile candidatului fără partid, fără susţinere, fără sediu, fără trecut politic, fără fonduri, fără iubire de oraş, al cărui nume nici nu trebuie pronunţat. Susţinătorii aduşi cu bere, mici şi bani aprobau în delir, aşteptând nerăbdători festinul. De la o vreme, contracandidaţii chiar nu-i mai pronunţau numele, de parcă se temeau că se molipsesc de-o boală ruşinoasă.

De câteva ori a ieşit cu bătaie şi s-a răspândit zvonul că provocarea ar fi venit de la mardeiaşii candidatului nenumit, foşti puşcăriaşi eliberaţi înainte de termen, prin graţieri dubioase, aduşi din alt judeţ şi angajaţi în pripă. Poliţia n-a reuşit să prindă măcar unul dintr-ăştia.

Au încercat s-o mânjească şi pe fată, răspândeau la mitinguri poze trase la xerox dintr-un film porno cu studenţi, dar fetele care apăreau în imagini nu numai că nu semănau cu ea dar erau atât de urâte că nu-ţi mai venea nici să vezi ce fac.

Tot timpul fata a fost lângă el, dar n-a vorbit niciodată. Multi veneau şi căscau gura la ea, nici n-auzeau ce spune tată-su, le străluceau ochii, Doamne, ce femeie frumoasă! De câteva ori m-am dus şi eu. Pur şi simplu s-o văd.

Şi p-ormă au venit alegerile şi i-a zdrobit pe toţi. Seara a fost chef în multe case. De-a doua zi se aşteptau să curgă lapte şi miere. Multă prostie mai e pe lumea asta!

5.

N-are sfătuitori ca lumea, eu asta cred. Altminteri ar fi

trebuit să se vadă ceva în doi ani de când a preluat mandatul, uite c-a ajuns la jumate şi nu mai pupă el primărie dacă nu face nimic. Oraşul a rămas cum îl ştiam, nu s-a schimbat, sunt mulţi care-l înjură pe la colţuri:

- V-am spus io că-i doar o hahaleră care vrea să se co- coate-n vârf!

Dar s-ar putea să nu ştiu eu ce face, nu-i simplu să răstorni lucrurile cum vrea el, consilierii ăia care-ar trebui să aprobe una, alta or fi dintre cei mânjiţi şi-or face pe dracu-n patru să lase lucrurile cum au fost.

Ceva-ceva tot a-nceput, d-aia-i dau credit. Eu ştiu ce greu mi-a fost mie să pun oleacă de ordine-n arhivă, darămite lui!

Mai cred în el pentru că i-a rămas alături minunăţia de fiică pe care-o bătuseră mascaţii. De la mitingul când se arătase plină de sânge, nimeni n-a mai atins-o nici c-o floare, devenise peste noapte cea mai discutată femeie. Unde apărea, se strângea lumea ciorchine, unii o adorau, alţii nu dădeau doi bani pe ea pentru că n-ar fi avut experienţă, alţii se revoltau că o femeiuşcă o s-ajungă să dea ordine, o să taie-n carne vie şi-o să hotărască cum să-şi conducă ei oraşul, se temeau să nu fie prea chivernisită, să vrea să se pricopsească şi să-i uite, cum mai făcuse o muiere celebră mai acum câţiva ani, pe care-au fost nevoiţi s- o împuşte la zid. Dar mulţi l-au votat pe primar şi pentru că era fiică-sa alături.

Şi p-ormă a fost o frumuseţe.

Se băteau partidele politice şi grangurii care să-şi ofere mai degrabă sprijinul primarului, care să-l convingă de cât de aproape îi fuseseră ei în campanie, care să vină cu planuri mai îndrăzneţe pentru binele oraşului, care să-şi trimită la primărie reprezentanţi mai acătării, mai frumoşi, mai deştepţi, mai şcoliţi, mai bine-mbrăcaţi, mai ştiutori de limbi străine şi cu obiceiuri mai alese, nu bădăranii cu care se obişnuise omul când desclaidea uşa primăriei. De parcă-i trimiteau în petit.

Şi, dup-o vreme, asta s-a şi zis, că cine-o să fie în stare

să ia mână fetei o să ajungă mâna dreaptă a primarului şi p-ormă chiar primar. Dar ca-n poveste, nimeni nu ajunsese mâna dreaptă a primarului, ori nu se arătase vreunul vrednic de mâna fetei, ori ea n-avea mintea la măritiş. Din când în când se spunea că fata i-ar cere primarului să nu uite că promisese oraşului linişte şi că nimic nu trebuia să-i fie mai aproape de suflet.

6.

Mi-au căzut ochii, ziceam, pe foile care vorbeau despre diamantele şlefuite.

Fabrica e la marginea oraşului, într-un fost CAP. Din exterior nu se vede nimic, în afară de câteva hale în paragină, înconjurate de sârmă ghimpată, nu dai doi bani pe tot. Dar au paznici mulţi şi atenţi. Intrarea se face prin uşi supravegheate de camere de luat vederi.

în interior e o hală imensă, puternic luminată, cu o sută de aparate de şlefuire, aşezate în şiruri ordonate. La fiecare aparat lucrează, aplecat, un şlefuitor.

Nu ştiu dacă mai există vreo altă hală, n-am văzut, n-avem voie să umblăm decât pe un traseu anume: intrare, hală, veceu. Dacă deviezi de la traseu, ţi se opreşte din salariu.

Lucrăm toată ziua.

Transportul îl asigură ei. La 6 dimineaţa ne ia din oraş un autobuz vechi, are trei staţii pe drumul până la fabrică. Dacă întârzii, n-ai cum să mai ajungi sau nu ţi se deschid porţile, nu numai că ţi-au tăiat ziua la salariu, ai noroc chior dacă nu te dau afară. Pentru că te-au şcolarizat ei câteva săptămâni cum să şlefuieşti, eşti obligat să rămâi în fabrică cel puţin trei ani, dacă te dau ei afară, trebuie să plăteşti mii de dolari, cât a costat şcoala.

în contract scrie că lucrezi opt ore, dar tu lucrezi unsprezece, douăsprezece, uneori şi treisprezece ore. Cazi lat când ajungi acasă, nu-ţi mai trebuie nimic.

Omul nu spune mai multe, parcă s-ar teme, se opreşte brusc, nu cere nimic, nici control, nici dreptate. Omul are un of. Nu-şi dă adresa, doar numele, dar numele poate fi

al vecinului. Cum să anchetezi? Nu mă miră că oful lui a ajuns la arhivă, adică la mine. Poate nu l-a citit nimeni. Mă surprinde că nimeni nu aruncă hârtiile de felul ăstora, dar asta e bine.

Printre foile neclasate mai găsesc o reclamaţie, mai veche, n-are dată, dar hârtia a-nceput să-ngălbenească, cine ştie de câtă vreme o fi fost trimisă la arhivă. E alt scris, mărunt, fără ştersături, de om atent să nu uite amănuntele, care aşterne cu răbdare ce ştie, cu speranţa că va mişca pe cineva, după ce-a epuizat toate alelalte căi. Se vede bine că a trecut prin ce povesteşte, nu mai crede c-o să iasă la liman, ştie că nici nu mai are timp, e pierdut. Vrea să facă o lumină, să nu fie toţi pierduţi ca el. Oferă detalii. îşi dă adresa.

A lucrat şapte ani ca un sclav, scrie, câte zece ore pe zi, şi sâmbăta, uneori şi duminica. Pe aceiaşi bani puţini. Când a întrebat de ce, a fost penalizat, nimeni nu i-a dat vreun răspuns. A cerut să i se mărească leafa. A fost dat afară. Fără ajutor de boală, fără un salariu compensatoriu, acum, bolnav de silicoză, nu-l mai angajează rumeni, aşteaptă să moară. Vrea să spună ce se-ntâmplă, măcar să moară împăcat că a spus cuiva.
Cât sunt de trecut prin multe, mă mişcă. Omul ăsta nu mai cere nimic pentru el, se ştie pierdut, dar n-a abandonat. Mă întreb dac-o mai fi în viaţă, scrisoarea lui o fi vech ede câteva luni, poate un an, poate mai mult. Reţin numele: Petrică Bot. Reţin şi adresa.

Mă apucă nostalgia, strada pe care stă sau încă mai stă e în mahalaua în care am copilărit. Am plecat de-acolo demult, când se pornise nebunia cu demolarea, trei străzi au fost rase în câteva luni, pe urmă s-au oprit. Strada omului meu era printre cele uitate. Poate cu noroc.

îmi fac timp să-l văd pe Petrică Bot.

O portiţă din uluci scorojite care-mi vin pân' la brâu, o cişmea în curte, o casă-vagon în care locuiesc mai multe familii, un câine lăţos care dă din coadă şi se gudură. Bat la prima uşă. îmi deschide o grăsană cu mâinile pline de

spumă de săpun. Mă întreabă răstit, nemulţumită că am întrerupt-o din treabă. Sau se aştepta la altcineva:

- Ce vrei?

- îl caut pe Petrică Bot.

- în fund, ultima uşă.

N-apuc să mulţumesc, îmi trânteşte uşa-n nas.

Lângă ultima uşă sunt două scaune de bucătărie, şubrede, fără spetează, lipite de perete. Câinele se ţine după mine. îmi deschide o fătucă în rochie de vară înflorată. N-are mult peste şaptesprezece ani. N-apuc să deschid gura.

- îl căutaţi pe tata, nu-i aşa? De când vă aşteaptă!

Nu înţeleg şi nu ştiu ce să cred.

—Numai puţin, o să-l aduc aici, în casă e prea întuneric.

Aştept. După o vreme, reapare sprijinind un bărbat mic de statură, sfrijit, numai piele şi os. E îmbrăcat într-o cămaşă transpirată şi mototolită, şort cafeniu plin de pete vechi şi încălţat cu şlapi. Faţa osoasă e nebărbierită de 3
imulte zile. Şuviţele de păr gălbejit i s-au lipit de ţeastă. N-are mai mult de patruzeci de ani.

îl ajută să se aşeze pe unul din scaune, îmi face semn să mă aşez pe celălalt.

- Vreţi să vă aduc ceva? Un pahar cu apă?

îi fac un semn că n-am nevoie de nimic şi închide uşa în urma ei. Bărbatul tuşeşte de câteva ori într-o batistă cenuşie, mă priveşte, aşteaptă să-i spun ceva, eu tac.

Câinele s-a aşezat cu botul pe labe, între noi. Continuă să dea din coadă, stârnind norişori de praf.

- Eşti de la asigurările sociale? Vă tot scriu de luni de zile. Bine ca-i venit, poate mai apuc nişte zile.

Mă surpinde cum mă tutuieşte, suntem aproape de-o vârstă, îmi place. E o nonşalanţă în vorbele lui pe care n-am mai întâlnit-o în ultima vreme. Pare că nu-i mai pasă de nimic. îi spun că n-am treabă cu asigurările. Nici cu pensiile. E nedumerit, aşteaptă să-l lămuresc.

- Aţi trimis o scrisoare la poliţie..., încep eu.

Mă întrerupe:

- A fost demult, anu' trecut. Să nu-mi spui că vii pentru aia. Eşti poliţist?

încuviinţez.

- Nu arăţi a poliţist. Da' azi nici nu mai ştiu cum arată poliţiştii. Ce vrei? Să nu-mi spui că vrei să anchetezi după atâta amar de vreme.

- Nu ştiu ce să anchetez. N-am prea înţeles. Am venit să stăm de vorbă.

M-a întrerupt din nou:

- Eşti de-al lor? Eşti cu ei?

Nu m-a lăsat să răspund, era sigur că-mi ştie răspunsul.

- Ce vrei să ştii?

—Tot.

- Şi-o să faci ceva? Sau vorbesc ca prostu... O să-mi spui c-o să încerci. Pân-acum n-a încercat nimeni. Ştii de ce? Pentru că sunt mânjiţi toţi. Şi şefii tăi.

Se enervase şi a-nceput să tuşească din nou. P-ormă a tăcut mult. Nu-mi venea să-l grăbesc. Nu mă grăbea nimeni nici pe mine.

- N-o mai duc multă vreme, a şoptit după un timp. Nu ştiu dac-apuc toamna. O să-ţi spun. Dacă mă torni ălora, tot una e, o să mor mai repede, o să scap.

A-nceput să vorbească după altă pauză, se uita în gol şi parcă descria ce vedea.

Sunt două fabrici, nu departe de oraş, într-un CAP de pe vremuri, sau mai multe hale ale unei singure fabrici care se ocupă cu multe, n-a aflat cu ce. Şlefuiesc diamante într-o hală şi într-alta produc pietre semipreţioase pentru clienţi mai puţin pretenţioşi.

El e printre puţinii care au făcut şi una, şi alta, la început, îl socoteau priceput, acum, dacă ai intrat într-o hală, acolo rămâi, oricât de priceput ai fi.

Douăsprezece ore pe zi, şapte zile pe săptămână. Două zile libere pe lună. Cui nu-i convine, e lumea largă, să plece! Era norocos c-a găsit de lucru, era tânăr,

obişnuit să muncească, nu s-a plâns. Trebuia să-şi crească fata, ne- vasta-i murise de cancer. Ştia că ar trebui să se simtă ca un sclav, da' avea nevoie de bani.

N-av^au acolo apă curentă, li se aducea apa în bidoane nespălate, avea iz de gazolină. Vrei să bei, bine, dacă nu, îţi aduci de-acasă.

La veceul turcesc pute de-ţi întoarce maţele, mai bine te abţii. O dată la două luni aduc o tulumbă şi-l golesc. Două zile, până se duce putoarea, ţi se-ntoarce stomacul pe dos.

Praful se aşterne peste tot, deşi sunt aparate care îl scot tot timpul, pe pervazele ferestruicilor minuscule e gros cât palma. îl respiri în fiecare clipă. Toţi au probleme cu plămânii, ăi mai vechi nu mai pot lucra. Eu sunt dintre ăia vechi. Mi s-a spus că-i silicoză, seamănă cu tuberculoza, da'i mai rea.

Vara, halele sunt un cuptor, iama îţi pui două pulovăre şi tot îngheţi.

Atenţia trebuie să fie maximă. Orice unghi trebuie să iasă exact. Strici piatra, o plăteşti, îţi scapă din mână pe jos, ţi se opreşte din salariu, chiar dacă o găsesc mai târziu.

N-ai voie să vorbeşti nimănui despre ce lucrezi, chiar dacă nu ştii mare lucru. Dacă eşti mai colţos, te urmăresc până-acasă, cu cine te vezi, când te vezi, chiar şi în zilele libere, când te duci să bei o bere. Te ameninţă. Unii au fost ciomăgiţi. Pe unii i-au pus la detectorul de minciuni.

N-ai voie să te plângi. Cei care s-au plâns au fost daţi afară. N-ai voie să faci sindicat, cei care vor să facă sindicat sunt daţi afară. Aud peste tot că suntem liberi, că drepturile muncitorului, că drepturile omului, aşa şi pe dincolo. Vorbe! Te belesc dacă mişti.

Au fost inspecţii, de obicei înainte de sărbători. Stau două, trei ore, numai în biroul directorului şi patronului, pleacă mulţumiţi. Ştiu dinainte de sosirea controalelor, ies afară, ard dosare, am văzut cu ochii mei. Cu mult înainte să nu mai lucrez eu a venit un control neanunţat,

i-am văzut cu ochii mei cum au ieşit pe uşa din spate şi au dat foc la dosare.

O singură dată echipa de control a pătruns într-o hală. Cu o oră înainte fusese măturată bine, stropită cu apă, gunoiul strâns. Vreo doi, trei muncitori fuseseră instruiţi ce să spună, dacă sunt întrebaţi despre condiţiile de lucru, cu ameninţarea că dacă mai zic şi altceva, zboară a doua zi. N-au apucat să zică nimic, inspectorii s-au uitat din uşă, au dat din cap, n-au vorbit cu niciun muncitor.

Dacă vrei să te angajezi, te verifică o săptămână, le e teamă să nu pătrundă vreunul care să-i dea în vileag. E clar că sunt multe necurate acolo, marfa, impozitele, banii, unde se duc diamantele, nu mă-ntreba pe mine, sunt prea mic.

O să mă-ntrebi de ce am rămas acolo, nu mă obliga nimeni. Nu obligă nimeni pe nimeni să lucreze acolo. Dar unde altundeva? Chiar şi salariul de mizerie pe care-l primeam era mai bun decât nimic

.Când am aflat că am silicoza, m-am dus peste director. I-am spus să facă ceva să ies cu o pensie, că altfel mor. Mi-a răspuns că o să mor chiar mai repede, dacă nu pier din ochii lui. N-am mai reuşit să mă apropii de biroul directorului.

Ne-a învăţat unul să-i dăm în judecată. Tribunalul a refuzat să ne primească cererea, am insistat degeaba, ne-a refuzat pur şi simplu. Ne-am strâns mai mulţi şi, până la urmă, ne-am judecat. Ni s-a dat dreptate, dar verdictul nu conţinea şi hotărârea de a ni se plăti daune, judecătorul spunea că nu poate aprecia. N-am mai avut bani de un alt proces.

Silicoza nu iartă, distruge plămânii, ajungi să te sufoci. Nu există vindecare. Poţi să mai încetineşti evoluţia, dacă ai bani de tratament. Niciunul n-avem banii ăştia.

- Eşti în stare să faci ceva?

8.

Vorbise dintr-o suflare aproape, întreruptă des ca să tuşească în batista soioasă. Cred că-mi spusese tot ce

văzuse şi tot ce ştia. Mai multe decât scrisese, parcă nu-i mai era teamă de nimic.

Nu-mi venea să plec. Nu ştiam ce să-i spun. Era aiurea să-i zic că rezolv eu chestia. Nu ştiam nici măcar de unde s-o apuc. Şi miroseam că e cotoioasă rău.

Am pândit o zi liberă şi am ieşit din oraş să văd şi eu de departe clădirile în paragină ale fostului CAP. Erau mai multe, dreptunghiulare şi joase, din beton urâţit de vreme, cu ferestruici aliniate de la un capăt la altul şi geamuri murdare şi întunecate. împrejur era doar pietriş, presărat cu smocuri de iarbă sălbatică. Dincoace de gard, pământul vălurit, necultivat de mulţi ani, se întindea buruienos până la albia unui pârâu pe care-l treceai uşor cu piciorul. Doar 3

8gardul de sârmă susţinută de drugi de fier şi sârma ghimpată întinsă jur împrejur erau noi. Paznici musculoşi patrulau la intrarea pe care puteau pătrunde trei maşini deodată, cred că am întrezărit şi camere de supraveghere. Nu faci toate astea decât dacă te aperi sau ai ceva de ascuns. N-avea rost să mă apropii mai mult sau să pun întrebări. Nu voiam să atrag atenţia asupra mea.

încercam să găsesc un fir de care să mă agăţ. Cine ştia că în fostele grajduri se şlefuiesc diamante aduse pe ascuns din fundul Africii sau se fabrică pietre semipreţioase? Nimeni dintre cei pe care îi cunoşteam eu. Am întrebat în dreapta şi-n stânga, se uitau la mine ca la poarta nouă, Greuceanu ăsta e zărghit rău, visează reţele, trafic de materii prime şi bande suspecte, cine şi-ar bate capul cu treburi atât de complicate când poţi să câştigi banul extorcându-l, pur şi simplu, pe altul?

Au auzit de bani falsificaţi, de bani spălaţi, de droguri, de maşini furate prin Germania şi vândute aici, de fete răpite şi duse cu zăhărelul aiurea şi ţinute în bordeluri clandestine să producă averi. N-au văzut vreunul să accepte că e capul răutăţilor, multe or fi exagerări ale ălora de zgârie hârtia, că nu ştiu altă meserie. Ceva o fi

adevărat, că prea au apărut peste noapte viloaie cu piscine şi împrejmuiri mai înalte ca omul, să nu vezi nimic din ce se-ntâmplă-n curte, merţane şi patruoripatru cât tancul care se suie pe tine de nu te dai la o parte din drum, nu le mai ajunge strada şi nicio lege nu-i pentru ele. Dar de diamante şi pietre preţioase n-a auzit niciunul. Cine şi-ar bate capul cu astea, când poţi obţine paraii mai uşor?!

Colegii cu care fusesem în secţie auziseră vorbindu-se ceva, dar nimeni nu încercase să scormonească mai adânc. Prea multe – şi-nchipuie lumea şi nu toate se şi întâmplă. Dacă unul a vrut să afle mai mult, i-a închis gura şeful, măi băiete, ai altă sarcină, ai grijă de-aia! Numai că Petrică Bot era prea în came şi oase, chiar aşa subţiate, să nu-l crezi. Măcar o părticică din ce-m ipovestise văzusem cu ochii mei, de ce n-ar fi şi restul adevărat?

Câteva săptămâni am tot încercat să mă prind de ce mai ştia lumea, dar băteam cu voioşie pasul pe loc.

P-ormă mi-a venit gândul să plec la drum cu frate-miu şi să-l întreb pe el, dacă tot lucra la ziarul ăla al lui, poate ştia mai multe, poate auzise unul de-al lui ceva.

Mai repede decât mă aşteptam mi-a venit cu răspunsul. în câteva pagini îngrămădise tot ce se ştia şi se scrisese în ziare. O poveste a industriei negre a diamantelor care creştea la margine de Bucureşti şi în oraşul meu şi despre care nu aflasem pentru că nu citesc ziarele. Sau nu le citesc pe toate.

Se învârteau miliarde de dolari. Undeva prin sudul Africii, facţiuni militare aflate în conflict controlează zăcăminte de diamante, pe care le concesionează în schimbul alimentării cu armament Grupări de crimă organizată fac profituri uriaşe de pe urma acestui troc. Embargoul pe importul de arme şi pe exportul de diamante a fost inutil. A fost semnat un acord internaţional care să permită monitorizarea traseului diamantelor în lume, din ţara de extracţie până în ţara de

şlefuire sau în care se vând. Este ilegal ca o ţară care nu a semnat tratatul să importe sau să exporte diamante naturale brute. România o face, de zece ani se află pe traseul diamantelor, deşi n-a semnat tratatul. Pietrele preţioase intră în ţară ilegal, doar pentru a fi şlefuite. Din momentul în care sunt şlefuite, nu mai sunt supuse monitorizării tratatului şi pot merge legal oriunde în lume. Afacerile corecte cu diamante suferă şi cele murdare scapă nedetectate. Cineva câştigă incredibil şi stăpânirii nu-i pasă. Ori cineva care ştie închide ochii pentru că profită din plin.

Câteodată iese şi scandal, apare vreun accident, se află de legătura cu traficul cu arme. S-a întâmplat la sfârşitul lui 1997, erau implicaţi fraţii ceceni Mutaliev care lucrau pentru un mare traficant de arme, Victor Bout. Un avion AN 24 care aparţinea companiei Renan din Moldova şi 4 0făcea zboruri pentru o companie congoleză a fost forţat de patru avioane de vânătoare angoleze, să aterizeze după ce făcuse escale ciudate în Africa de Sud şi transportase arme. Avea la bord câţiva libieni şi multe diamante care urmau să ajungă în România. Unul dintre fraţii Mutaliev era acţionar al unei fabrici de şlefuit diamante.

Fabricile sunt în Bucureşti, Afumaţi, Călăraşi şi în oraşul nostru. Nu prea ştie nimeni amplasamentele exacte.

Toate astea au apărut în gazetele centrale. Un ziarist a pretins că e în căutare de lucru şi a pătruns într-una dintre fabrici. A spus ce-a văzut. Ce ştiam de la omul meu. Plângerile câtorva muncitori bolnavi ajunşi pe drumuri au răzbătut şi la ziare. Ziariştii au informat autorităţile care au făcut un control. N-au găsit decât nereguli mărunte în legătură cu contractele de muncă şi cu condiţiile în care muncesc oamenii. O amendă blândă şi dosarul a fost închis. Sosesc diamante brute, pleacă şlefuite şi sunt scutite de vamă. Transporturile sunt supravegheate şi cântărite la intrarea şi la ieşirea din ţară. Posibilitatea de fraudă e, chipurile, exclusă. Asta e

doar ce se întâmplă la suprafaţă, oficial.
Fratele meu adaugă la notiţele trimise un scurt comentariu. Nu crede că afacerea se reduce la atâta, cineva ascunde ceva. E convins că intră şi ies mult mai multe diamante, nu ştie cum. O sutime, poate o zecime, deşi nu crede că atât de mult, intră legal şi sunt supravegheate, restul e afacere necurată. Cel care s-a documentat pentru reportaj ar fi vorbit cu un inspector de la Direcţia de Investigare a Fraudelor. „Dacă-l trimiteţi la mine pe cel care vă semnalează neregulile pot începe un control”, i-a spus inspectorul. „Sau daţi-ne datele pe care le deţineţi, vom vedea ce putem face cu ele.” Din experienţă, ziaristul ştie că de multe ori sursa dezvăluită e anihilată repede, ca şi cum n-a existat, iar după primirea datelor trece atâta vreme până se deschide o anchetă, încât cei interesaţi au tot timpul din lume să şteargă urmele. Fratele meu susţine că ăia de lucrează în branşa asta sunt foarte duri, nu ezit
ăo clipă să scoată pistolul. Mă avertizează să fiu precaut. Cred la fel.

Despre diamantele sintetice nu ştie nimic, o să se intereseze.

9.

Nu prea ştiu ce să fac. Am viaţa mea liniştită la arhive, nu mă dă nimeni afară, dar nici nu mă-mpinge careva să mă dau erou. N-ar trebui să-mi bag nasul în afaceri pe care alţii au datoria să le rezolve. Habar n-am care-s ăia alţii. Nu pot să nu spun că mi-e şi frică.

Dar i-am promis lui Petrică Bot. De când l-am văzut, îl am în faţa ochilor. Poate mai mult decât pe el, pe fiică-sa, copila de şaptesprezece ani, subţire şi tăcută, care-o să rămână curând orfană şi de tată şi fără un ban de pe urma lui, până-şi găseşte un drum în viaţă. Am ajuns şi sentimental, nu-i a bună pentru un poliţist, asta ni s-a spus mereu, măi, băiete, cum eşti sentimental, cum te mănâncă infractorul. Dacă mă bag în povestea asta, risc

să fiu jumulit bine şi mâncat cu fulgi cu tot. Trebuie să-mi ascut mintea. Să le arăt altceva ălora care mă iau de tolomac.

Mă tot gândesc şi n-ajung la vreo hotărâre. Să uit totul? Să mă fac că plouă? Să m-arunc cu capu-nainte? Să le spun colegilor? Cui? Dacă e să mă vâr în treabă, nu ştiu de unde să apuc firul, dacă e vreun fir de apucat.

Nu ştiu în ce mă bag. Schema despre care mi-a spus frate-miu pare floare la ureche, desprinsă din vreo carte, uite reţeaua, o înţelegi şi pac! îi dai în cap. Aiureli. în lumea reală lucrurile nu stau ca-n cărţi. Cine-s oamenii ăia? Care-s legăturile lor? Pe cine ung, de-şi fac treaba în voie de atâţia ani? Câţi sunt? De ce au ajuns şi în oraşul nostru? Ce legături au cu interlopii ăilalţi, de n-or fi aceiaşi? Cum 4

2de nu i-a răzbit nimeni, dacă se ştie de poveste de atâta vreme?

Nu mă pot apuca de nimic, dacă nu-i spun şefului meu. Nu ălui mare, ci şefului direct, am simţit mereu că mă place, el m-a trimis la şcoala unde-am învăţat trasul cu pistolul şi artele marţiale, altul m-a aruncat la arhivă, când şefu' era în concediu, când s-a-ntors n-a avut ce să mai facă. Dar tot şef îmi este.

- Greucene, e cotoioasă rău, las-o-n seama altora.
- în seama cui?
- Nu ştiu. S-o găsi careva să lupte cu ăştia.
- îi ştii?
- Nu. Da' crezi că nu-s fraţi cu toţii? O familie, la naiba! Şi-ăştia cu diamantele, şi ăia cu drogurile, ş-ăia cu jocurile...
- Ce jocuri?
- Toate jocurile. Nu ştii cum s-a-mpuţit oraşu' ăsta?
- Şi dacă nu se găseşte nimeni să lupte cu ei?
- Ce-ai vrea să-ţi răspund?
- Şefu', lasă-mă să-ncerc. O să fiu precaut. N-o să caut

gloria şi coşciugul, ca prostu'. Raportez tot ce aflu.

- Nu eşti în timpul serviciului. Ţine minte, nu e nimic oficial, să nu se-ntoarcă împotriva noastră. Ţine-mă la curent.

10.

îmi iau o săptămână liberă. Nu ştiu ce e-n capul meu. Am un plan, dar sunt sigur c-o să-l schimb la faţa locului.

Urmăresc de la distanţă ferma. Autobuzul îi duce pe muncitori la 6 dimineaţa, îi aduce înapoi în oraş la 7 sau 8 seara. Nu autobuzul trebuie să-l urmăresc.

Mai multe maşini fiţoase intră şi ies pe porţile fermei. Rămân mai tot timpul în curte, aliniate. Director, supraveghetori, bodiguarzi, desigur.

Mai vine una cu geamuri fumurii, stă o oră şi pleacă.

Se întoarce peste două zile. Prin urmare ocupantul sau ocupanţii săi nu lucrează în hale, nu supraveghează, nu-şi fac veacul aici. Vin să aducă sau să ia ceva, ori şi una, şi alta.

După o oră, pleacă. O urmăresc. Când iese la drumul principal, nu întoarce spre oraş, se îndreaptă spre Bucureşti. Am benzină destulă, oriunde o fi să se ducă. Rămân mult în spate, nu vreau să dau de bănuit. Sper să n-o pierd. Norocul meu e că merge liniştit, nu-i e poftă de curse. Sau se fereşte să fie oprit de poliţie.

La al doilea aeroport virează stânga şi intră în parcare. Ies doi bărbaţi cu o geantă diplomat, trec dincolo de uşile intrării. Nu ştiu ce să fac. Să anunţ pe cineva? Pe cine? Ce să le spun? Că am urmărit doi bărbaţi care pot fi suspecţi pentru că aveau o geantă diplomat şi s-au pierdut printre pasageri? Suspecţi de ce, nene? Că în geantă ascund ceva? Or să-mi râdă-n nas. Cum să opreşti omu' doar pentru că tu bănuieşti c-ar duce cine ştie ce în geantă? Te târăşte-n tribunale de-ţi merg fulgii! Să mă duc după ei? Şi dacă-i văd, ce fac mai departe? N-am ordin să-i reţin, nici măcar să-i percheziţionez. N-am nici măcar arma la

mine. Poate e bine să intru, totuşi, să văd ce fac, se întâlnesc cu cineva sau urcă unul dintre ei în avion? Mă hotărăsc greu.

Când dau să deschid portiera, cei doi bărbaţi ies pe uşile aeroportului. îi văd din faţă. înalţi, bine croiri, siguri pe ei, mulţumiţi că şi-au făcut bine treaba, în costume cu cravată, cu ochelari negri de soare. Nu mai au geanta diplomat. Sunt convins că nu s-au simţit urmăriţi, nu mai aruncă priviri în jur, cum au făcut la sosire, puţin le pasă de lume, urcă în automobilul lor cu geamuri fumurii şi pleacă înapoi. Rămân o vreme, pornesc şi eu.

Pe drum nu-i mai văd. Nici în curtea fermei nu sunt. Doar maşinile fiţoase şi autobuzul.

11.

Stau la sfat cu şeful. Nu ştie nimic mai mult decât mine, dar bănuieşte mai multe. Nici nu cred că-mi spune tot ce bănuieşte.

Face scenarii. Mereu i-a plăcut să facă scenarii. Şi-i cam ies. D-asta a ajuns şef.

E convins că ăia doi au dus pietrele preţioase la avion. ! Sau cuiva care le-a urcat în avion. Până să-i povestesc eu, • diamantele vor fi ajuns pe masa unui dealer din Occident, i Prinde orbu', scoate-i ochii. Nimeni nu ştie nimic, nici câte ;au fost, nici cât valorau. Nici măcar că au fost.

Are relaţii sus-puse, n-o să mi le dezvăluie mie, are coîlegi şi prieteni unde să întrebe când are o nelămurire. A ; aflat că n-a fost de faţă la aeroport nici un vameş din par-Itea Gărzii Financiare sau de la Fraude, nimeni nu ştie de [7] vreun transport de diamante. Ce cântărire, ce taxe? Cine a ttrecut, dacă a trecut pietre peste graniţă, a băgat toţi Ibanii-n buzunar. Cam mulţi, trebuie că are buzunarele lumflate binişor. I s-a spus că transporturile de diamante se Ifac o dată pe lună, de obicei la sfârşitul ei, cu multe docu- imente semnate în enşpe exemplare, e mare tevatura, să nu sse încalce normele. Mai e până la

sfârşitul lunii. Ce trans- jporturi ilegale visează? A aruncat doar o vorbă, le-a zis, odând înapoi, nu era să-mi strice treaba când nici nu înce- ţpuse ca lumea.
Din descrierea mea, nu-i recunoaşte pe cei doi. Are o miemorie brici, îţi spune cine-i făptaşul dintr-o privire, au ttrccut prea mulţi prin faţa lui. E ca o maşinărie. Dacă nu-i ocunoaşte, se poate să fie interlopi noi, sau unii care să nu fifi ieşit până acuma în faţă. E prea puţin să-şi facă o părere

.Stabilim să-mi văd în continuare de pândă şi să ţinem legătura. Iau cu mine binoclul. Nu cred că am nevoie şi de pistol, dar îl iau, parcă mă simt mai sigur pe mine.

Urmăresc din nou autobuzul şi maşinile fiţoase. Fix la două zile apare automobilul cu geamuri fumurii. Nu întoarce spre oraş, se îndreaptă spre Bucureşti şi eu după el, tot la distanţă mare. Intră la aeroport, aceiaşi bărbaţi cu ochelari negri coboară şi aruncă priviri sigure împrejur, unul ţine în mână o geantă diplomat, dispar împreună cu călătorii grăbiţi dincolo de uşile grele, se întorc după un sfert de oră şi pornesc spre oraşul nostru. Nu-i mai urmăresc. Ştiu unde se duc.

Rămân o vreme în hârbul meu şi privesc pista. Pe deasupra mea trec, la răstimpuri, cu zgomotul de rigoare, trei avioane care au decolat şi unul care aterizează. Apoi se face linişte. Nici nu mi-am dat seama cât e de cald. Caut o ţigară, cu gândul aiurea, de parcă aş fuma, şi constat că-mi este cămaşa udă. Leoarcă. Nici nu mi-am dat seama că e atât de cald. Sau poate nu e doar căldura.

învârt şi eu cheia în contact.

Şeful află repede ce-l întreb: ce curse asigurau avioanele alea care mă asurziseră, de câte ori pe săptămână, la ce ore. Geanta diplomat putea fi în oricare dintre ele. Nu cred că ar fi lăsat-o în aeroport pentru mai târziu, e bine să te fereşti de vreo sifonare. Cel puţin aşa aş face dacă aş fi interlop deştept. Nu sunt interlop. Iar p-ăia nu i-a prins nimeni de ani buni, înseamnă că au un cap deştept.

- Nu eşti nici interlop, nici prost, Greucene, îmi zice şeful.

Coace un plan în care să-i arăt de ce sunt în stare.

- De data asta îl iei cu tine pe Vasile.
- E de-ncredere? întreb ca prostul.
- Ai face bine să nu mă superi cu tâmpenii.

O înghit, aşa-mi trebuie, dacă nu-mi ţin gura

.Doar două dintre cursele avioanelor ălora se repetau peste două zile, a treia urma abia peste o săptămână. Trebuia să fiu pregătit şi peste două zile, şi peste o săptămână. M-am aşezat la pândă, cu Vasile în dreapta mea.

Ştiam că e un tip tăcut, dar nu-mi închipuiam că n-o să-mi pună măcar o întrebare! M-am gândit că i-o fi spus şeful cât trebuia să ştie şi pe el nu-l interesa mai mult. N-avea rost să-l mai aiuresc şi eu. L-am întrebat doar dacă ştie ce are de făcut.

- E-n regulă, Greucene.

N-am zis nimic, mi-am văzut de pândă. Pentru mine nu era nimic în regulă, mi se părea c-o să umblu pe jar, dar poate nu mă duce mintea.

Când a ieşit pe poarta fermei automobilul cu geamuri fumurii, l-am sunat pe şef.

- Faci exact cum ne-am înţeles, dacă nu vrei să-i scapi, mi-a ordonat.
- Am înţeles, să trăiţi!

Nu prea ştiam cum o să curgă planul, dar altul mai breaz n-aveam.

în pădurea de la Tâncăbeşti am văzut venind cu viteză, din sens opus, o maşină a poliţiei. A semnalizat de două ori cu farurile, s-a întors brusc, luându-se după noi, cum fusese înţelegerea. M-am apropiat de automobilul cu geamurile fumurii şi l-am lovit uşor în spate. A reacţionat cum mă aşteptam, a tras pe dreapta, cu mine în spatele lui, convins că sunt un ageamiu care n-are habar să

şofeze şi pe care e bine să-l înveţe minte şi să-l pună să plătească, fie şi cu riscul să ajungă în ultima clipă la aeroport. Şeful intuise bine, gangsterului nu-i place să-i şifonezi faţa.

Unul dintre zdrahoni a ieşit furios şi s-a îndreptat spre mine gata să mă lipească de asfalt. Nu-şi dăduse jos ochelarii negri, să-i văd şi eu ochii. Maşina poliţiei rămăsese mult în spate

.Nici nu ieşisem din hârbul meu şi Vasile era lângă zdrahon.

- Care-i treaba? l-a întrebat.

T- Vezi-ţi d-ale tale, băiete, să nu te fac şi pe tine muci, ca p-ăsta de mi-a zdrelit maşina, spuse zdrahonul cu o voce de operă.

N-am apucat să văd cum i-a ars Vasile un pumn în plex de l-a îndoit, mă pregăteam să ies şi eu din hârb. Până să se dezmeticească, Vasile îi învârtise mâinile zdrahonu- lui, cât era de mare, şi-i lega tacticos cătuşele.

- Acuma poţi să mă faci muci, îl auzeam zicându-i.

Eram deja lângă portiera cu geamuri fumurii, atent la celălalt bărbat care se strecurase la volan şi era gata s-o şteargă.

- Ne-ne-ne! i-am zis, opintindu-mă să-l scot din maşina.

?»i-a scos ochelarii de soare şi i-am văzut ochii verzi,

1 apucasem bine de guler şi cravată, dacă demara aşa, risca să se spânzure. A ieşit din maşină.

— Ce vreţi?

- Geanta, i-am spus. Diamantele.

- Visezi, a zis. Ce diamante?

- Visez, da'-mi dai geanta.

- Eşti de-ai lui Manolache? Ţi-ai săpat mormântul.

Nu ştiam cine-i Manolache, probabil vreunul dintre interlopi, rival de-al lor, nu le ştiu numele tuturor. Chestia cu mormântul m-a dat gata, le-am învăţat limbajul.

- Lasă gura şi scoate valiza.

- Cât vrei? Mă grăbesc.

într-o clipă schimba foaia, era dispus să negocieze. L-

am aruncat în ceaţă:

-Tot, i-am zis.

“ Poate-mi laşi şi mie ceva, a mormăit.

Am crezut că se-nmoaie. Greşit! Se aplecase după geanta diplomat cu alte gânduri. O clipă de neatenţie am avut şi m-am trezit cu un cap în gură. Cred că mi-a spart nasul, mi se întunecaseră ochii, îmi venea să urlu de du -rere, am simţit cum îmi curge sângele pe bărbie. Până să mă dezmeticesc, o luase la sănătoasa spre pădure, cu geanta în mână. Nu ştiu ce-a fost în mintea lui, era mai simplu să intre în maşină şi să plece în trombă. Chiar dacă-i luasem cheile. Mi le putea smulge.

M-am scuturat ca de-o pânză de păianjen, tocmai când îl auzeam pe Vasile:

- E-n regulă? Sau să vin şi io?

- Stai acolo, mă descurc, i-am strigat.

Am luat-o pe urmele genţii diplomat. Unde credea că se duce? Nu m-am grăbit. Cum să scape în pădure? Conţopist-conţopist, dar făcusem antrenamente destule, nu mi-a fost greu să-l ajung din urmă. Alergase spre marginea pădurii, unde, printre copaci, se întrezărea un căsoi cât toate zilele, cu gard înalt, verde. Era de-a lor, dacă fugise într-acolo, cum dracu se nimerise în calea noastră nu-nţelegeam, parcă intrasem în romanele poliţiste proaste. Trebuia să mă ducă mintea că-mi va fi şi mai greu să pun mâna pe el, dacă-i sar alţii în ajutor. Am băgat cărbuni şi l-am prins aproape de gard.

Eram furios. Mă durea nasul, aproape îl scăpasem pe individ şi planul întocmit cu şefu' se dusese de râpă. O să mă facă incapabil. O să-mi spună că nu-s bun de nimic. O să-mi amintească de colegul lui care m-a trimis la arhivă, convins că-i singurul loc în care mă descurc. Pe măsură ce gândeam astea, eram din ce în ce mai furios. L-am lovit cu putere. A scăpat geanta, dar a scos un pistol. Atât i-a trebuit. Nu-mi place defel să mă ameninţe cineva cu pistolul. Cu o lovitură de picior aplicată cu putere la cap, după ce-am făcut o piruetă, l-am trimis în lumea drepţilor,

înainte să apuce să tragă. Ca la carte. Sau a tras, nu ştiu, pentru că o împuşcătură am auzit, exact când de pe poarta verde ieşeau câţiva gealaţi.

Nu-i vedeam prea bine. Mi se împăienjeneau ochii. Nu-nţelegeam cum sângele care-mi curge din nas mă face să nu văd. Pădurea asta era vrăjită. Am mai apucat să înşfac geanta diplomat şi am căzut. în cădere am văzut că poliţiştii în uniformă apăreau şi ei, patru la număr. Speram să nu fie vis.

13.

Nu mai înţeleg nimic. Trebuie s-o iau de la capăt.

M-am trezit într-un pat ca de spital, dar eram în infirmeria secţiei de poliţie. Nu mă duseseră la spital. Chiar trăseseră în mine, glontele îmi ştersese tâmpla, sângele îmi şiroia în ochi şi leşinasem. Nimic serios, mă putea doftorici oricine.

Nu mi-a spus nimeni ce s-a întâmplat, toţi erau furioşi, culmea e că toţi erau furioşi pe mine, sau cel puţin asta am crezut. Am pus cap la cap frânturile pe care le auzeam. Geanta diplomat dispăruse, nimeni nu ştia unde, nimeni n-o văzuse. Degeaba spuneam eu c-o apucasem de mâner. Nu puteam crede, dar n-aveam cu cine să mă-nţeleg. Şeful era negru de supărare.

Singura reuşită era că nu transpirase deloc că eu sau Vasile eram poliţişti. Vasile îi dăduse pe zdrahon pe mâna poliţiştilor veniţi dinspre Bucureşti. A doua zi era liber, îl scoseseră avocaţii pe vicii de procedură. Celălalt zdrahon ajunsese la morgă, îi venisem de hac. Sigur n-am vrut asta, gândul meu fusese doar să-l adorm până rezolv cazul. Lovisem cum nu mai lovisem vreodată pe cineva. S-a aflat că era cel mai mic dintre fraţii Matache. Dacă cineva are putere în oraşul nostru, ăştia-s fraţii Matache. Stăpânesc totul, direct sau indirect. Lumea nu-l cunoaşte decât pe cel mare, celorlalţi doi mai nimeni nu le-a văzut feţele, nu vor să se-arate, aşa că nu-i de mirare că nu-l recunoscusem. Mi s-a făcut pielea găină la auzul numelui.

Haidamacii din casa verde au ajuns după gratii, erau

cam de multişor în vizorul poliţiei pentru trafic de droguri, i-au înfundat uşor cu culturile de canabis găsite în spatele gardurilor înalte şi pentru prostia de a fi tras în poliţiştii care alergau după infractori. De fapt, nu vizase ni- ciunul vreun poliţist în uniformă, trăseseră în mine, mai multe focuri şi m-a nimerit doar unul, dar cine mai stătea să stabilească acuma traiectoriile, erau buni legaţi şi fără expertize balistice. O să le cam putrezească oasele la pârnaie, dar nu-s de plâns.

Nu-nţelegeam unde dispăruse geanta diplomat. O luase Vasile? Ridica din umeri. N-o văzuse. O găbjiseră poliţiştii adevăraţi? înainte să-şi cheme întăriri şi să-i aresteze pe gealaţi? Când m-au săltat pe mine şi m-au dat pe mâna doctorului? Toţi ridicau din umeri.

Mi-au spus doar că mă aduseseră la secţie din precauţie, să-i înţeleg. La spital mai punea vreunul întrebări indiscrete şi reuşeau să afle cine sunt, sau eu aiuram cumva şi vorbeam vrute şi mai ales nevrute. Era mai bine aşa. Clanul lui Matache, care turba, nu făcea nici o legătură cu poliţia, erau convinşi că vreo grupare care scotea capul pusese totul la cale. Deocamdată asta credeau. Deocamdată era bine. Deocamdată se pregăteau să-l jelească pe Matache ăl mic.

Trecuse abia o zi de la moartea lui şi Morga refuza să le dea trupul. Stabiliseră o autopsie şi expertii încă nu se pronunţaseră. O armată de avocaţi nu reuşise să-i convingă să se mişte mai repede.

Dar afacerile-s afaceri şi merg înainte. Aşa că trebuia să continui ce începusem.

Şefului celui mare i se spusese despre misiunea mea sub acoperire doar cât să nu turbeze. Nimic despre legătura mea cu moartea lui Matache. Atâta vreme cât procurorii nu găsiseră ceva să-i înfunde, erau oameni onorabili şi şeful poliţiei îi trata ca pe oameni onorabili, nu admitea ieşirea din rând.

- Ce faci cu transportul următor? m-a zorit şeful direct. O să stai toată săptămâna să-mi boleşti pentru o zgaibă?

Vreau-nu vreau, trebuie să mă dau jos.

- Şi ultima geantă diplomat? am întrebat eu din nou, doar-doar mi-o spune ceva.

- Nu ştiu nimic de vreo geantă.

încep să cred că sunt într-o poveste care merge înainte fără voia mea.

14.

Eram din nou singur, Vasile avea altă misiune, ori şefu' credea că-i mai bine să mă descurc cum ştiu. Mi-a dat altă maşină, hârbul meu fusese prea des prin locurile de pândă, putea da de bănuit.

Am aşteptat cam multişor, începusem să mă tem că nu mai vin, ori au schimbat ziua transferului de diamante. Am răsuflat uşurat când am zărit automobilul cu geamuri fumurii. Erau consecvenţi. Afacerile trebuie făcute la timp.

N-a rămas mult dincolo de gardul de sârmă ghimpată, se apropia ora zborurilor pe care le mai urmărisem, însemna că nu modificaseră planurile. Nu-mi era clar ce aveam să fac, era ziua improvizaţiei. Tot ce aveam în gând era să-i împiedic să ajungă la aeroport. Mă înţelesesem ca un echipaj să mă aştepte la drumul naţional şi să stea mereu aproape. în caz de nevoie, aveam să-i chem.

Am plecat pe urma maşinii în care presupuneam că e o nouă geantă diplomat. Se grăbeau. Trebuia să mă grăbesc şi eu şi să-i împiedic sau să-i reţin cu orice preţ. N-am găsit metodă mai bună. Am tras în cauciucuri. Automobilul cu geamuri fumurii s-a poticnit. Şoferul a ieşit să vadă ce s-a-ntâmplat, n-auzise împuşcătura. Era zdraho- nul care fusese cu prâslea Matache. Asta complica lucrurile. Nu mă interesa dacă în automobil mai era vreun Matache, eu aveam un fix cu geanta diplomat pe care eram convins c-o duc doldora de diamante la aeroport

.M-am apropiat, am coborât. Zdrahonul a făcut ochii mari, a înţeles că e o capcană.

- Tot tu? m-a întrebat.

N-avea rost să-i răspund. Dar m-am dat cocoş, să aprind atmosfera:

- Dacă vrei să scapi cu viaţă, nu încerca să scoţi vreo armă.

Se uita la mine atât de mirat, de parcă eram vreun boşiman.

Urmărindu-i mişcările, m-am lipit de portiera din dreapta şi i-am cerut celuilalt bărbat să coboare.

- Mai repejor! am insistat.

Bărbatul era şi livid şi furios. Ieşea cu gesturi greoaie. L-am pipăit sumar, n-avea armă. I-am cerut să se îndepărteze de maşină, nu voiam să mă surprindă cu ceva. Mai voiam să-i am pe amândoi în faţa ochilor. Cinci, şase paşi erau destul.

- Nu ţi-e teamă? Ştii cine sunt?

- Chiar nu-mi pasă! m-am dat eu bărbat dintr-o bucată. Poţi să fii şi Matache cel Mare!

Bărbatul a tresărit, şi-a scos ochelarii negri, avea aceiaşi ochi verzi şi răi pe care îi mai văzusem şi un rictus pe care n-o să-l uit. Doar că era mai scund şi mai burtos decât Prâslea.

- Cine eşti, măi, băiete, în cinci minute se umple câmpul de trăgători, nu ţi-e milă de viaţa ta?

Prin urmare apucaseră să-şi cheme ajutoare. Făcusem bine că sunasem şi eu echipajul aflat în drumul naţional. Cum mi-o fi soarta, care or sosi primii.

- Ce vrei? mă întreabă ochii verzi. Eşti de-al lui Manolache? Treci la mine şi ai dublu la tot ce-ţi dă el.

Oamenii ăştia aveau un fix. Trebuia să aflu cine-i Manolache şi cu ce se ocupă de le este atâta teamă ăstora care stăpânesc totul c-o să le ştirbească din putere.

- Geanta, am zis.

- Ce geantă visezi? Eşti nebun

.Nu eram. Când mă apropiasem de portieră, zărisem geanta, pe bancheta din spate.

- Geanta cu diamante, am repetat, să ştie că-s la

curent cu afacerea. Spune-i brutei s-o aducă şi scăpati amândoi.

-Ţi-ai săpat mormântul, a scăpat printre dinţi.

- Am mai auzit şi asta.

- Nici măcar n-o să ajungi la groapă. O să-ţi las hoitul pe câmpul ăsta, să-l sfârtece câinii şi ciorile.

- Fiecare cu soarta lui, mă arătam eu imperturbabil, cum văzusem prin filme. Spune-i să aducă geanta mai repede. Şi fără prostii.

Ca să vadă că nu glumesc, i-am răsucit o mână la spate, atât de repede şi de puternic, că am simţit cum trosneşte din umăr. A urlat scurt:

- Eşti dement! Adu-i dementului geanta şi-o să-l belim pe urmă!

Am strâns din nou mâna răsucită la spate, făcându-l să scoată alt urlet şi şoptindu-i la ureche:

- N-o să beleşti pe nimeni! Sau nu pe mine!

Eram atent la ce face zdrahonul care deschisese portiera din spate, să ia geanta diplomat, ştiam c-o să caute şi-o armă.

Departe se ridicau norişori de praf care se apropiau ca mânaţi de vânt. Oamenii mei sau ai lor. N-aveam vreme. De era să mor, măcar să apuc să fac ceva. l-am strigat zdra- honului:

- Mişcă mai repede!

Am trecut în spatele lui Matache al doilea exact în clipa în care zdrahonul a început să tragă. L-a nimerit pe Matache în piept. M-am aruncat la pământ. A căzut lângă mine şi peste mine, ca o pavăză. Număram gloanţele care îi scuturau trupul, trei, patru, cinci, nu se mai termina, parcă era mitralieră.

Apoi am auzit scrâşnet de frâne, alte împuşcături şi strigăte.

-Poliţia! Nu mişcă nimeni!

P-ormă s-a lăsat brusc liniştea şi am ridicat capul din

Zdrahonul căzuse pe spate şi în jurul lui se lăţea o baltă de sânge. Ar fi fost mai bine pentru el să nu-l fi

scăpat avo- caţii. Din maşina poliţiei ieşiseră trei poliţişti, cu armele pregătite să tragă din nou. înaintau spre cealaltă maşină, flancată de doi flăcăi raşi în cap, care nu mai apucaseră să-şi apere patronul şi care ridicaseră braţele în semn că se predau. I-au încătuşat repede.

Lângă mine, Matache al doilea zăcea fără rictus.

M-am speriat. în două zile lichidasem doi din stăpânii oraşului. Şi parcă fusese o joacă.

15.

De data asta am stat cu ochii pe geanta diplomat. N-am deschis-o, dar era grea. I-am dus-o şefului şi l-am rugat s-o închidă în seif, să nu se piardă ca aia dinainte.

- Nu s-a pierdut, mi-a zis, când am rămas doar noi doi.

Sigur am făcut ochii mari de uimire. Toată lumea îmi spusese altceva şi mă dădusem de ceasul morţii să înţeleg unde dispăruse. Până şi el se arătase negru de furie c-o pierdusem.

I-am bătut obrazul, cât era el de şef, nu se făcea să-şi râdă de mine.

- Nu mi-am râs de tine, mi-a zis. E lângă cealaltă. E mai bine să nu se ştie, au limbariţă şi unii dintre-ai noştri.

Nu mă gândisem la asta.

- Iar Matache ăl Mare o să creadă că e-n mâna duşmanilor lui, o să turbeze. Nu strică să se mai căsăpească între ei.

- Şi la Matache ăsta ăl Mare cum ajung?

Nu-i treaba mea. Descurcă-te

!N-am dormit toată noaptea. Mă dureau nasul şi rana de la tâmplă, dar mai mult mă gândeam la ce urmează. Chiar nu ştiam ce să fac. Fără cei doi Matache, halele de şlefuit diamante or să funcţioneze mai departe, cât nu le-a distrus nimeni. Alţii ca Petrică Bot or să se îmbolnăvească şi-or să lase în urmă orfani. Dacă nu duc treaba la capăt, am început-o degeaba.

Dar s-o duci la capăt e cel mai greu.

Spre ziuă mi-a venit o idee. L-am sunat pe frate-miu,

ziaristul, şi i-am cerut să-mi facă legătura cu colegul lui care ştie dosarul diamantelor, sau să-l trimită la mine, într-un ceas mă suna omul. După ce i-am spus pe scurt ce vreau, m-a rugat să-l aştept. După alt ceas stăteam faţă-n faţă. I-am zis c-o să-i dau o poveste de pagina întâi, numai să-mi promită că va scrie tot. O să-i dau cadavre şi sânge cât vrea. A fost de acord. Nu-l prinzi în fiecare zi pe Dumnezeu de picior.

A doua zi am aflat că se ţinuse de cuvânt. Când am ajuns la secţie, eram deja celebru, îşi dădeau ghionturi pri- ‘ vindu-mă, dar nu zicea niciunul nimic. Am luat şi eu zia- . rul.

„Ca-n poveste, începea articolul, Greuceanu a omorât doi zmei. Direct sau indirect, n-are importanţă. Important e că nu mai sunt.” Urma tot ce-i povestisem. Afacerea diamantelor, măsurile de securitate, munca de sclav, silicoza, traficul, profiturile uriaşe, inspecţiile măsluite, controalele de formă, până aici mai scriseseră şi alţii. Nimeni nu ştia cine-i în spatele afacerii. Acum se spunea. Era descrisă o schemă a traficului, cu transportul legal şi supravegheat de la sfârşitul lunii şi zecile de transporturi ilegale din celelalte săptămâni. Erau menţionate companiile aeriene implicate, autorităţile care închideau ochii. Omul meu povestea cum murise Matache cel mic, cum fuseseră arestaţi traficanţii de canabis, cum oprisem pe drum trans- _ portul dus de Matache mijlociul, cum îl împuşcase propriu-i bodigard. Articolul se încheia cu o listă lungă de întrebări privind vama, poliţia, garda financiară, politi-
cieni de toate culorile. Cine a fost mânjit ca să închidă ochii? Cine a muşamalizat? se întreba tot la două rânduri. Cine o să răspundă? Ca să nu fie acuzat de scorneli, spunea că dovada adevărului articolului lui sunt diamantele, ultimele două transporturi capturate de Greuceanu. Şeful lui Greuceanu avea să le predea Direcţiei de Investigare a Fraudelor, chiar în ziua apariţiei articolului. O avere. De care o să se bucure statul. Mă înţelesesem cu şeful s-o

facă.

E dat dracului ziaristul ăsta, tot scrisese, nu cred că aş fi avut atâta curaj. De-acum poate să-l înţepe unul pe stradă cât ai zice pâs, povestea lui îi deranja pe prea mulţi.

Şi i-a deranjat. Am auzit că s-a lăsat peste noapte cu multe demiteri. Chiar şi şeful poliţiei din oraşul nostru e negru de supărare, ar fi bine să mă feresc din calea lui. Cineva i-a strecurat ziaristului o poză cu şeful poliţiei de la noi stând la masă cu Matache cel Mare. De acord, interlopul n-avea dosar, deşi alergaseră după el câţiva ani, dar toată lumea ştia că e băgat până peste cap în toate afacerile împuţite şi c-a ajuns stăpânul oraşului, te fereşti să apari alături de unul ca ăsta, dacă ţii la scaunul tău. Se vorbeşte de înlocuirea şefului poliţiei cu şeful meu. Până una, alta, o să vină să ancheteze o echipă de la Bucureşti, nu mai au încredere în oamenii din oraşul nostru. Asta da, palmă!

Ce-o fi făcut Matache cel Mare, cum o fi măturat podelele cu adjuncţii lui, cum o fi înjurat şi spurcat în dreapta şi-n stânga, cerându-le să-l prindă pe Greuceanu ăla de i-a omorât familia şi afacerea, pot doar să-mi închipui. Despre el se spunea că-i cel mai deştept dintre fraţi, că toate ingi- neriile prin care pusese mâna pe oraş se iscaseră în mintea lui. Aşa că sunt sigur că a cerut să fie distrus tot ce l-ar fi putut incrimina în fabricile de şlefuit diamante. Mai sunt convins că acum nu mai credea în nimeni şi că voia să facă ordine cu propria mână.

Prin urmare, aveam să ne întâlnim la fabrica de şlefuit diamante.

I-am spus şefului ce mi-a trecut prin minte şi l-am rugat să trimită o echipă la fostul CAP.

-Am trimis-o mai devreme, mi-a răspuns. Dacă vrei să ajungi şi tu la timp acolo, ar trebui să te grăbeşti.

E dat naibii şeful ăsta al meu! Dacă ajunge sus de tot, merită!

M-am grăbit să nu pierd din spectacolul pe care mi-l

închipuiam.

Când am ajuns, era mare tevatură. Ăl care mă trimisese la arhive conducea echipa de poliţişti şi a ţinut să mă pună la curent, eram o celebritate, ce fusese între noi, fusese, acum măcar o zi, două să se poarte şi el frumos, cine ştie ce funcţie mai împuşc şi nu-i strică.

Poliţiştii sosiseră aproape odată cu oamenii lui Matache, descinşi din vreo trei patruoripatru. Paznicii înarmaţi de la poartă s-au dat viteji, cică-i proprietate particulară şi nu se poate intra ca-n codru. S-au înmuiat când şeful le-a arătat ordinul de percheziţie, semnat, cu ştampile, tot dichisul şi i-a întrebat dacă e nevoie să cheme mas- caţii şi să-i salte şi pe ei.

Oamenii lui Matache, cei dinăuntru şi cei sosiţi, tot încercau să tragă de timp, protestau din te miri ce, ba că n-au chei la camere, ba că au uitat codul seifurilor, era clar c-aşteptau să vină patronul. S-au liniştit când şeful a avut ideea să-i legitimeze pe câţiva. I-a nimerit exact păia căutaţi mai demult de poliţie şi care se băgaseră ca musca-n miezul afacerii. I-a înhăţat pe loc şi i-a trimis cu duba la secţie. Ceilalţi s-au făcut că plouă şi s-au arătat mai cooperând.

Cam atunci a sosit şi Matache cel Mare, cu gura până la urechi şi-o armată de avocaţi la patru ace. După ce-au întors pe toate feţele ordinul de percheziţie, avocaţii l-au sfătuit pe patron să se calmeze, n-avea rost să fie săltat pentru obstrucţie la actul de cercetare. Matache cel Mare nu s-a potolit Dar poliţiştii au ridicat toate actele peste care au dat De data asta n-apucaseră să le ardă în spatele clădirii. în vreo două seifuri au mai găsit ceva pietre preţioase, au vrut să le ridice şi pe-alea, avocaţii au argumentat că sunt proprietate personală asupra căreia poliţia n-are nici

un drept, în afara cazului în care doreşte să plătească daune considerabile într-un proces sigur. Dar avocaţii au fost de acord ca poliţia să sigileze seiful, până să fie aduse actele care să dovedească proprietatea. Rămânea

problema actelor. în vacarmul acela nu erau de găsit.

Matache cel Mare era roşu la faţă ca un rac fiert. Era mult mai pirpiriu decât fraţii săi dispăruţi, dar plin de vână, iute ca o nevăstuică, nu şedea o clipă locului, nu-i tăcea o clipă gura. Ochii lui, tot verzi, sclipeau. Era atât de roşu la faţă că mă temeam c-o să facă o criză de apoplexie. Lovea cu pumnii în pieptul avocaţilor care nu-i dădeau dreptate sau nu-i răspundeau în trei clipe la întrebările fără şir, strigând:

- Pentru ce-mi mâncaţi banii? Pentru ce-mi mâncaţi banii dacă-i lăsaţi pe ţopârlanii ăştia să mă distrugă? Unde-i Greuceanu ăla, să-i smulg inima?

Atunci i-au căzut ochii pe mine. Mă văzuse de când intrase, nu-i spusesem nimic, eram un idiot de poliţist printre alţi idioţi de poliţişti, pentru el doar o turmă. Nu însemnam nimic. O muscă. Dar acum, când îmi pronunţase numele, şi-a amintit de poza apărută în ziar, nu reuşisem să-l conving pe ziarist să mă lase deoparte, spunea că, dacă nu apare şi poza mea, el nu mai scrie nimic şi am acceptat să facă aşa cum vrea.

- Uite-1! a strigat Matache cel Mare, oprindu-se din mersul agitat şi dându-i la o parte, cu ambele mâini, pe avocaţi, să mă vadă mai bine. Uite-1! Viperă! Mă mâncaşi fript, Greucene!

înainte să apuce careva să mai spună o vorbă, a scos din buzunar un pistol şi l-a îndreptat spre mine. în clipa în care a tras, unul dintre avocaţi i-a dat peste mână şi glontele a ricoşat în tavan. Altfel nu mai povesteam acuma nimic.

Poliţiştii au năvălit peste el, l-au trântit la pământ şi l-au legat. Se zbătea şi urla ca un descreierat. Avocaţii îşi luaseră capetele în mâini. Cu tentativa de ucidere a unui poliţist, de faţă cu atâţia martori, cu actele incriminatorii ridicate din seifuri, pe care le bănuiau şi ei, rămânea sigur după gratii zece-cincisprezece ani, cu toţi banii lui, aruncaţi în dreapta şi-n stânga, să-l scape.

La urma urmei, poate Matache cel Mare nu era atât de deştept.

Iar eu aproape nu mişcasem un deget.

Am plecat să mă culc, eram năuc de oboseală.

Când m-am trezit, cineva îmi lăsase la uşă un teanc de ziare. Toate relatau despre arestarea lui Matache cel Mare. Nu ştiu cine făcuse fotografiile, dar în toate era de plâns. Mie mi-a plăcut îndeosebi ce scria ziaristul meu. Spunea că se petrecuse totul ca-n poveste, Greuceanu îl anihilase şi pe zmeul cel mare. Dar se întreba dacă avea să se întoarcă liniştea în oraş.

Asta mă întrebam şi eu

.Partea a doua

în care se povesteşte despre zmeoaice şi Tartorul cel Bătrâ

*n*Prietenul meu ziaristul a vrut să facă o poveste perfectă, a uitat că trăim într-o ţară anormală. A scris despre mine, mi-a publicat şi fotografia, convins că aşa trebuie şi că-mi face un bine. Din partea mea, era mai bine să nu ştie nimeni nimic.

Fraţii Matache nu sunt singuri. Au rude multe, au saci de bani, au asociaţi care câştigă la fel ca ei, poate şi mai bine, pe care-i deranjează nespus că poliţia e acum şi pe urmele lor şi le strică afacerile. Vinovatul sunt eu. Aşa că şi ei sunt pe urmele mele.

în poliţie lucrurile s-au schimbat în câteva zile. La început, toţi voiau să-mi strângă mâna şi să afle cum a fost. Obosisem să le tot spun. Tuturor le eram prieten. Ăştia au rămas puţini. Cei mai mulţi se uită acum chiorâş, nu ştiu ce să mai născocească: am vrut să mă dau mare, am vrut să-i dau jos pe şefi, nu mi-am raportat acţiunile ca să ies în faţă, în poliţie nu se acţionează de unul singur, am atras oprobiul cetăţeanului de rând care a descoperit că lor, poliţiştilor, nu le pasă că-i încălecat de interlopi. Nu merită să le răspund.

De la Bucureşti m-au propus pentru o medalie, şeful poliţiei oraşului a respins propunerea, nu ştiu ce motive o

fi avut, dar pe teritoriul lui el e suveran. Oricum, nimic din ce-am făcut n-a fost pentru vreo medalie. Cei de la Bucureşti au înţeles greşeala, trebuia să se consulte mai întâi.

S-a făcut că inspecţia anunţată din Capitală şi care a venit într-un târziu era condusă de un vechi camarad de-al şefului poliţiei noastre, au băut şi-au chefuit trei zile, nu l-a mai dat nimeni jos, cum se zvonise, acuma e convins c-o să rămână în funcţie până la pensie. Şeful meu direct cam trage şi el ponoasele. Nu mă mai poate apăra, toţi i-o zic de la obraz s-o lase mai moale cu Greuceanu ăla, că-i o pacoste.

Aşa că trebuie să mă apăr cum ştiu. Trebuie să fiu cu ochii-n patru. N-or să mă omoare ei în plină stradă, dar dacă ajung la concluzia că e-n avantajul lor, n-or să se dea în lături nici de la asta.

Umblu înarmat. Nu mă mai plimb seara. Evit străzile întunecoase. Dorm iepureşte. Mănânc doar acasă. Mă strădui să mă întâlnesc cu cât mai putină lume, să nu fie luaţi în vizor nevinovaţi.

2.

După vreo săptămână sau mai mult, mi-a trecut prin cap altă bazaconie. Ziaristul ăla-mi făcuse, totuşi, un bine. Mă ştia lumea, fusesem în centrul atenţiei, cum-necum o să se mai vorbească o vreme de căderea capetelor fraţilor Matache. Chiar şi ăi nemulţumiţi or să se-ntrebe ce mai fac. N-avea nimeni interes să mă lichideze, dacă avea un strop de minte. Era clar pe cine i-ar lua la scărmănat mai întâi. Erau încă în vizor. Şi chiar dacă negi şi faci să dispară dovezile, tot te arde la afaceri o publicitate de felul ăsta. Sunt convins că s-a dat ucaz printre interlopi să nu fiu terminat în plină stradă, cel puţin nu imediat, nu suntem în Mezzogiorno, nici în filme! Dar pot face altceva, mai subtil, dacă-i duce capul. Să mă facă de râs, să mă umilească, să mă discrediteze, să arate că-s ca ei, să mă facă să pierd tot ce am. N-am mare lucru, dar un Greuceanu corupt sau unul care

cerşeşte la colţ de stradă o coajă de pâine pentru c-a pierdut tot, e de râsul lumii, nici nu trece anul şi isprăvile lui sunt date uitării, rămân poveşti de adormit copiii, nu mai inspiră pe nimeni. Şi-atunci să te ţii afaceri, cu ochii larg deschişi să nu mai apară vreun alt neisprăvit de Greuceanu

!Până atunci, ia să aruncăm noi fel şi fel de vorbe pe seama omului!

Norocul meu e că mai am prieteni de pe vremuri, îi văd rar, dar ştiu că mă pot baza pe ei.

L-am căutat pe Dorel, şoferul de taxi. Unul ca el cunoaşte tot oraşul, ştie tot ce mişcă, tot ce se schimbă, până şi ce-au de gând unii încă nehotărâţi. Numai că nu mă sufocă, atât de bucuros e că mă vede. Mi-ar povesti prin ce-a trecut, dar renunţă repede, e apă de ploaie ce i s-a-ntâm- plat lui pe lângă marea mea aventură. A citit pân-a-nvătat pe dinafară ce-au scris ziarele, a comentat cu colegii şi s-a dat mare că mă cunoaşte de-o viaţă şi parcă vedea cum îi cresc acţiunile. Se simţea ca-n reclamele alea caraghioase: Ia zi, Dorele, ce-a mai făcut Greuceanu-al tău când era copil?

Au pus pariu că n-o scap viu din toată tărăşenia, el a mizat pe mine, dar i-a fost inima îndoită. Acuma, că mă vede-n came şi oase, e surprins şi nedumerit, s-aştepta să mă vâneze ăia zi şi noapte. Nu se poate gândi decât că şi-ăia mi-au luat frica şi e şi mai mândru că-i prietenul meu de-o viaţă.

- Zi-mi ce să fac pentru tine şi las tot!

Mă gândisem.

-Stai pe-aproape. Mă mai duci de colo-colo, mă pierde cine stă cu ochii pe mine.

- în orice moment, Greucene!

Vorbea la fel de mult ca pe vremuri. Nu-i tăcea gura. Venea la şapte să mă ducă la poliţie şi până-acolo aflam tot ce se petrecuse noaptea în oraş, nu mai aveam nevoie de ziare. N-apucam să scot o vorbă. Am aflat de câteva scandaluri şi bătăi înaintea poliţiei.

înainte să mă duc să clasez dosarele, treceam pe la şef şi-i spuneam cine ce făcuse. Trimitea echipajele şi-i lua pe făptaşi ca din oală. Beţivii uitaseră unde se păruiseră cu alţi beţivi, spărgând mese şi geamuri, spărgătorii se pregăteau să-şi vândă prada, căscau nişte ochi cât cepele ,cum mă dibuişi, nene, că n-am fost decât între ai noştri?! îi creşteau din nou acţiunile şefului.

Dar cel mai mult îi plăcea lui Dorel să vorbească despre cum o să-şi facă el o casă cu cinci camere, nu un viloi cu turnuleţe, ca neamurile proaste, o casă pe pământ, cu o mansardă unde să-şi instaleze un telescop, să privească noaptea stelele, cu grădină, livadă şi câini. Iar când o să se plictisească de privit stelele, o să umble-n toată lumea, prea sunt multe de văzut.

- Cu ce bani, Dorele?

- Acuşi îmi vine rându' la joc, îmi intră milioanele ca popa!

Am ciulit urechea. Mai auzisem povestea asta cu jocul, n-am luat-o în seamă, nu ştiam pe nimeni care să se fi implicat.

L-am rugat să-mi spună mai multe. S-a cam codit. Li se ceruse să nu vorbească despre joc decât cu cei care participă. Şi mai ales să nu le vorbească poliţiştilor. Poliţiştii nu participă din principiu şi, pentru că nu sunt lăsaţi să joace, or să facă orice le trece prin cap să strice jocul, să-l distrugă chiar. Aşa că să fie atenţi, li se spusese.

- Şi tu crezi toate astea, Dorele?

- De ce să nu cred? Vecinu' meu a fost printre primii care a băgat bani. Acuma i-a venit rându' să-şi ia prima tranşă, au fost mai mulţi decât băgase. Şi-a cumpărat frigider nou, televizor cu plasmă, d-ăla plat că-l lipeşti de perete şi zici că-i tablou, a tras un chef de pomină, ne-a chemat pe toţi pe care-i ştie. Şi când te gândeşti că mai are de luat între trei sau patru tranşe. Om se face!

îmi suna din ce în ce mai urât.

- Ştiu despre ce e vorba, nu te osteni să te fereşti de mine. Bagi banii într-un fond, iei de câteva ori pe-atâta

după o vreme, depinde cât se stabileşte sau câţi s-au băgat în fond. Dacă-s mulţi, câştigu-i mai mare.

-Vezi că ştii? Ai participat şi tu?

- La pomu' lăudat nu te duci cu sacu'

.- Mai e chestia cu cartea. La început trebuie să cumperi o carte, despre cum să ai succes în viaţă, cică s-a vândut peste tot în lume, te-nvaţă cum să te fereşti de necazuri, să te descurci în viaţă. Am încercat s-o citesc, n-am înţeles mare lucru şi mă cam plictiseşte. Cam scumpă, dar dacă trebuie, asta e. Altfel nu poţi deveni membru şi nu participi la tragerile trimestriale. Dacă mai convingi pe altu' s-o cumpere sau să bage bani în fond, ţi-o dau la juma' de preţ.

- Şi tu te-ai băgat în chestia asta...

- Vezi că aveau dreptate? Eşti poliţist, nu crezi, vrei să-l desfiinţezi.

îmi venea să-i spun că vreau doar să-l feresc pe el de necazuri, să scape înainte să piardă totul şi să nu-l văd dator toată viaţa. N-avea rost, era prea pornit. I-am cântat în strună.

- Nu vreau să desfiinţez nimic, Dorele. Mă gândeam doar că nu-nţeleg cum se joacă.

- Simplu, dom'le! Te-nvăţ eu!

M-a bătut la cap cu jocul lui zile la rând.

- Intră, dom'le, ce mai stai, om te faci! Nu vezi că poliţia ta nu ţi-a dat nici măcar o primă c-ai mătrăşit nişte gangsteri?

Avea dreptate, dar i-am spus din nou că n-am făcut nimic pentru bani sau pentru glorie.

- Aiurea, zicea. Ori eşti prost, ori eşti prost! Viaţa mai trebuie şi trăită!

într-altă zi mi-a spus că a vorbit cu de la sine putere cu unul de-acolo, legătura lui, zicea el. I-a spus de mine şi aceluia i-au sclipit ochii. Adu-l, dom'le, mai iute în fond, zicea, om îl facem şi pe el! Unuia ca el merită să-i oferim din start reduceri la carte şi să-l programăm printre primii la rate.

- Zău că merită să te-nscrii, Greucene. Ţi-a pus Dumnezeu mâna-n cap!

Nu mi se prea părea. Dar insistenţa lui Dorel era lăudabilă. Mă ademenea cât putea.

- Te făcuşi sirenă, Dorele

?- Aia ce mai e?

- îmi cânţi frumos la ureche, să fac ce-mi spui tu...

- Mă iei cu vorbe d-astea... Vii sau nu vii? Io zic că oamenii şi-au dat seama ce mană cerească ai fi pentru ei. Păi, dacă spui că s-a-nscris în fond Marele Greuceanu, îţi dai seama cum dă lumea năvală?

- Parcă ziceai că nu acceptă poliţişti...

- Parcă tu mai eşti poliţist! Eşti o celebritate!

- Chestie de marketing.

- Chestie de ce?

- Marketing. Cum îţi vinzi marfa.

- Aşa cum zici. Vii sau nu vii?

3.

I-am spus şefului că miros ceva. S-a uitat lung la mine. – Tragi la necaz sau necazu' trage la tine?

- Nu ştiu, şefu', da' nu-mi miroase deloc bine jocul ăsta.

I-am spus, cât de scurt am putut, ce aflasem. Nu-i place să intru în amănunte, îl plictisesc, i se pare că bat apa-n piuă pentru că n-am fapte, amănuntele sunt pentru la sfârşit, să vadă cum s-o dreagă, dacă am încurcat-o, sau să le demonstreze altora cum se face treaba, dacă a ieşit bine. Acuma nu prea am fapte.

- Intră-n joc, mi-a zis.

- Cu ce bani?

- Nu te-oi fi aşteptând să-ţi dau eu!

Am înţeles, mai bine nu-ntrebam.

M-am dus cu Dorel să mă văd cu omul jocului, un tinerel ras în cap, cu început de burtică şi care vorbea atât de repede şi de mult, că n-apucai să scoţi două vorbe până se-ncheia discuţia. De fapt, monologul. Numai miere, omul. Cafele, fursecuri, limonadă rece, lui Dorel îi

ieşiseră
ochii din cap de surpriză, pe el nu-l trataseră aşa, îl pusese doar să semneze în grabă nişte hârtii şi să lase banu', altul la rând! Ce înseamnă să fii vedetă!

Ca să intru în joc, îmi pregătiseră favoruri. Tinerelul spunea că şeful lui în persoană îl dădăcise cum şi ce să facă. Aşa spunea, „dădăcise”. Nu trebuia să-l piardă pe însuşi Greuceanu! Pentru început, încălcau prima şi cea mai dură lege: nu era nevoie să cumpăr cartea care să mă-nveţe cum să am succes. Eu eram un om de succes, aşa că o primeam în dar. Dintr-un foc, economiseam două mii de euro! Trebuie că-şi făcuseră ei socoteala să şi-i scoată din altă parte. P-ormă, puteam depune orice sumă voiam, chiar şi sub plafon. Numai că nu trebuia să fie mult sub plafon, măcar să fie la limită, să nu-i îndemne şi pe alţii să facă la fel şi să se strice jocurile. Dar cel mai important era că mă înscriau peste rând la prima tranşă de câştig. Puţin
spus peste rând. Pur şi simplu dădeau de-a berbeleacul toate rânduielile şi în vreo lună îmi venea şi mie rândul, altfel aş fi aşteptat un an sau mai mult. Dacă voiam, putea să-mi vină rândul şi peste două săptămâni, mai repede nu se putea cu nici un chip, aveau nevoie de un timp să-şi facă şi ei calculele.

- Şi e corect faţă de ceilalţi jucători? am întrebat.

Dorel era uluit că pun o asemenea întrebare, în ce lume trăiam? Uluit era şi tinerelul care primise instrucţiuni de la şeful lui direct şi care abia acum îşi dăduse seama că făcuse
o pauză cam lungă în avalanşa lui de vorbe, dacă am apucat şi eu să rostesc şapte cuvinte. Impardonabil!

-Totul e corect, începu să explice tinerelul, convins că n-o să mai deschid gura după cele spuse de el. Regulamentul jocului prevede şi excepţii. Aceasta este o excepţie. Excepţiile sunt cazurile de care pot profita toţi ceilalţi jucători. Or, dacă o celebritate cum sunteţi dumneavoastră participă la fond, vă daţi seama că noi

vom profita şi vom face cunoscut faptul prin afişe, banere, cântece, reclame la radio şi televizor, articole în ziare, poze în revistele pentru femei şi în cele pentru bărbaţi. Cine n-ar face asta în

ziua de astăzi? Cu cât facem mai multă reclamă, cu atât vor veni mai mulţi noi jucători, iar banii pe care-i vor aduce, mereu mai mulţi, vor alimenta fondul care hrăneşte tranşele lunare. Pentru toate astea, nu văd vreunul care să mârâie că treci peste rând. Iar dac-o face, să fie sănătos, ăsta-i regulamentul, are şi excepţii, nu-i convine, se retrage şi pierde tot! Iar după ce câştigaţi prima tranşă, m-am gândit să facem acţiunii o promovare cum nu s-a mai văzut, chestia cu banerele şi reclamele de la început va fi floare la ureche, vă asigur! încă nu ştiu în ce va consta promovarea, o să lucrăm la ea intens, dar ar trebui ca în urma ei să intre-n fond tot oraşul. Ăla succes!

Intuise bine. N-am mai apucat să deschid gura. Raţionamentul lui părea impecabil. Nu-l făcuse vreun imbecil. Nu ştiam, însă, cum o să mă descurc cu atâta publicitate, nici n-am voie, nici nu-i bine şi nici nu voiam să-mi urc în cap colegii care abia se liniştiseră că stau în banca mea şi nu insist pentru promovări peste rând.

4.

Pusesem nişte milioane de-o parte, la o bancă, cu gândul să strâng pentru o maşină nouă, hârbul meu n-o mai ducea mult, oricât l-aş fi bibilit eu. I-am scos să-i bag în fond. Pentru că-i retrăgeam înainte de termen, pierdeam dobânda, mi-a explicat cu arţag un funcţionar mustăcios, de parc-aş fi atentat la banii lui. Era unul dintr-ăia convins că toţi ăi de nu-şi lasă o viaţă banii în bancă îi sunt duşmani. N-avea rost să mă cert cu el şi să-i amintesc că mă ameţise cu altceva, mieros, când îi depusesem. Legea-i lege, dacă n-o cunosc nu-s de vină ceilalţi! Asta le tot spuneam şi eu ălora de le puneam cătuşe. Acuma, cum ştiţi, nici asta nu mai fac, îndosariez şi clasez dosare

.Tinerelul chel a ţinut să-mi înregistreze el însuşi contribuţia la fond. Mormăia întruna ceva despre cât de ono-

rat este. P-ormă am primit, cu pompă, cartea despre drumul succesului şi am participat la o adunare cu toţi depunătorii, într-o fostă sală de cinema. Cât am stat acolo s-a auzit o muzică înălţătoare, în surdină, dacă aş fi fost mai slab de înger, aş fi fraternizat pe loc cu toţi cei din jurul meu, unii o făceau, ca în transă.

La un fel de prezidiu erau tinerelul meu, o doamnă blondă admirabilă şi un alt bărbat cu sacou cu mânecuţe, care aducea a contabil. Chiar era contabil. N-au vorbit decât tinerelul şi doamna, despre fond, despre regulile lui, despre succes şi cartea succesului, despre ploaia de bani, munţii de bani care vor coborî peste cei de faţă atât timp cât urmează regulile, despre exemplul primilor trei deponenţi care, în mai puţin de o lună, şi-au dublat şi triplat câştigurile şi într-un an vor ajunge să ducă acasă de opt ori suma depusă, unde s-a mai auzit o asemenea mană cerească? unde s-a mai reuşit o asemenea comuniune? Unde au mai întâlnit o asemenea întrajutorare?! Cine a mai avut curajul şi dispoziţia să deschidă o asemenea fântână a succesului? Loteria naţională e floare la ureche, acolo ai sau n-ai noroc, câştigă unul dintr-un milion, pe când fondul e al tuturor şi câştigul se împarte tuturor, de câteva ori fiecăruia! Numai răbdare să ai, şi să crezi, şi să depui, şi să aduci noi membri, care la rândul lor să înţeleagă mersul succesului, cine nu şi-l doreşte? Vrem să fim mai uniţi şi mai bogaţi? Vreţi să fiţi mai liberi şi mai bogaţi? Vreţi să aveţi succes? Vreţi ca visele să se-mplinească? Există vreunul care să nu aibă vise? Există cineva care să nu vrea să aibă mai mult? Există cineva care să nu dorească să fie bogat?

Ameţisem. Sala a izbucnit într-un urlet de aprobări, aplauze şi vociferări, scaunele scârţâiau sub fundurile celor care se vedeau cu visele împlinite, care nu mai aveau răbdare să se încheie discursurile şi contabilul cu mânecuţe să înceapă să extragă numerele celor care urmau să-şi

ia tranşa de bani, nu se spuneau nume, chipurile să nu

le afle hoţii şi să dea năvală peste bieţii câştigători, toţi fuseseră de acord că era o idee excelentă, ce trebuie să ştie tot neamu' prost dac-am avut eu sau nu succes!? Contabilul striga nişte numere, la fiecare întâlnire mai multe numere, în progresie geometrică, în aşa fel încât într-o vreme rezonabilă să vină rândul tuturor.

în timp ce striga numerele muzica înălţătoare nu înceta, sala îşi ţinea respiraţia, să nu piardă o silabă, să nu- l facă pe bietul contabil cu vocea plăpândă să repete, parcă te aflai în rai, legănat de aripi de îngeri, oamenii îşi ţineau în palmă hârtiuţele cu numere, să nu le uite, deşi le ştiau pe dinafară, să nu facă vreo confuzie, niciunul nu se entuziasma când se auzea ales, doar vedeai cum verifică de câteva ori la rând, parcă nevenindu-le să creadă, a fost chiar numărul lor, a fost chiar numărul lor! Poate mai spune o dată, să fie siguri, siguri de tot, mamă, ce chef o să trag în seara asta! Ochii sclipeau şi trupurile parcă intrau în transă.

Dorel stătea lângă mine, numai urechi şi mai ales ochi, la început îmi spusese „Uită-te la ea! Uită-te la ea! Ce femeie!”, m-am prins târziu că vorbea despre cea din prezidiu, p-ormă n-a mai scos o vorbă, doar ofta. Şi când contabilul a citit numerele, s-a uitat scurt la bileţelul din palmă, nu se afla printre câştigători, asta e, o să fie data viitoare, l-am auzit mormăind şi n-o scăpa din ochi pe femeia din prezidiu, aşa cum făceau şi cei din jur.

Dacă-i dădeam crezare tinerelului chel, printre numerele citite se afla şi numărul meu, n-am verificat, ştiam că mă va căuta el, să-şi înceapă campania de marketing.

Aşa a făcut.

5.

M-a felicitat în vorbe atât de multe, că începeam să cred că la atât se va rezuma discuţia noastră. P-ormă mi-a spus, pe ocolite, că au fost nişte probleme cu banca, ar avea dificultăţi sau i-a rugat să nu scoată sume atât de mari dintr-odată, să nu-i dea peste cap, n-am înţeles prea bine.

Pe scurt, mă ruga să-i mai păsuiesc câteva zile până-mi va aduce purcoiul de bani, aşa se întâmplă mereu, câte-o mică întârziere, atunci când se trecea peste rând. Nu puteam să nu fiu înţelegător.

A ţinut să merg cu el la sediu, să-mi arate unde o să-mi dea banii în câteva zile. M-a aşteptat până mi-am terminat serviciul, nici un deranj, tot spunea, am timp berechet, eu trebuie să fiu la dispoziţia participanţilor. Fusese bine instruit.

Nu era chiar un sediu definitiv, voia să precizeze, ci [1] unul provizoriu, când fondul va prinde cheag şi participanţii vor fi cât de mulţi trebuie, vor închiria birouri chiar , în centrul oraşului, reprezentarea trebuia să fie pe măsura , importanţei afacerii. Aşa s-a întâmplat în toate oraşele în care fondul se dezvoltase. Pentru faza de-acum, două cămăruţe într-un bloc le erau de ajuns.

Aveam s-o cunosc şi pe Doamna Carmen, zicea tinerelul, cu atâtea respect că îl şi vedeam ridicându-se în pi- cioare la auzul numelui sau scriindu-l cu evlavie, cu majuscule. îşi avea biroul lângă sediu, trebuia doar să trecem strada s-o vedem, ţinuse cu tot dinadinsul să mă cunoască, să mă primească chiar dumneaei, un om de vază ca mine trebuia întâmpinat cu tot dichisul, nu se făcea să ne întâlnim într-o cameră prăpădită de bloc, vila era cea mai nimerită. Abia mă stăpâneam să nu-i spun că am şi alte treburi decât să mestec fursecuri şi să înşir politeţuri

toată ziua. Dar atâtea salamanlâcuri îmi era imposibil să refuz.

Dorel, care mă însoţea peste tot ca un prieten credincios, înmărmurise. Nu-i venea să creadă că a dat norocul peste el şi, după ce-o sorbise din ochi pe femeia aceea, avea s-o vadă alături în carne şi oase, s-o atingă dacă voia, aşa, ca din întâmplare. Tinerelul chel i-a spulberat speranţa, la şefa lui n-o să meargă decât cu mine, acceptase până acum să ne vadă împreună, puteam fi

prea vechi prieteni şi îi era recunoscător lui Dorel că mă adusese în fond, dar unele drumuri îi erau închise. Demn, Dorel n-a insistat, o să mă aştepte în taxi, înţelegea şi el că unele recompense sunt numai pentru premianţi.

Doamna Carmen era o femeie împlinită. înaltă, blondă, cu ochii verzi, îmbrăcată după ultima modă, cu inele pe toate degetele, emanând o boare de parfum ameţitor şi scump. Mult mai seducătoare decât la adunarea din fosta sală de cinema. Râdea dându-şi capul pe spate şi dezvelindu-şi dinţii strălucitori la fiecare vorbă de-a mea, de parcă aş fi fost comicul cel mai vestit din lume. Radia bună dispoziţie şi te făcea să crezi că viaţa merită trăită. N-aveai cum să i te împotriveşti. în câteva clipe mi-a fost limpede că voia să mă vrăjească, cum făcuse şi cu ceilalţi, dar nu înţelegeam de ce.

Regreta nespus că nu ştiuse mai dinainte de vizita mea, tinerelul, pe care am aflat că-l chema Siminică, avea o enormă vină c-o anunţase în ultima clipă, avea un program foarte încărcat, nu şi-l mai putea schimba, oricât ar fi dorit. Era încântată să cunoască o celebritate ca mine, cu care voia neapărat să stea de vorbă pe îndelete. Mă ruga, mă implora să revin a doua zi, la orice ora voiam, îmi va sta la dispoziţie cu toate informaţiile privind fondul. Nu i le cerusem, dar ar fi fost o mitocănie să-i spun că nu mă interesează şi să-i refuz amabilitatea. înainte să apuc să zic şi eu ceva, cât de politicos mă ducea mintea, îmi şi făcuse programul

:- Ne vedem mâine, la prânz, nu-i aşa? Promiteti-mi, domnule Greuceanu! Nu se poate să-mi refuzati invitaţia! Abia aştept. Acum vă las pe mâinile lui Siminică, în care puteţi avea deplină încredere.

într-o clipă dispăruse, lăsând în urmă doar boarea persistentă de parfum ameţitor şi scump.

Avea mare experienţă!

6.

Până la urmă, vizita scurtă a fost şi spre norocul meu.

Vorbele şi parfumul Doamnei Carmen parcă-I vrăjiseră pe tinerelul Siminică. Nu scosese un cuvânt cât am rămas în livingul enorm, cu perete de sticlă către o grădină japoneză unde susura un izvor printre bolovani şi tufe de rododendroni. Iar acum parcă nu mai ştia ce să-mi spună. Era clar că era atât de îndrăgostit de frumoasa doamnă, că Dexul devenea pentru el, instantaneu, o carte cu pagini albe. La fel păţise şi Dorel.

Am profitat să-i pun eu întrebările care mă frământau, îmi răspundea ca un robot, nici nu cred că realiza ce face.

Fusese ideea Doamnei Carmen, o lansase cu un an în urmă într-un oraş mare din Ardeal, năvălise lumea peste aşteptări, au ieşit câştiguri nesperate, de toate părţile. Au fost nevoiţi să închidă când şi-a băgat coada un şmecher de-al locului, care nu suporta să vină să ia crema o muiere din Regat. A făcut pe naiba-n patru până a convins-o să-i vândă lui jocul, pentru că, în fond, asta era, un joc piramidal în care n-are cum să câştige toată lumea.

Tinerelul şi-a dat seama, în ameţeala lui, că a spus cam prea multe şi s-a străduit s-o dreagă: ei aşa îi zic, joc, chiar seamănă cu un joc, dar e o afacere cât se poate de serioasă, câştigă lumea ca la balamuc! L-am lăsat să mai depene
aiureli şi l-am readus la escapada transilvană a amorului lui. A căzut din nou în transă.

Doamna Carmen s-a lăsat greu, îşi scria tinerelul majusculele, a plâns tot timpul cât a negociat cu şmecherul local, care s-a înduioşat şi i-a plătit cât a cerut, mai mult decât ar fi obţinut într-un an dacă rămânea acolo. Dar bocetele alea erau de ochii lumii. Doamna Carmen intuise că nu prea mai avea cine să se-nscrie în fond şi tot avea să închidă. Aşa că retragerea şi vânzarea au fost un succes, pentru că s-au petrecut în plină glorie.

Toate astea mi le va spune şi Doamna Carmen, credea Siminică, era convins că el nu-mi dezvăluia nici un secret, dar era de preferat să mă prefac că nu le ştiu de la el,

Doamnei Carmen îi place să facă surprize celor din jur şi nu-i place să vorbească alţii în locul dumneaei. L-am asigurat pe tânărul îndrăgostit pe care-l luase gura pe dinainte să nu-şi facă nicio grijă, peşte voi fi, chiar mai rău, şi gura mea pecetluită pentru totdeauna va rămâne.

- Aşa să fie, mai spuse visător tânărul îndrăgostit. Mai ales acuma, când e-n doliu, nu se face să-i mai producem o durere.

M-am arătat atât de nedumerit, părea o femeie fericită de tot ce i se întâmplă, încât a continuat:

- Nu ştiaţi că soţul ei abia a fost înmormântat? N-aţi auzit de dispariţia omului de afaceri Matache Cel Mic?

Astea da noutate şi informaţie!

Tânărul ori era prost, ori cu totul neinformat, grav pentru meseria în care dorea să exceleze. Ori poate nu citea deloc ziarele şi nici nu pleca urechea la bârfa lumii. Altfel nu văd cum să nu fi făcut legătura între Greuceanu şi omul de afaceri a cărui dispariţie o deplângea, că doar vorbise tot oraşul. Norocul meu.

îmi era de ajuns ce-mi spusese, ştiam în ce intrasem şi mai ales la ce să m-aştept.

7.

Sunt un domn, chiar dacă n-am sânge albastru şi n-am urmat şcoala de bune maniere, mai ştiu şi eu cum să mă port! Nu era să las o doamnă să aştepte, aşa că, fără nici un minut întârziere, m-am înfiinţat la uşa vilei. Ceva îmi spunea că e mai bine să mă duc acolo fără Dorel, aşa că nu i-am spus ce am de gând. O fată-n casă îmi deschise cu un aer plictisit şi mă invită să-ncalţ nişte târlici, să nu stric parchetul care strălucea.

Am dat cu ochii de distinsa doamnă mai repede decât mă aşteptam, era în mijlocul camerei prin peretele căreia vedeam izvorul japonez. îmbrăcată într-o rochie roşie, atât de subţire că întrezăream întreaga bogăţie de pe dedesubt, încălţată cu pantofi negri cu tocuri ascuţite şi înalte de-o palmă. Cred că am roşit şi a ştiut asta.

- Vai, domnule Greuceanu, tare bine-mi pare că ai venit! Şi pe dumneata te-a pus fata asta-n casă să-ţi încalţi târlicii? N-o pot dezvăţa cu nici un chip să nu le ceară asta oaspeţilor.

- Dar, doamnă, protestă fătuca, n-aţi spus dumnea-voastră să nu-i las pe mitocanii ăştia cu pantofii împuţiţi să ne calce parchetul?

- Vai, cum vorbeşti, fato! Cum să fi spus eu aşa ceva? Du-te, du-te, ai treabă! îţi dai seama, domnule Greuceanu, că nu ştie ce să mai scornească, să se apere, dar n-o pot dezvăţa cu nici un chip! Aşa a-nvăţat la casa ei, la ţară...

- îmi dau seama, m-am trezit îngăimând, în vreme ce mă aşezam, aproape împins, într-un fotoliu cu braţele ca nişte coapse de elefant. Şi de aceeaşi culoare.

- O cafea? Un suc? O apă? O dulceaţă? Un whisky? mă ademenea.

- Orice, nu alcool.

- Fireşte, fireşte, domnule Greuceanu. Dumneata munceşti, trebuie să ai capul limpede, în vreme ce eu...

N-a mai continuat şi ne-am trezit uitându-ne unul la altul. Avea privirile uimitor de albastre, cu gene atât de lungi, că mi se părea că aruncă umbre pe obraz când clipeşte. Clipea foarte des. Răspândea acelaşi parfum ameţitor şi scump. Nu arăta deloc a femeie încă în doliu.

S-a îndreptat legănat, abia ţinându-se pe tocurile cui, spre un bufet din lemn de nuc, a luat o butelcă enormă cu lichid gălbui, a umplut un pahar cât toate zilele pe care l-a aşezat pe măsuţa din faţa mea, pe o farfurie cu modele albăstrii. Când s-a aplecat, am simţit că mă afund într-o mare de parfum. Dacă nu şedeam, m-aş fi clătinat fără doar şi poate.

Nu-şi luase o clipă ochii de la mine.

S-a aşezat de cealaltă parte a măsuţei, într-un alt fotoliu, picior peste picior. Imaginea asta sigur am văzut-o în vreo revistă sau în filme. Spui despre ea că-i ameţitoare.

- Doamnă...

- Zi-mi Carmen, domnul meu, nu vreau să mă îmbătrâneşti spunându-mi cum îmi spune toată lumea.

Cred că m-am fâstâcit, sigur m-am fâstâcit. M-am enervat, nu e genul meu de reacţie. Eram convins că rezist mai mult tentaţiilor. A observat şi asta. Am început să mă întreb asupra rostului prezenţei mele în acea casă.

- Insist, domnule.

N-am răspuns.

Fără vreo introducere, a început să-mi vorbească despre viaţa unei femei singure, chinul menţinerii unei afaceri în lumea de hiene a bărbaţilor, adversităţile care o pândesc la tot pasul, nevoia să se sprijine pe cineva de încredere, pe o mână puternică şi o minte ascuţită de răzbătător. Nimic despre vreo căsătorie, sau despre vreun soţ abia dispărut. înţelegeam şi nu prea unde bate. Abia mă întâlnise, nu putea să-mi facă declaraţii, decât dacă avea un interes, dacă urmărea ceva şi nu putea urmări ceva decât dacă şi plănuise acel lucru

.Mă abţineam cu greu să nu fabulez.

Nu trebuia să mă las ameţit de parfumul îmbătător, mi-am repetat de câteva ori. Nu-mi era uşor. Nu cred să mai fi stat vreodată de vorbă, şi atât de aproape, cu o femeie atât de frumoasă.

Cred că norocul meu a fost o melodie pe care nu reuşeam s-o recunosc.

- Telefoanele astea, a izbucnit frumoasa, te deranjează în cele mai intime situaţii! Nu poate fi decât o chestiune de afaceri, mă vei ierta că răspund.

A trecut în altă încăpere. îi auzeam glasul răstindu-se la cineva, nu înţelegeam ce spune, dar era prea evident nemulţumită, p-ormă din ce în ce mai furioasă, aproape că striga să se facă cum hotărâse ea.

M-am ridicat dintre coapsele elefantului şi am alunecat pe târlici până la peretele de sticlă, să mă uit la izvorul care susura printre bolovani mari de granit. Nu mai văzu-

sem grădină japoneză.

Atras de o reflexie în peretele de geam, am întors capul şi am zărit deasupra grinzii o cameră minusculă. Am privit mai atent încăperea. Sigur erau mai multe, în diferite colţuri, minuscule, vârâte în stucatură sau printre frunzele florilor din ghivece, nu le băgai în seamă nici dacă erai expert. Cine le aşezase acolo, era de meserie. Dacă existau camere, însemna că se înregistra totul. Nu-mi era greu să-mi dau seama cu ce scop. Dintr-odată, vila fermecătoare mi s-a părut cuib de vipere.

Frumoasa s-a întors mai înainte să depistez toate camerele.

8.

-Mi-am târşâit târlicii înapoi la elefantul meu şi am
Aşteptat să continue

.- Ce spuneam? a întrebat

Părea că o tulburase şi o nemulţumise profund convorbirea telefonică, nu mai era în apele ei. Din atmosfera pe care se străduise s-o creeze înainte, nu mai rămăsese decât parfumul ameţitor şi scump.

- Cât de greu e să rezişti într-o afacere, doamnă Matache, am zis eu.

A tresărit violent, parcă o lovisem în moalele capului şi masca de frumuseţe s-a făcut ţăndări. Adică era frumoasă în continuare, dar dispăruseră blândeţea şi neaju- torarea, trăsăturile îi erau dure.

- Ştii cine sunt, a zis.

- Fireşte.

- Ştii şi ce vreau?

- Nu ştiu.

- Ar trebui să ştii! Oraşul ăsta nu poate trăi fără mine! Aşa că ai grijă!

Nu prea aveam ce să răspund. Rotiţele mi se învârteau de nu le vedeam. M-am gândit că undeva, în aceeaşi casă, altcineva urmăreşte şi imaginile, şi convorbirea noastră pe un ecran şi înregistrează totul. Că am fost chemat special, nu de ochii mei frumoşi. Cu un scop.

Femeia asta în stare să conceapă şi să conducă un joc piramidal, care să ademenească lumea ca o livadă parfumată, se gândise cum să mă atragă şi pe mine într-o cursă. Nu-i păsa decât de succesul ei. Nu-i păsa nici de bărbatu-său abia dispărut, sau poate pentru el făcea totul. în casa ei, îmbrăcată provocator, se aştepta să-mi pierd minţile şi să devin agresiv. Cineva poate fusese instruit să aştepte s-o salveze, la momentul potrivit. înregistrarea urma să fie trimisă tuturor, îmi pierdeam slujba, onoarea, credibilitatea, în mod sigur mi se deschidea un proces de agresare şi mai ajungeam şi la pâmaie. Se găsesc avocaţi care să nu te lase liber şi pentru vini mai mărunte. Dacă nu-mi pierdeam minţile la vederea ei, avea fără doar şi poate alt plan, care să ducă la acelaşi final.

M-a rupt cu brutalitate din şirul deducţiilor care nu duraseră mai mult de câteva secunde.

- Ce cauţi aici?

- M-aţi invitat, doamnă.

- Asta ştiu. Dar ce cauţi în preajma mea?

- E o-ntâmplare.

- Nu te cred! Mă urmăreşti. Nu pot ierta că mi-ai omorât bărbatul.

- M-am apărat şi a fost un accident.

- L-ai ucis! a strigat, nelăsându-mă să continui. Crezi că te pot lăsa nepedpsit?

Simţeam că se-ngroaşă gluma. Răzbunarea poate fi o armă de temut, n-o întâlnisem până acum. Trebuia sa-i răspund cu armele ei, dacă nu voiam să fiu încălecat. Cine ştie cine mă aştepta la ieşire sau pe cine avea să cheme sau cliemase deja să-mi facă de petrecanie. Nu părea atât de proastă încât să mă omoare în propria ei casă, dar era destul de furioasă încât să facă o greşeală.

Trebuia să atac pe propriu-i teren, s-o fac să se apere.

- Cum e cu jocul? am întrebat pe neaşteptate.

îi tremurau imperceptibil buzele şi clipea foarte des din genele-i ca nişte pene, dar acum nu mai voia să mă

ameţească.

- Fondul Caritatea, am spus. Numai caritate nu e.

- E absolut legal, toată lumea e mulţumită.

- Cât timp?

- Asta n-am de unde să ştiu. Dacă lumea contribuie, n-are sfârşit.

Am râs şi a enervat-o.

- Asta urmăreşti.

- Şi asta, am spus. Nu vreau să fie lumea păcălită din nou.

- Ce vrei să spui?

- Ştiu cum a fost la Cluj.

Izbisem în plin. Nu înţelegea cum de ştiu, nu ştia cât ştiu. Eram un pericol, dar era obişnuită să înfrunte pericolele. Era tare. A replicat.

- N-ai ce să-mi faci. Lumea a fost mulţumită, m-am retras la timp. Şi pe urmă, eşti implicat, domnule.

încerca să lovească şi ea. Nu trebuia s-o las.

- Cum adică?

- Eşti pe listele de plată, printre favoriţi. Se ştie. Cine nu ştie, poate consulta actele. O să fac să afle tot oraşul. M-ai ajutat să atrag oamenii. Dacă îndrăzneşte cineva să mă înfunde, te trag după mine. N-o să pierd o afacere atât de frumoasă pentru gloria dumitale.

Nu cred că se mai uitase la cineva în ultima vreme cu atâta ură. Am râs din nou, doar s-o derutez. S-a enervat şi mai tare.

Simţeam că e momentul să mă retrag, putea face un semn să apară cel pregătit să mă lovească.

Nu trebuia să-i dau timp.

Nu trebuia să mai omor pe altcineva.

Mi-am scos târlicii şi m-am îndreptat spre uşă călcând apăsat pe parchetul gălbui.

- Ieşi cu pantofii tăi împuţiţi de pe parchetul meu! a strigat.

Biata fată în casă avusese dreptate.

Am ieşit cât am putut de repede. Uşa s-a închis cu un

clinchet discret.

în spatele meu s-a auzit un strigăt furios:

- De ce dracu' n-ai apărut mai devreme?

Puteam să-mi închipui cu cine vorbeşte.

9.

îmi place când lucrurile se precipită, au viaţă.

I-am spus fără întârziere şefului meu ce aflasem. Ce intuiam, mai ales.

- Să mă bazez pe intuiţia ta? m-a întrebat Nu m-arunci într-o cacialma, după care să se repeadă la mine o armată de avocaţi gata să-mi sugă tot sângele?

- Aşa mă ştii, şefuz?

I-am spus să facă rost de un mandat de percheziţie şi să trimită o echipă la adresa vecină cu viloiul lui Prâslea Matache. Ar trebui să găsească acolo hârtii despre fondul care a-nnebunit oraşul, care or s-o-nfunde şi pe nevastă-sa. Ea se afla în fruntea bucatelor.

Cu jumătate de gură, i-am spus că o să dea şi de numele meu pe listele pe care le vor ridica. Nu puteam să-i înfund altfel, dacă nu mă implicam.

- Lasă asta în seama mea, a zis.

M-am dus să mă culc, eram mort de oboseală. Nu dormisem de câteva nopţi. Nu era treaba mea să arestez gangsteri, nu voiam să-mi calc colegii peste degete, să spună iar vreunul că prea mă vâr în faţă să mă dau mare.

înainte să adorm, l-am căutat pe Dorel şi i-am spus că fondul era o escrocherie şi-o să se spargă-n mii de bucăţi.

- Fugi d-aicea, Greucene, n-ai văzut cum au câştigat unii?

- Ai face bine să mă crezi!

- Şi cu banii mei ce se-ntâmplă?

Nu ştiam ce să-i spun.

- Şi cu casa mea?

- Mai bine-acuma, decât să mai bagi alţi bani.

L-am auzit înjurând, în timp ce închideam.

A doua zi a ieşit un scandal monstru. Tinerelul chel aflase, nu se ştie cum, de o descindere a poliţiei şi l-au

surprins distrugând acte. Numai bun să fie înfundat. L-au ridicat nu numai pe el, ci şi pe contabil şi pe încă vreo câţiva bodigarzi. Frumoasa Carmen Matache nu mai era în vila ei cu grădină japoneză. Fata în casă le spusese poliţiştilor că a plecat în vacanţă. A fost o întâmplare că a depistat-o un poliţist de la circulaţie la ieşirea din oraş, unde tocmai se instalase un radar. Depăşise viteza legală cu vreo treizeci de kilometri şi-l înjurase pe poliţistul care i-a cerut actele. Au dus-o la secţie. în mai puţin de două ore un avocat a scos-o pe cauţiune. Nici n-apucaseră s-o întrebe de jocul piramidal, ăia care-o duseseră acolo nu făcuseră legătura. Până să se dezmeticească poliţia, dispăruse iar. Oricum,
se stabilise o anchetă la poliţie, nimeni nu înţelegea cum de ştiuse tinerelul de descindere. Cine ştie ce mere putrede se ascund acolo...

Nici nu se luminase bine de ziuă şi oraşul aflase că Fondul Caritatea nu era decât o înşelătorie care se prăbuşise. Câteva mii de oameni care îşi depuseseră economiile în fond s-au adunat în faţa sediului provizoriu, blocând strada şi cerându-şi cu furie banii înapoi. Habar n-am dacă era şi Dorel printre ei. Nu-mi răspundea la telefon.

Poliţia n-avea de ce să se grăbească. A dat-o pe Carmen Matache în urmărire generală şi le-a cerut celor câtorva mii de oameni să depună plângeri. Dacă aveau s-o prindă, nu putea să scape.

Au fost mulţi sceptici care n-au făcut nici o plângere.

- E pierdere de vreme, dom'le. Am mai păţit-o o dată, în nouăzeci şi ceva. Un ban n-am văzut! Parcă văz că e la fel...

10.

Colegul meu de arhivă e din ce în ce mai curios.

Nu mai vrea să-şi termine liceul la seral, spune că-i efort în zadar, nu vezi în dreapta şi-n stânga cum ajung în frunte ăia care de-abia ştiu să scrie? îi zic degeaba că ăia dorm pe saltele cu bani, nu ca el. Poate dă norocul şi

peste mine, Greucene! Ce-mi trebuie atâta carte?
E din ce în ce mai curios, vrea să ştie cum de-am reuşit eu să ajung peste noapte personaj de bârfă la bere. Unde se duce, nu neapărat cu colegii de la circulaţie sau de la crime sau de la droguri, ajunge vorba la isprăvile mele, nici despre şefu' ăl mare nu se vorbeşte atâta! înţelege şi el că am avut noroc chior şi-am dat de-o pistă care i-a înfundat pe fraţii Matache, treaba-i treabă, succesu-i succes. Dar lucrurile se liniştiseră întrucâtva, a văzut că-s om la locu
'meu, nu mă bat cu pumnii-n piept pentru-o reuşită la care, să recunoaştem, nici măcar nu fusesem singur, erau atâţia care puseseră umărul că n-avea el degete să-i numere!

Şi, dintr-odată, iar sar în faţă, iar se vorbeşte despre mine.

- Ce se vorbeşte? întreb eu curios.

- Parcă nu ştii! Zice lumea c-ai prins-o pe nevasta lui Matache ăl Mic.

- N-am prins-o.

- Nu chiar c-ai prins-o, dar e ca şi cum, eşti pe urmele ei. Da' mai mult nu-nţeleg chestia ailaltă, cu fondul, cic-ai găsit acte care arată că-i o escrocherie şi muierea păpa toţi banii. Sau aproape toţi. C-ai descoperit asta, îmi place. Tocmai mă întrebam şi eu, să bag nişte bani în joc, să nu bag? Dacă mă hotărăsc prea târziu şi-mi vine rândul la sfântu- aşteaptă? Uite că m-am lămurit. însă nu pricep cum se lipesc toate de tine. De ce n-am dat eu peste actele alea? Sau altu', sau altu'? De ce tot tu?

- O-ntâmplare, măi, Fănică.

- A dracu'ntâmplare, numai la tine trage! Cu ce-oi fi tu mai breaz? Şi p-ormă toată lumea vorbeşte de tine, ştie cine eşti, te salută pe stradă, se-ntreabă ce-oi mai fi făcând, ce-oi mai fi meşterind.

- Parcă mă-ncălzeste cu ceva!

- Pe mine m-ar încălzi. M-aş umfla în pene de mama focului! Parcă-i de colea să te ştie lumea!

- îţi spun eu, nici o scofală!

- Şi p-ormă sunt sigur că nu stai locului. Nu ştiu de ce cred asta. Nu stai tu liniştit la arhiva asta, e floare la urechе pentru tine. Sigur coci ceva.

- Nu coc nimic, măi, Fănică. Nu-i mare brânză să fii cum sunt. închipuie-ţi că dorm iepureşte şi mă uit atent la toţi cu care-mi încurc paşii, odată scoate unul şişu' şi mi-l vâră-n burtă, ca să ia banii puşi pe capul meu. Trebuie să fiu mereu pe fază.

- La asta m-am gândit şi eu. N-aş vrea să fiu în pielea ta. Da' p-ormă îmi zic că până şi asta e-o chestie, te ştie lumea şi, dacă te spintecă unul, te plânge tot oraşul. Nici primar să fii şi n-ai succesul ăsta...

Aud că primarul e atent la ce se-ntâmplă. Le-a cerut consilierilor să aprobe de urgenţă un fond de premiere pentru poliţia comunitară. Şeful cel mare a primit o strângere de mână, şeful meu direct – două strângeri de mână. Pe mine nu m-au chemat la primărie. Şeful meu direct a ţinut să-mi explice: nu vrea să mă expună. L-am liniştit, nu ţineam să merg, nici nu m-aş fi dus, chiar dacă părea impoliteţe.

Am adus vorba de bani.

- Ce bani? s-a interesat el, de parcă nu ştia.

- Ştii c-am băgat în fondul ăla banii pe care-i strânsesem să-mi schimb hârbul.

- O să-i primeşti înapoi când o să despăgubească pe toată lumea.

- Adică niciodată.

- Nu fi şi tu atât de pesimist!

- M-am gândit că poate din fondul ăla de la primărie acopăr ceva din pierdere.

- M-am gândit şi eu la asta, spuse şeful, le-am zis, au sărit ca arşi, prima-i pentru toată lumea, nu pentru unul! Nu l-a pus nimeni pe Greuceanu să-şi bage banii-n jocu' ăla şi-acuma să ne ia bănutu'! N-ai cum să-i convingi că dacă nu erai tu, nu vedeau ei vreun sfanţ. N-am chef să iasă scandal. O s-o scoatem la capăt altfel.

Nu mă aşteptam la altceva, îi zisesem de bani la plezneală, poate s-or mai fi schimbat lucrurile de la cum le ştiam. Aiurea! O să mă mai târâi cu hârbul cât s-o putea.

Ziaristul care a scris despre fraţii Matache a venit din Capitală să mă vadă. Vrea un interviu în exclusivitate. I-am spus să mă slăbească, mi-o fi el simpatic şi mi-o fi fost de folos, dar n-am de gând să ajung vedetă.

- Eşti vedetă! a replicat el.

- Atunci îmi e destul, am spus.

- Două întrebări totuşi am, n-o să public răspunsul. Ti-e teamă

?M-am uitat lung la el, nu era prost deloc. Dar cum să-i spun că-mi ţâţâie fundul şi că mi-e teamă de fiecare dată când ies din casă? Ar trebui să ştie. Cum să-i vorbesc despre asta? Cine n-ar simţi la fel în locul meu? Numai proştii-s viteji fără să le fie frică.

A continuat, văzând că tac:

- Ştii bine că nu s-a terminat. Mai e mult până la sfârşitul poveştii. Vreau să-mi spui numai mie, la sfârşit, ce-a fost

Am ridicat din umeri. înţeleagă ce vrea. Cine ştie dacă ajung la vreun sfârşit...

11.

Ar trebui să m-apuc să citesc povestea, să văd câte se brodesc ca acolo. Mi-a citit-o maică-mea când eram mic, dar e o viată de-atunci, am uitat tot. Ce-mi amintesc e că-l călăreau pe bietul Greuceanu până-l cocoşau.

Dacă stau să mă gândesc bine, va trebui să fac faţă curând unei noi încercări. Mai am mult până să scap de necaz. Fraţii Matache au fost trei. Fiecare avea câte-o nevastă, care de care mai afurisită.

- Numai Prâslea şi Cel Mijlociu, mă corectează Dorel. Celui Mare i-a murit nevasta demult. De-atunci a rămas cam scrântit, vorbeşte-n dodii şi susţine că totul e-al lui, chiar şi averile făcute de fraţi.

O fi ştiind el ceva. Rămân două neveste. De una am scăpat. Dacă şi-a doua are aceeaşi dorinţă de răzbunare

ca surata ei, om m-am făcut! Mă va căuta şi-n gaură de şarpe, când o să-mi fie lumea mai dragă. Nu-l mai pun la socoteală pe tartorele ăl bătrân, tatăl celor trei fraţi. Lumea zice că a jurat să-mi scoată el singur inima cu ghearele, dacă nu s-o învrednici careva să-mi vină de petrecanie înainte şi să mă scutească de chin. Cum ar fi, o să trebuiască să-i
înfrunt şi p-ăştia. E prea târziu să mă-ntreb cine m-a pus să mă vâr în poveste. Alunec mai departe nici nu ştiu cum, asta mi-e sortit.

Dorel a ţinut mereu legătura cu Gheorghiţă, prietenul din copilărie care a ajuns mecanic de locomotivă. Erau să se-nsoare cu două surori gemene, nişte blonde zăpăcite care-au fugit în lume cu vreo trei săptămâni înainte de nunţile programate în aceeaşi zi, la aceeaşi biserică. Nu s-a mai auzit de ele, or mai trăi, n-or mai trăi, or mai fi, n-or mai fi în ţară. Gheorghiţă s-a consolat repede, în mai puţin de-o jumătate de an chiar s-a însurat, are acuma şi trei copii, dar lui Dorel i-a rămas inima la geamăna lui şi holtei e şi azi. Spune că, la câte-o băutură, Gheorghiţă i se plânge c-a fost un prost, mai bine rămânea şi el holtei, dar e prea târziu să mai schimbe ceva. A fost, de când îl ştiu, mai tolomac, îl conduceau alţii, până să ia o hotărâre de unul singur, trecea momentul, nu mai avea ce alege. Trăieşte tot în casa lui tată-su, cu familia şi familia soră-sii, alte cinci suflete, şi tot sărac e şi cu frica lui Dumnezeu. Nu prea mai vede pe nimeni în afară de Dorel, e convins că lumea râde de el că nu s-a descurcat în viaţă, nu ştie decât serviciu şi casă, serviciu şi casă.

La o bere, de curând, l-a rugat pe Dorel să mă consulte într-o problemă, n-are curajul să mă revadă el după atâţia ani, am ajuns mare,- ditamai poliţistul de care vorbeşte toată lumea, nu se cade să vină şi el pe capul meu. N-ai cum să-l convingi să gândească altfel, daca i-a intrat asta-n cap.

Se teme să nu fi intrat în vreun pocinog pentru nişte amărâţi de bani. în partea de est a oraşului sunt nişte linii

ferate uitate de lume, pe care n-a mai circulat vreun tren de trei decenii. Se termină într-un fost depozit al rafinăriei, nu l-a mai reconstruit nimeni după ce fusese bombardat la război, americanii cu bani plecaseră şi rafinăria – naţionalizată. Nimeni nu se-ncumetă să se ducă acolo, mulţi ani tot cartierul din apropiere îşi arunca hoiturile, pute de
trăsneşte, când bate vântul dinspre est intri-n casă, să nu-ţi vină rău.

I-a cerut unul într-o zi să ducă acolo nişte butoaie vechi, nu-l privea pe el aprobarea să scoată locomotiva şi un vagon, două de marfă, el trebuia doar să le ducă. Primea pentru asta leafa pe-o lună, numai să-şi ţină gura. Cum să nu fie de acord?! A făcut două curse pe liniile dezafectate, îi era inima cât un purice, să nu-i sară roţile de pe şine, e periculos rău! Au urcat şi au dat jos butoaiele cu o macara pe care o aşezaseră pe unul dintre vagoane.

I-au dat bănuţul, a fost în regulă. Dar după vreo săptămână i-au cerut să mai facă o cursă şi pe urmă încă una. Şi atunci a mirosit c-ar fi ceva în neregulă, prea se fereau cu toţii, i-au cerut să ducă butoaiele noaptea, se nimeriseră şi două nopţi negre, fără stele, îţi vârai degetele-n ochi.

într-una din nopţile astea, s-a defectat macaraua, era una improvizată, sau veche, n-are de unde şti, a scăpat din cleşti un butoi care a pocnit de pământ, a-nceput să curgă ceva puturos la culme şi ăi de supravegheau înjurau de mama focului şi le cereau salahorilor să nu atingă nimic. După aia, i-au mai zis să facă un transport, i-a refuzat. Or să se descurce ei, i-au spus. Dar l-au plătit ca şi cum ar fi făcut transportul şi asta chiar l-a pus pe gânduri.

Nu vrea să aibă încurcături, s-a gândit că e mai bine să-i spună lui Greuceanu totul, el o să ştie ce să facă, şi pe vremuri, când băteau mingea pe maidan, ştia.

- Fă ceva, să-l liniştească, spunea Dorel.

12.

Nu-i frumos să-mi uit prietenii cu care am bătut maidanul. Mi-am făcut timp să văd ce-i cu depozitul ăla. Dorel a insistat să meargă cu mine.

- Dacă te-ntâlneşti pe drum, de unul singur, cu nevasta lui Matache? Ai nevoie de ajutor.

Am râs, dar l-am lăsat să mă ducă până aproape. Şi să m-aştepte.

Depozitul era mai distrus decât îmi închipuiam din vorbele lui Dorel. Trăiam de-o viată în oraşul ăsta şi nu-l văzusem niciodată, nu cred că ştiam că există. Peste ruinele de rezervoare roase de rugină, cioturile de ziduri rămase de la bombardament, acoperite de pământ, arbuşti şi bălării, traverse şi linii ferate interioare, vecinii de mahala aruncaseră an de an gunoaie, moloz, hoituri. Nici la groapa de gunoi a oraşului nu cred că era mai mare împuţiciune. Culmea, mi se părea că toată mizeria asta era îngrădită şi nu părea ca sârma ghimpată să fie şi ea de la război.

Am dat să m-apropii şi, ca din pământ, a răsărit din pământ o matahală cu fruntea teşită, pumni cât capul meu şi braţe enorme dezgolite, să se vadă tatuajele monstruoase care acopereau fiecare centimetru de piele tuciurie. Cu prune în gură, că abia-l înţelegeam, mi-a spus răstit că- i proprietate particulară şi să mă car dracului, dacă nu vreau să am de-a face cu el. Nu trebuia să mă gândesc mult că nu voiam să am de-a face.

Am făcut cale-ntoarsă.

Tot drumul de întoarcere, Dorel nu m-a scăpat o clipă din întrebări:

- Ei? Ei? Ce-ai aflat?

Nu mă credea că n-am ce să-i spun.

Puteam să mă interesez cine a pus mâna pe ruinele alea, că le-a cumpărat sau închiriat, şi să aflu ce-are de gând să facă acolo. Unde-s ţipi dintr-ăştia plini de tatuaje, aproape sigur e şi-o afacere necurată.

Dar să nu mă grăbesc cu concluziile, încă nu ştiu nimic

.13.

De la un timpz primesc zilnic câte o invitaţie la inaugurarea marelui centru comercial zzLa tot cartieru'„. Se deschide spre una dintre marginile oraşului, e al treilea de felul său. Celelalte două au înnebunit lumea şi au dat peste cap comerţul oraşului. Găseşti numai produse alimentare, dar tot ce vrei, la preţuri incredibil de mici. Cele mai multe, dacă nu toate, sunt de import, fel şi fel de nume, fel şi fel de firme, n-am auzit nici măcar de jumătate dintre ele, nimeni din oraş n-a auzit, nici chiar cei care stau ziulica întreagă cu nasu-n reviste străine.

Nu ştiu cine insistă să merg acolo, invitaţia e semnată de „preşedintele grupului”, Maria Magdalena Vasiliu, n-am mai întâlnit numele ăsta. Dacă-l întreb pe Fănică, se uită la mine cu ochi goi, dacă-l întreb pe şefu', ridică din umeri, nu l-a interesat lumea bună a oraşului, mai ales asta nouă, deşi ar fi trebuit să-i ştie pe toţi. Nu mă văd printre personalităţile oraşului, ăl de-a trimis invitaţia o fi luat numele din ziare, cine apare în presă e automat un personaj important.

Mă duc, n-am ce pierde, să văd şi eu minunea, să cumpăr la cel mai mic preţ din lume orice-mi doresc. Trebuie să fie o şmecherie la mijloc, altfel s-ar fi gândit şi alţii înainte. Pe unde au apărut celelalte două magazine, concurenţa a dat faliment, pe o rază de kilometri, oamenii nu cumpără decât de la „La tot cartieru'„.

Lume ca la bâlci, te călcâi pe picioare, taioare de toate culorile, rochii înflorate, pălării, costume la unul şi două rânduri, la trei şi patru nasturi, parfumuri, muzică în surdină, mănunchiuri de baloane colorate atârnând din tavan, banere colorate, fete în mini-jupe roşii purtând tăvi cu sandvişuri cât unghia, băieţi cu cămăşi portocalii şi papioane, cu tăvi cu băuturi pentru toate gusturile şi vârstele, năduşeală, aer condiţionat, lumină orbitoare.

Discursuri scurte, câteva fraze, cu tema „viitorul e al

cartierului” aplaudate frenetic, în timp ce baloanele colorate desprinse din tavan de o mână nevăzută pluteau deasupra invitaţilor, unele se spărgeau speriind inimi delicate. Anunţul programului, bufet suedez pentru toată lumea, tombolă gratuită până la epuizarea tuturor produselor, oricât de costisitoare, din nou aplauze frenetice, din nou muzica în surdină, numai Leonard Cohen, înregistrări splendide din concerte cu cântece de iubire, zâmbete şăgalnice, rochii care ondulează pe şolduri în mişcări de dans abia percepute şi cu greu reţinute.

Mai rafinată nu cred că putea fi o asemenea sindrofie. Cine o organizase era un maestru în captarea publicului.

- îmi pare bine că aţi putut veni, domnule Greuceanu! Voiam neapărat să vă întâlnesc!

Lângă mine se oprise o femeie înaltă, subţire, cu ochii negri, cu un păr de antracit unduindu-i-se pe umerii goi, la fiecare mişcare, îmbrăcată într-o rochie sidefie. Mai simţisem de curând parfumul pe care-l răspândea, nu reuşeam să-mi amintesc când.

Mi-a întins mâna.

- Sunt Maria Magdalena Vasiliu.

Avea o voce gravă, care contrasta cu fragilitatea aparentă a trupului.

- Nu mă cunoaşteţi, a continuat. Mi-am păstrat numele de fată. Numele soţului meu mort este Cristea Matache. Acest nume vă spune destul, nu-i aşa?

în mod sigur am tresărit, nu mă aşteptam la asemenea surpriză.

- Vă mulţumesc pentru invitaţie, am îngăimat, neştiind ce să spun.

Brusc am realizat că era parfumul cumnatei ei, acum căutată de poliţie. Un parfum de familie.

- Soţul meu mort, a repetat femeia, să fie sigură că am înţeles mesajul. Voiam să vă cunosc şi să vă spun că nu vă
iert. Nu suntem în filme sau în romane poliţiste să trimit

pe cineva să vă împuşte pe stradă şi n-am să scot pistolul să vi-l descarc în piept, aş ajunge ca proasta la puşcărie. Nici măcar Cristea, cât a fost el de mare, nu merită să fac asta pentru el. O să găsesc alte metode. Să ştii, însă, că o să te distrug!

Zâmbise tot timpul cât îşi vărsase veninul. Părea cea mai inofensivă discuţie la o sindrofie cu sute de persoane. Femeia asta avea o stăpânire de sine şi o forţă cum nu mai întâlnisem. Pe loc am fost convins că poate răzbate în orice îşi propune. Gândul m-a cam tulburat. Nu era numai un adversar de temut, era de-a dreptul periculoasă. Habar n-aveam cum să mă port cu ea.

înainte să apuc să-i răspund, orice, mi-a întins din nou mâna, ca unui partener de afaceri.

- Ne mai întâlnim, domnule Greuceanu. Pregăteşte-te!

Leonard Cohen cânta despre iubirea până la capătul lumii.

14.

încâlcite mai sunt căile birocraţiei! încerc să aflu cine stăpâneşte fostul depozit al rafinăriei. Norocul meu este că m-am obişnuit cu actele, dosarele, hârţoagele, ştiu cum sunt alcătuite, unde să caut, cărui serviciu să-i cer informaţii, cum să-i conving să mi le dea. Nimeni n-o să-ţi spună ceva pentru că doreşti asta. Trebuie să-i convingi sau să le ceară cineva cu mare putere. Poate chiar să-i ameninţi. Uneori le e lene să caute. De cele mai multe ori aşteaptă ceva în schimb, un cadou, o atenţie, un serviciu. Alteori acoperă pe cineva, ori ştiu că dosarele nu sunt în regulă, nu se pot face de râs că le-au acceptat, le fac rătăcite, pierdute, poate renunţi. Eu nu renunţ niciodată.

- Măi, Greucene, crezi că numai să aflu ce-mi ceri tu am eu pe cap? Mai ai şi tu răbdare!

Până la urmă aflu. Unei fundaţii de caritate, veche de câţiva ani, i s-a concesionat fostul depozit şi terenul din

jur. N-auzisem de ea, nu-mi spune nimic numele. Organizaţiile non-profit nu prea ajung pe lista fărădelegilor, n-aveam cum s-o fi întâlnit.

A apărut prin comasarea altor două fundaţii, nici numele iniţiatorilor nu-mi spun nimic, nişte anonimi. Şi-a propus să facă un parc de cercetări agricole. Până la cercetări va fi o munca de câţiva ani pentru curăţat terenul. Autorităţile au fost încântate că se arată cineva interesat să facă ordine unde ele nu s-au învrednicit o viaţă. Autorizaţiile au curs ca unse, mă interesează mai puţin dacă au şi fost unse. Parcă văd că s-a trezit vreo minte de consilier, membru al cutărui partid, să laude din nou iniţiativa particulară. Deocamdată, fundaţia a îngrădit spaţiul şi depozitează deşeuri. N-a interesat pe nimeni de unde le aduce. Nici nu se ştie că aduce deşeuri, informaţia nu poate fi decât bârfă a concurentei nemiloase. Norocul meu că văzusem cu ochii mei.

M-am gândit că pentru un asemenea parc ai nevoie nu numai de aprobări din partea consilierilor primăriei, ci şi de aprobări de la minister. Ţi se cer 'jdemii de acte, cred că mai mult decât acte. Eşti puternic dacă obţii aprobarea.

Nu cred că pot afla repede tot ce vreau, am acces mai greoi la informaţiile din Capitală. îi dau de lucru şi prietenului meu, ziaristul, poate-l interesează pentru un nou articol. E încântat. Când îi povestesc ce ştiu, miroase pe loc îmbârligături necurate. îi sclipesc ochii. Dacă nu era ziarist, omul ăsta era bun de killer, îi place sângele şi-l simte de la distanţă. Se amuză când îi spun ce gândesc. îmi răspunde că a trăit toată adolescenţa cu o bibliotecă de romane poliţiste, doar aşa uita ce e în jur. I-au intrat în sânge şi acum îl ajută în meserie.

Se distrează, îmi povesteşte că e un subiect pe care l-a început cu vreun an în urmă, l-a abandonat pentru ca n uducea nicăieri. Nu avea cazuri. Se prinsese că fundaţiile apar ca ciupercile. Cineva trebuie să fi înţeles cât de mult şi de repede poate profita din ele: legislaţie lejeră şi pre-

cară, mărfuri fără taxe, construcţii fără taxe, automobile fără taxe, bani care se spală uşor, nu rămân urme.

Scrisese despre o fundaţie care avea cinci sute de automobile primite sau aduse din străinătate, fără un ban, toate înregistrate pe numele ei, dar folosite de diverşi, care le cumpăraseră în fapt, fără acte. Ideea fusese genială. Ancheta nu dusese la nimic. Fundaţia avea tot dreptul să dea în folosinţă cuiva automobilul ei, ca s-o ajute în activitate. Nimeni nu putea cere unei fundaţii să-şi angajeze oameni pentru fel şi fel de servicii. Cei care le făceau, le făceau benevol. Nimeni n-a vrut să întrebe ce activitate atât de intensă are fundaţia, dacă are nevoie de cinci sute de maşini.

Mă gândeam că mă va prinde iama până voi afla ceva nou. Mi se părea prea întortocheat, prea închis totul. De unde să apuci un fir? Cum să fii sigur că e firul care duce undeva? Ziaristul m-a căutat neaşteptat de repede. Era dezamăgit, dar ceva-ceva tot aflase.

Una dintre fundaţiile care o iniţiaseră pe cea cu parcul de cercetări era cea cu maşinile. Ăsta a fost norocul. Păstrase în computer toate informaţiile, i-a fost uşor să meargă la vechile surse, să caute noutăţile. Administratorul vechii fundaţii mirosise o primejdie, cu ani în urmă. Oficial, s-a îmbolnăvit, s-a retras şi organizaţia sa îşi încetase activitatea. Transferase proprietăţile uneia noi, care urma să se îngrijească nu doar de bătrâni, cum făcuse cea veche, ci şi de copii, de floră montană, de mediu. Toate maşinile despre care scrisese ziaristul au fost donate sau vândute. Niciuna n-a mai reapărut. Niciuna nu era mai veche de doi ani, în mod sigur profiturile au fost uriaşe.

Fundaţia nouă a obţinut, împreună cu alte două organizaţii, şi ele non-profit, concesionarea depozitului şi a terenului înconjurător. Administratorul uneia dintre fundaţii e finul directorului de personal din ministerul Mediului. A semnat aprobarea cu două săptămâni înain
-tea ultimelor alegeri. După alegeri a fost înlocuit cu un

alt director de personal care a întărit aprobarea, permiţând fundaţiei să aducă din străinătate utilaje de cercetare şi îngrăşăminte specifice. Nu s-a întrebat nimeni de ce fusese nevoie să se scrie în aprobare „îngrăşăminte specifice”. Ziaristul nu ştie dacă există vreo relaţie de rudenie între directorul de personal şi administrator, dar directorul i-a fost adjunct predecesorului său, chiar dacă face parte dintr-un alt partid. îndată ce a părăsit ministerul, cel dintâi a fost cooptat în administrarea fundaţiei. Fireşte, benevol, fără vreo renumeratie.

Până acum, fundaţia n-a importat nici un utilaj agricol, dar pe numele ei au sosit în ţară mai multe transporturi cu pesticide. Unul dintre camioane a fost oprit în vamă o săptămână, n-avea toate actele însoţitoare, care au sosit mult mai târziu. Şi acestuia şi celorlalte li s-au pierdut urma, intră atâtea sute de mii de transporturi în ţară, n-are cine să le ţină evidenţa tuturor, dacă serviciile nu sunt computerizate.

Ziaristul nu crede o iotă din ce i s-a spus. Mai crede că pesticidele din acte erau de fapt butoaie cu deşeuri toxice care au sfârşit ascunse în depozitul meu. Se câştigă colosal din afacerea asta, s-a mai întâmplat cu ani în urmă pe undeva lângă Sibiu sau Făgăraş, a izbucnit un scandal inter-. naţional când au fost descoperite butoaiele bombă. Firmele îşi vând unele altora butoaiele, într-un lanţ că-i pierzi şirul şi nu-i mai afli capătul, peste ani, când se descoperă că mediul a fost grav poluat. Ziaristul n-are nici o dovadă, dar la momentul pe care-l vom stabili poate declanşa un nou scandal, încât să se facă cercetări. Orice ar fi, e convins că se vor descoperi nereguli grave.

Era dezamăgit, spera să afle mai mult. Ce-mi spusese abia de-i ajungea de un articol, cu multe necunoscute.

Păstrase ce era mai suculent, zicea el, pentru sfârşit. A vrut să afle care sunt acţionarii fundaţiei. Fel şi fel de nume care nu-i spuneau nimic, probabil mici afacerişti locali sau persoane-paravan.

între ele, un nume care îi atrăsese atenţia pentru că-l

văzuse de curând prin ziare, când se inaugurase un centru comercial: Maria Magdalena Vasiliu. Era administratorul reţelei de magazine „La tot cartieru'„. A căutat la Registrul Comerţului şi a descoperit că doamna era proprietara mai multor firme cu activităţi atât de diverse şi cifre de afaceri atât de mari, că putea spune că era cea mai bogată femeie din oraş. Topul celor mai bogate trei sute de femei din ţară era mic copil. Nimeni n-o ştia pentru că refuzase orice apariţie în presă, orice interviu, o singură dată chemase toţi reporterii disponibili la una dintre reşedinţele ei şi le declarase că viaţa îi e dedicată muncii de caritate pentru care nu vrea nici recompense, nici publicitate, nici recunoştinţă, era mulţumită să-i vadă pe bătrâni şi pe copii trăind mai bine, nu voia să se scrie prin ziare despre ea şi fundaţia ei. Au aplaudat-o şi i-au făcut pe plac, într-o lume în care toţi vor să iasă-n faţă şi să se ştie de ei, filantropul adevărat e pasăre rară.

Magazinele „La tot cartieru'„ erau proprietatea unei fundaţii a cărei principală activitate era îngrijirea bătrânilor şi a copiilor handicapaţi. Primea şi aducea cantităţi enorme de ajutoare din străinătate. Foarte multe transporturi erau fotografiate când erau descărcate şi fotografiile erau alăturate altora, înfăţişând rafturile doldora din cămările azilurilor, camerele luminoase în care trăiau copiii handicapaţi, printre jucării scumpe, la mese bogate. Pliantele cu explicaţii detaliate erau traduse în engleză, franceză, germană, olandeză şi trimise cu miile în străinătate, de unde fundaţiile surori, uimite şi încântate de cât de bine erau administrate ajutoarele lor, continuau să trimită transport după transport, la adresele diferite care li se anunţau. Nu exista nici un pliant în româneşte şi nu se găsea niciunul în ţară.

Copiii şi bătrânii din grija fundaţiei ar fi fost îngropaţi în produse, dacă toate ar fi ajuns la ei. în mod sigur nu ajungeau. în mod sigur, credea ziaristul, erau vândute în magazinele cu pricina, la preţuri care să le facă să dispar

ă-
jpeste noapte. Comerţul se desfăşura sub umbrela fun- ' cdaţiei, n-avea nici un control. Sau cine ar fi trebuit să facă iun control, ştia că nu e nevoie. Sau că e mai bine să uite.

Ziaristul meu se încăpăţânase să afle cine era această doamnă misterioasă, filantroapă şi atât de bogată. Numai ' ♦ cuvinte de laudă peste tot. Sau informaţii seci şi puţine, i : nimic plin de sevă. Dar găsise undeva şi informaţia care mă va da gata, spunea el. Maria Magdalena Vasiliu fusese nevasta lui Cristea Matache.

- Ştiu, i-am tăiat eu entuziasmul.
- Trebuia să-mi spui.

- Am aflat abia de curând.

Ziaristul meu a redevenit grav; era imposibil ca nevasta unui gangster de temut să se ocupe numai de activităţi caritabile.

Nu l-aş fi contrazis nicicum.

15.

Trebuia să fiu cu ochii-n patru. Ameninţările vagi ale doamnei brune nu erau floare la ureche. Nu puteam fi sigur nici că nu mă va împuşca cineva în plină stradă, poate că spusese că n-o va face doar ca să-mi adoarmă atentia.

Norocul meu că Dorel nu se plictisise să mă ducă de colo-colo. Era el cam pisălog, una-două mă lua la întrebări: dac-au găsit-o pe Doamna Carmen, după care oftase în taină, dac-am mai prins vreun gangster, să liniştesc în sfârşit oraşul, dac-am aflat ce-a văzut bietul Gheorghiţă în depozitul ăla de tremură şi-acuma în toate visele, dac-or să mai scrie ziarele de mine, să nu le piardă.

într-o bună zi mi-a spus şi oful cel mare: poate-i vorbesc unui ziarist şi de el, să-i dea poza la gazetă, să turbez ecolegii, să-i crească acţiunile la gagici, nu vezi că m-

apro- pii de pensie şi nu s-a lipit niciuna de mine?

- Aşa vrei, măi, Dorele, să atragi femeile?

- Habar n-ai cât e de greu, Greucene! Ce ştii tu, succesul a fost al tău dintotdeauna!

Nu ştiu de ce lumea crede asta, mie mi s-a părut c-am avut cea mai searbădă viaţă. Şi nici de mine nu s-a lipit nimeni. Dar nu disper.

- Să-ţi spun sau nu? îmi zise într-o zi.

- Ce mai aştepţi? Ce vrei să mai întrebi?

- Nimic. De fapt tot o întrebare e, dar de alt fel.

Se codea, nu ştia cum să înceapă. L-am lăsat să prindă curaj.

- Mă frământ de vreo zece zile, zice. Să-ntreb, să nu-ntreb? Dacă zic şi mă refuzi, mă omori cu zile. Mai bine tac.

- Fii bărbat, Dorele!

- Parcă-i simplu! Fac patruzeci. Vreau să ţiu minte ziua asta cât oi mai trăi. Am pus bani de-o parte, cred c-am strâns destui. Vreau să dau o petrecere, da' nu din alea cum se fac în mahala la Gheorghiţă. Îl chem şi pe el şi pe soră-sa, să vază cum e să fii domn! Vreau să vă invit pe toţi la un bar.

Aştepta.

- Asta-i tot, Dorele?

- Asta-i tot. Ştii, n-am fost niciodată la un bar, habar n-am cum e.

- Nici eu n-am fost.

- Cică-i spectacol, muzică trăsnet, femei frumoase, dai un ban, da' nimic nu se compară...

- Dacă vrei tu, Dorele, mergem.

- Vorbeşti serios? Vorbeşti serios? Om mă faci! îi chem pe toţi de-i ştiu. La chef cu Marele Greuceanu, care i-a dat jos pe gangsteri, despre care s-a scris în ziare, îţi dai seama?

- Mare brânză!

- Ce ştii tu, Greucene!

Mă emoţionase.

Mă emoţiona şi gândul c-o să-i văd pe mulţi după atâţia ani. Nu fusesem în stare s-o fac singur. Trebuia să vină Dorel cu ziua lui!

16.

Alesese cel mai mare bar din oraş. Se spunea că-i cel mai deocheat, dar nimeni nu reuşise să-i înfunde pe patroni. Aparţinuse unor machidoni, care-l vânduseră unor greci, care-l cedaseră unor tuciurii, care dispăruseră nu se ştie unde, înghiţiţi de cei de-acum. La fiecare transfer, barul sporea. Dar se zvonea şi că are probleme şi că-n spate se ocupă cu altele. Dacă nu i-a prins nimeni, rămân doar zvonul şi convingerea celor care-i călcau pragul că, din invidie, concurenţa ar face orice să murdărească o afacere curată.

Dorel era convins de asta, n-aveam cum să-l contrazic.
– Nu intru-n baruri d-astea, Dotele!

- Fă o excepţie, dacă n-ai argumente. E ziua mea!

Invitase vreo zece persoane, cunoşteam patru dintre ele, cu care m-am îmbrăţişat cu lacrimi în ochi. Niciunul nu numărase anii de când nu ne văzusem, erau prea mulţi. Gheorghiţă nu m-a întrebat nimic de depozit, presimţea că n-am ce să-i spun. Nevastă-sa era o femeie ştearsă, i-am uitat numele. Soră-sa fusese cea mai afurisită pe de stradă, părea să nu se fi schimbat, îl punea mereu la punct pe bărbatu-său, fă aia, nu fă aia, nu vezi că se uită lumea la noi? I-am şoptit, când nu mă auzea nimeni, că nu stă nimeni cu ochii pe noi şi să-l lase pe bietul om să se destindă. Voi, bărbaţii! Se putea să nu-i ţii partea?! a zis, dar l-a lăsat în pace. Venise şi ultimul dintre cei care-i alungaserăm pe şmecheri când l-am înmormântat pe tatăl lui Gore, constructorul ajuns într-un partid. Era cam tăcut, dar om la locul lui, nu-şi dădea aere c-a fost pe listele de candidaţi,
cât pe ce să intre-n Parlament. Nici nu ne păsa de asta, i-am zis-o toţi de la început: cu politica, mai moale, măcar în seara asta.

Am vorbit şi de Gore. Dorel îl invitase, voia să fie

marea surpriză, alături de mine, l-a anunţat în ultima clipă că n-ajunge. Succes ca Gore n-avea nimeni, ajunsese faimos în luptele Kl, apărea în fel şi fel de turnee, îl dădeau la televizor ca la balamuc, Gore a câştigat asta, Gore a făcut asta, Gore a zis asta, Gore crede că povestea stă în felul cutare. Dorel îi ştia pe de rost toate turneele, toate victoriile, când şi de ce îl depunctaseră arbitrii, noroc că Gore e fire tare, nu se-mpiedică în fleacuri, o să ajungă curând la marile gale din străinătate, vă daţi seama? Am aplaudat. Dar Dorel mai ştia şi ultima bombă: Gore o să vină şi-n oraşul nostru, o să se organizeze peste vreo lună o gală „Dă-i bătaie!z/, Gore în persoană i-a spus-o.

Am băut, am povestit, am privit un scurt spectacol cu dansuri orientale din buric, am băut din nou. Dorel era în fruntea mesei, înfloritor. Nu credeam să-i producă petrecerea asta atâta bucurie.

Nu m-am mai uitat în dreapta şi-n stânga noastră. La început mi se păruse că zăresc mulţime de mutre dubioase, se vede că eram bolnav la creier, cum spunea Dorel, nu toţi care intră într-un bar sunt borfaşi.

Pe urmă a-nceput dansul.

- Ia să te văd ce mai eşti în stare, m-a provocat Dorel.

Pe vremuri eram cel mai bun dansator din grup, se lipea de mine orice ritm, Gore doar mă mai întrecea, uneori. Sunt puţine dansuri pe care să nu le ştiu, dar nu s-au auzit în seara aia.

Nu era un ring prea mare, încăpeau vreo zece perechi, poate mai multe, zic că era destul, nu i-apucă în acelaşi timp pe toţi chef de bâţâială.

Nu ştiu cum a-nceput bătaia. Poate a dat cineva o comandă în joacă să ne schimbăm perechile, sau mai degrabă aşa era dansul. M-am trezit în braţe cu o femeiuşcă mai mult dezbrăcată, care s-a agăţat pe loc de grumazul meu, cu amândouă braţele. N-am apucat să-mi dau seama dacă era beată ori se prefăcea. Nu mai dansasem de mult atât de strâns cu cineva. N-aveam ce face, îi

pusesem palmele pe pielea fierbinte.

Nici nu se încheiase melodia şi lângă mine am zărit un zărghit gata de bătaie. Molfăia nişte vorbe despre labele mele pe gagica lui şi până să le-nţeleg, mi-a ars una. Nu glumea, avea pumn greu. într-o clipă s-a stricat totul. Dorel a sărit să mă apere, s-a ales cu un pumn în falcă, Gheorghiţă l-a doborât la pământ cu palma lui ca o lopată pe cel de molfăia cuvintele, dintre rândurile de mese au năvălit câţiva gealaţi să-şi apere tovarăşul sau erau pur şi simplu dornici de bătaie, femeile de pe ring au fugit într-un chirăit care nu se mai termina, pe mai multe voci, doar disc jockey-ul îşi făcea meseria, muzica se auzea în continuare.

A durat destul sau aşa mi s-a părut. S-au rupt câteva scaune, s-au spart sticle, un perete despărţitor de ceramică s-a făcut ţăndări, erau destui care-şi dădeau pumni, îşi rupeau coastele. Rămăsesem întreg, noroc cu artele marţiale, nu primisem nici o lovitură în afara pumnului de început, dar împărţisem cu nemiluita.

Mai repede decât mă aşteptam am auzit fluierături şi a sosit poliţia. I-am spus unui flăcău necopt care învârtea un baston de cauciuc că sunt şi eu poliţist şi am dat să scot o legitimaţie.

- Lasă vorba! a strigat la mine şi mi-a ars un baston peste umeri. Ustura al naibii. Lasă vorba, mâinile la spate şi treci la zid!

Ne-au legat şi ne-au dus la secţie. Nu ştiu cum se face dar cel de serviciu nu m-a recunoscut, sau nu mă ştia, era prea nou, ne-a aruncat pe toţi claie peste grămadă într-o încăpere.

- Aici să-mi staţi până vă trece mahmureala, discutăm atunci.

Nu aşa se procedează, dar mi-am ţinut gura, n-aveam chef să mă aleg cu alt baston peste ochi.

- Bă! zbiera Dorel. Ăsta-i Greuceanu-al vostru!

- Şi eu sunt Papa! i-au răspuns.

- Lasă-i, Dorel, se rezolvă, i-am zis.

Nu-i venea să creadă că mă închid şi pe mine şi c-o să stăm toată noaptea.

- Aniversarea asta chiar o s-o ţiu minte!

17.

N-am închis ochii. Mi se părea că prea se petrecuseră toate ca la carte. De parcă fuseseră aranjate. Nu reuşeam să înţeleg şi-o tot luam de la capăt, până s-a făcut ziuă.

Atunci am aflat că era groasă.

Patronul barului depusese plângere din timpul nopţii. Am aflat că patronul era distinsa doamnă Maria Magdalena Vasiliu. în plângere se spunea că mă îmbătasem cumplit, după care am agresat câteva femei însoţite, am sărit la bătaie, am rupt coastele câtorva clienţi care sunt gata să depună la dosar fişele medicale de spitalizare, am spart sticle, vitrine şi un perete de ceramică operă de artă, care costase proprietarul treizeci de mii de euro, şi că, în final, mă opusesem arestării şi poliţiştii care mă săltaseră stăteau mărturie.

- Ai încurcat-o, Greucene, mi-a zis poliţistul din tura de dimineaţă, cu care făcusem cândva echipă la împărţit amenzi pe stradă.

L-am aşteptat pe şef.

- Nimic nu s-a petrecut cum scrie în plângere, i-am spus.

- Te cred, dar a fost mai iute de mână ca noi.

- Am martori. Foarte mulţi, am spus.

- Asta e bine, poate mai reducem din presiune.

- întreabă-i şi pe cei care ne-au săltat.

- Unul zice hăis, altul zice cea. Unul are un frate barman acolo, a fost dintre cei care au lovit, e cu capul spart, ce-ai vrea să spună? Te vrea cu tot dinadinsul după gratii. N-o să-i meargă, dar nu-ţi va fi uşor nici ţie.

Nu mi-a fost uşor.

Până la prânz, ne-au eliberat pe toţi, cu amenzi pentru

tulburarea liniştii publice. Dorel protesta în continuare, n-aveam noi nici o vină. Atunci a intervenit constructorul intrat în politică, a dat vreo două telefoane şi, ca prin minune, poliţiştii au rupt procesele verbale. Fusese o confuzie, vinovaţi de scandal erau alţi clienţi ai localului, pe care vor încerca să-i găsească. Dar împotriva mea se depusese deja o plângere.

Şefu' m-a chemat la el în birou.

- Trebuie să ne mişcăm repede, dacă vrei să scapi, mi-a spus. Femeia asta vrea să fii scos din poliţie. Dacă se întâmplă asta, te va înfunda uşor în puşcărie, are o armată de avocaţi care-or să găsească o cale.

- Da' ştii că nu-i cum spune ea!

- Mi-ai mai zis, nu fi pisălog. Mai important e că a vorbit cu şefu-ăl mare, i-a spus versiunea ei, cu lacrimi în glas, e foc şi pară omu'. Puţin îi pasă c-oi fi tu erou, mi-a zis că dacă eşti vinovat, zbori într-o clipă din poliţie!

- Nu mă-nghite...

- Te-nghite, nu te-nghite, o are pe doamnă la suflet, nu pe tine.

Nu prea reuşeam să înţeleg cum se-ntâmplase. Mă urmărea? Ştia unde mă duc? Bătăuşii erau oamenii ei, care s-ar fi luat de mine oriunde? Cum de sosise la bar un echipaj de poliţie pe care-l putea dirija? Cum de nimerisem tocmai în barul ei? Era imposibil să fi fost ademenit acolo de Dorel.

- Şi dacă te duceai într-alt bar, puteai nimeri tot într-unul de-al ei, mi-a spus şeful, de parcă gândisem cu voce tare. Are o reţea.

/

Am vrut să mă dau cunoscător, dacă el îmi vindea un pont, îi vindeam şi eu unul:

- A fost nevasta lui Matache mijlociul.

-Ştiu.

- Vrei să spui că o cunoşti pe femeia asta?

- O urmăresc de multă vreme, abia aştept s-o ripon-esc, dar nu prea am dovezi, nu vreau să încep ceva şi să

scape.

- Şi nu mi-ai spus nimic!

- Aşteptam să văd dacă afli mai mult. Nu mi-ajung mărfurile expirate de la „La tot cartieru'„.

Am făcut probabil o mutră atât de mirată, că a simţit nevoia să adauge:

- Ce credeai, că vinde doar ce-i prisoseşte de la ajutoare?

-Mă gândeam eu că n-are atâta marfă pentru trei magazine pline zilnic de lume.

- Şi pe deasupra, dac-o prind ăia din Olanda că vinde ajutoarele, o taie de la raţii cât ai clipi! Grosul mărfurilor e adus legal, chipurile, din Turcia. Nouăzeci la sută marfă expirată, ăia nu ştiu cum să scape de ea, i-o vând pe nimic, poate i-o dau şi gratis, să nu-i coste pe ei distrugerea, ea schimbă etichetele, o vinde sub preţul pieţei înainte s-o purice vreun control. Şi proştii, care nu ştiu, se-nghesuie la chilipir. Nu ştiu cum de nu s-a-mbolnăvit încă nimeni! Ăsta-i succesul lui „La tot cartieru”! Ce credeai? Am aflat de la un şofer care mi-a vândut informaţia ca să-l scap de dosarul pentru un accident minor. Nu ştia unde schimbă patroana etichetele şi n-am aflat nici eu.

- Păi, am zis, se-ntoarce roata. Cu ce ştiu eu, o priponeşti în câteva zile! Şi pentru ameninţarea la sănătatea publică, o să croşeteze ani buni la mititica!

- Nu te da grozav!

I-am spus ce ştiam şi ce aflase ziaristul. Mult mai mult decât aflase el. I se lumina faţa.

S-a apucat să numere:

- încălcarea legii fundaţiilor, unu. Trafic cu ajutoare umanitare, doi. Trafic cu mărfuri expirate, trei. Trafic cu deşeuri toxice, patru. Sper să am dovezi pentru toate. Dacă
mai vin şi cei de la moravuri cu dosarul barurilor, prostituţia şi traficul cu muieri, pe care-l pregătesc cam de multişor, nu mai scapă. Important e să fim c-un pas înaintea

ei. Zi-i băiatului ăla să dea drumul materialului în ziar. Chiar mâine.

18.

A doua zi dimineaţă m-am prezentat la judecătorie. Urma să se decidă dacă mă arestează ori nu.

Ziarele vuiau de la prima oră de dezvăluirile privind-o pe doamna Maria Magdalena Vasiliu, soţia lui Cristea Matache, gangsterul ucis de curând de propria gardă de corp, femeia care deţinea jumătate din comerţul oraşului, din distracţiile oraşului, din parcurile oraşului, consilier onorific la primărie pe probleme umanitare. Ziaristul meu fusese deştept, vânduse o parte din informaţii şi altora, aşa că toate ziarele ieşeau pe prima pagina cu poza Doamnei brune.

Procesul a durat câteva minute. Şeful meu direct a sosit ca martor, cu toate că ăl Mare îi interzisese să mă mai apere. Nu-i strică lui Greuceanu ăsta să se mai cuminţească, prea se dă tartorul tuturor! Şeful meu direct nu s-a lăsat, i-a spus judecătorului că bătaia aia a fost o înscenare. Surpriza procesului a fost apariţia unui avocat al primăriei, care a solicitat arestarea distinsei doamne consilier. Primarul însuşi îl mandatase să ceară asta. Procurorul care trebuia să mă acuze a spus că n-are nimic de obiectat la eliberarea mea.

Spre seară, am aflat că şeful meu direct pusese sechestru pe toate documentele existente în seifurile firmelor Doamnei brune. Avocaţii ei se luaseră cu mâinile de păr, nu aveau cum să contracareze măsura. Doamna brună i-a făcut incompetenţi, i-a concediat pe toţi şi a angajat un
avocat din Capitală, despre care se spunea că ar fi cel mai veros, dar cel mai abil dintre câţi există, din moment ce scăpase de la condamnare nenumăraţi interlopi împotriva cărora se strânseseră munţi de dovezi. Distinsul avocat a şi obţinut măsura cea mai de preţ în faza aceasta: anchetarea Doamnei în stare de libertate. Deja lumea e convinsă că procesul o să fie la calendele greceşti. Dac-o să fie.

Procesul ei mă interesează mai puţin acum că ştiu că marile magazine „La tot cartieru” au pus lacătele, barurile s-au închis până li se verifică afacerile, iar în depozitul de deşeuri toxice au intrat echipele Gărzii de mediu. Au îngrădit zona, nu se mai apropie nimeni, substanţele sunt prea periculoase, până le vor neutraliza vor trece multe luni, poate ani, o să coste o avere. Dar mă gândesc că dacă scot din banii distinsei doamne, au cu ce acoperi cheltuielile. Presupun că Gheorghiţă doarme liniştit.

19.

Nu mai vreau ziarişti pe capul meu, nu mai vreau să mă laude nimeni, nu vreau nici recompense, sunt sătul să fiu vedetă, să întoarcă lumea capul pe stradă după mine, de parcă aş fi Tom Cruise!

- Ce n-aş da eu să fiu în locul tău! se plânge Dorel, care nu pricepe de ce nu-mi place să fiu celebru.

Uite-aşa, nu-mi place! M-am săturat să fiu cu ochii-n patru să nu mă-mpungă unul, v-am mai spus-o.

- Ştii bine că te apăr eu, zice Dorel.

- Ştiu, Dorele, dar sunt lucruri pe care nici chiar tu nu le poţi face.

Ridică din umeri, aici am dreptate.

Nici nu s-a liniştit bine treaba cu Doamna brună şi-mi ajung la urechi vorbe despre furia Tartorului ăl Bătrân, tatăl celor trei Matache. Merge vorba că n-a prea fost voinic mai voinic ca el. Când era tânăr, rupea lanţul cu pieptul, numai încordându-se. La o încăierare, l-a făcut pe unul să dea ortul popii doar strângându-l în braţe. Când ajunsese mai puriu, era destul să-i dea unuia un dos de labă să-l arunce în leşin două ceasuri. Unul ca ăsta nu-şi pierde îndemânarea când îi albeşte părul.

Toate averile Mătăcheştilor se clădiseră pe ce începuse el. Avusese ideea să dea bani cu camătă uriaşă unor oameni disperaţi, pe termen foarte scurt. Nu plăteai înapoi, îţi lua casa, ori maşina, ori pe amândouă, ori tot ce mai aveai. Cine l-a dat în judecată s-a ales cu buza umflată, dacă semnase, cum arătau actele, era bun de plată, asta-

i legea. Cine nu lăsa casa de la sine, era scos în pumni sau bătut până nu mai avea nevoie de casă, ci de spital sau de coşciug.

Matache ăl Bătrân n-a ţinut nimic din averile astea, le vindea pe loc pe toate, îl interesau doar banii pe care îi dădea mai departe camătă. într-un an, nu mai ştia nici el cât de mare-i era averea. N-a făcut decât trei luni de puşcărie, dar avea pe suflet câţiva morţi.

Peste noapte, a-mpărţit aproape tot copiilor şi el s-a retras ca un patriarh. Avea o cârciumă a lui, şedea toată ziulica acolo, bea vin roşu, mânca fleici la grătar şi juca table cu mâna lui dreaptă, omul pe care-l folosise la îndoirea oaselor celor care i se împotriveau. Tot ce mai voia era să i se spună cum merg afacerile, nimic mai mult.

Lumea zice că-şi chemase fiii şi le zisese cu ce să se ocupe fiecare, tu iei camăta, tu iei femeile pentru produs, tu iei barurile, fiecare să le dezvolte cum îl taie capul. Nu-i plăcuse când doi dintre fii îşi băgaseră nevestele în afaceri, el ştia dintotdeauna că femeia aduce necaz, dar i-a lăsat să-şi facă de cap. Când afacerile prosperau, fiii îl provocau, vezi că te-ai înşelat în privinţa nevestelor noastre? Mai vedem noi, zicea bătrânul, aruncând zarurile.

După ce fraţii au fost mătrăşiţi, bătrânul ar fi vrut să iasă-n faţă, să-mi ia gâtul. Femeile i s-au împotrivit, lumea s-a schimbat, ziceau, nu mai e ca pe vremea matale, să scoţi pistolul şi să tragi, faci pe loc pârnaie şi pierzi tot, acuma-i bine să umbli mai subtil, lasă-ne pe noi să-l înfundăm. Mâna lui dreaptă le ţinuse partea, aşa o fi, cum zic ele, văd şi eu că s-a schimbat lumea. Alţii din jurul bătrânului cleveteau vrute şi nevrute, chipurile că mâna dreaptă s-ar fi îngrăşat peste măsură de-atâta lenevit şi cam uitase cum e să acţioneze.

- Muieri! ar fi izbucnit bătrânul când a auzit că şi Doamna brună e pe cale să fie priponită şi toată averea e sub sechestru. Să te bazezi pe muieri! îmi umblă mie cu

subtilităţi! De-acuma faceţi cum zic io! Să mi-l căutaţi pe Greuceanu ăla. Cu mâna mea îi scot inima!

Ştiam că e pe urmele mele şi că n-o să scap de-o înfruntare cu Tartorul ăl Bătrân. Mă consolam măcar cu gândul că nu mă va lichida nimeni înaintea lui. Dar e bine să nu mizez prea mult pe asta.

Partea proastă era că se pusese un preţ mare pe capul meu. Cineva avea sarcina să mă prindă şi să mă ducă Tartorului.

20.

Pregătirile pentru marea gală „Dă-i bătaie!”, la care urma să participe şi fratele meu de cruce Gore, erau în toi. Afişe peste afişe, reclame la radio şi la toate posturile de televiziune, interviuri cu organizatorii, cozi pentru cele cinci mii de bilete care s-au epuizat în două zile, pavoazarea Sălii sporturilor, repetiţii cu majorete, muzici şi anounceri cu glasuri pătrunzătoare.

Toată lumea fremăta, se-ntoarce printre noi fiul oraşului, n-ar trebui să uite nimeni că de aici a plecat să cucerească lumea, să smulgă laurii altora, să aducă glorie oraşului şi ţării. Se întorcea într-o gală superbă să-i bucure pe toţi cei care fuseseră alături de el în toate marile
confruntări, simţise asta! Vorbe fără egal rosteau organizatorii, comentatorii, crainicii, ziarişti, nouă nu ne mai rămânea decât să le repetăm, am putea altfel?

Reîntâlnirea cu fratele de cruce a fost de vis. Nu-l văzusem eu în ultima vreme, dar era la curent cu tot ce făcusem, avusese grijă Dorel să-l informeze. Ştia de cei trei zmei cărora le retezasem capetele, de ispititoarea blondă care se străduise să mă ameţească cu parfumurile ei, de doamna brună care era cât pe ce să mă piardă, chiar şi de Tartorul bătrân care jurase să-mi smulgă inima.

S-a proptit în picioare în faţa mea, mi-a bătut palma cu zgomot şi-a strigat:

- Nu te laşi!

- Nu mă las! i-am răspuns eu, pe măsură.

Ne-am îmbrăţişat ca-n poveste, sărutându-ne pe câteva ori pe fiecare obraz, legănându-ne în braţe unul pe celălalt şi chiuind. Dorel ne privea înmărmurit, îi cam pierise graiul, pe el nu-l întâmpinase nimeni, niciodată, în felul ăsta. Dar nici nu avea vreun frate de cruce!

Isteţ cum l-am ştiut întotdeauna, Gore a deschis el vorba.

- Am venit la ţanc. Mai deveme, n-aş fi avut ce face, mai târziu, aş fi asistat la prohodul tău. Nici aşa nu e sigur că n-o să asist, dar măcar o să fac ceva să-l împiedic să se producă acuma. Mai încolo nu mai e treaba mea.

Uite cum facem, a zis el după ce şi-a dres glasul şi a fost sigur că nu-i înţelesesem gluma. Semănăm noi ce semănăm când eram copii, de parcă ne-ar fi făcut aceeaşi mamă sau acelaşi tată, dar acum chiar ar zice lumea că suntem fraţi. Suntem la fel de înalţi? Suntem. Suntem la fel de musculoşi? Suntem. Că eu am ceva mai mulţi, nu bagă de seamă decât experţii. Suntem la chip asemenea că parcă am fi unul? Suntem. Că tu eşti mai alb la păr decât mine nu-i bai, ţi-l căneşti într-o noapte. Ia gândeşte-te ce zice unul care se uită la noi într-o lumină chioară, sau unul care nu ne-a văzut de mult, sau unul care nici măcar nu
ştie cum arătăm şi ne priveşte prima oară? Tu eşti Gore şi eu sunt Greuceanu, cum mă vezi şi cum te văd!

- Eşti dat naibii, măi, Gore! izbucni Dorel înainte să apuc să scot o vorbă.

- Ai văzut că s-a prins? m-a întrebat Gore. Şi mai ziceai de el că-i tare de cap!

- Când ţi-a zis asta? se burzului Dorel, spre marea mea nemulţumire.

- Ho, bă, că nu mi-a zis, a fost o glumă, îl opri Gore. A fost o glumă, să văd cum reacţionezi.

- Şi nu poţi să faci şi tu glume mai ca lumea?

- Că doar n-o să te superi din atâta lucru! Avem mult de lucru, nu-i aşa?

- Avem.

- Păi, vezi, aşa că lasă bosumfleala şi să punem la cale ce trebuie pus la cale!

Am pus. Mai bine zis, el a pus, că era-n temă cu ce se-n-tâmplă la galele alea, pentru noi era crimă şi pedeapsă, de la televizor nu înţelesesem nici o regulă, adică nimic din ce se desfăşura în spatele scenei.

Trebuia să las vorbă peste tot că sunt mare fan al fiului oraşului, luptătorul local kombat Gore şi că, mort-copt, eu voi fi în seara galei la Sala sporturilor. Dacă era nevoie, ne vom plimba, eu şi Goe, braţ la braţ, ca două celebrităţi, pe marele bulevard al oraşului, în preziua galei, să ne arate lumea cu degetul, să ne ceară puştanii autografe, să ne fotografieze paparazzii, să se târâie în urma noastră cerşetorii mucoşi şi să ne arunce ocheade fetiţele dulci ale oraşului.

Cine va trebui, va înghiţi momeala. Adică nu numai că acolo, la Sala sporturilor, voi fi uşor de găsit, dar şi uşor de lovit.

Vorba va ajunge la Tartorul ăl Bătrân, care va fi pe urmele mele. Eu îl ştiu, el nu mă ştie. Va trebui să fac în aşa fel să mă vadă, să fiu cât mai aproape de el, să creadă că nu-mi pasă, ori că sunt prost ca noaptea şi habar n-am că-i
la o aruncătură de băţ de mine, pregătit să-mi sucească gâtul.

Să fac în aşa fel să se ţină de mine. De-o pildă, o să mă laud în gura mare cu prietenia mea, la toartă, cu Gore, să moară de ciudă toţi vecinii de scaun care l-au văzut doar în poze. Şi, pe urmă, să zic tot în gura mare c-o să mă duc în vestiare să-l mai încurajez o dată înainte de luptă, Gore ăsta, chipurile, nu începe lupta fără o vorbă de bine din partea mea. Să fac în aşa fel să m-audă Marele Tartor. Şi p-ormă să mă duc în vestiare.

Dacă mă duce mintea, o să-l am pe Tartor pe urmele mele. Dar să fac în aşa fel încât asta să se-ntâmple cu puţin înainte să-nceapă spectacolul. Să trec printre

rânduri chiar dacă mă-njură unii şi mă-ntreabă dacă că am viermi în fund când ei vor să vadă majoretele cum îşi mişcă târtiţa şi nu cum îmi salt eu burdihanul peste scaune.

Asta era o idee, dacă aveam una mai bună, o puneam p-aia în aplicare. De unde să am una mai bună?

în vestiare avea să-şi înceapă el, Gore, rolul. Adică eu să ajung acolo tocmai când se vor pregăti cei şase luptători ai celor trei gale să iasă în scenă pentru prezentarea de formă în faţa publicului. Nu se face asta de regulă la nici un spectacol local kombat. Dar o să ceară el organizatorilor, ca favor acordat oraşului său de baştină, ca toţi parti- cipanţii la gală să defileze pe scenă, înaintea luptelor. în mod sigur or să leşine toţi de emoţie şi-or să fie de acord cu propunerea. Nu mai vorbim că asta însemna lungirea spectacolului cu încă un sfert de oră, vreme suficientă pentru alt suc, altă bericică, alte floricele şi tot restul, iar bănuţii în buzunarele cui crezi că se duc, nu ale organizatorilor? Parcă-s proşti să zică NU propunerii!

Aşa că atunci când o să ajung în vestiare, Gore o să-mi dea repede halatul lui de luptă, un anteriu până la călcâie, îl îmbrac iute şi-n şir indian mă duc să mă vadă lumea în luminile orbitoare ale scenei. Să am grijă să fac cu mâna publicului, să arunc bezele cum obişnuieşte el şi să nu scot o vorbă. Dacă fac toate astea, n-am cum să mă dau de gol.

în vremea asta, el, chipurile, se-mpiedică să-şi lege şireturile, se rătăceşte pe culoare, e ajuns din urmă de Tartor şi p-ormă e treaba lui. Are timp destul să-l rezolve p-ăl Bătrân până-i vine rândul să lupte. E abia al treilea. Numai să-i spun cu câteva ore înainte cum să fie îmbrăcat, să tragă pe el acelaşi fel de haine, să nu se dea de gol.

Un plan mai bun ca ăsta nu cred că s-a-nchipuit vreo-dată!

21.

Mi-am găsit un loc cât mai aproape de scară, cât mai aproape de culoarul spre vestiare. Ăi din jur s-au uitat o vreme cam surprinşi la mine, parcă mă cunoşteau, dar nu se făcea să mă întrebe de la obraz cine sunt. Iaca, unu' ca mata! le puteam răspunde şi-i puneam în încurcătură. Dar poate toate erau o părere. înainte să plec, mă căznisem două ceasuri să-mi cănesc părul şi mi se năzărise că-ntoar- ce lumea capul să vadă cum îmi stă.

Mâneam seminţe şi făceam pe distratul, da-mi bătea inima să-mi sară din piept. îl sunasem de vreo enşpe ori pe Gore înainte să-mi iau locul, să-l întreb dacă e-n regulă. La ultimul telefon, numai că nu i-a sărit ţandăra. Frate-frate, da' nici aşa, să-l călăresc la fiecare minut!

Tartorul ăl Bătrân era exact în rândul din spatele meu, cum prezisese Gore că va fi. Se prefăcea şi el că se uită cum ţopăie majoretele, ce-i frumos îi place bărbatului la orice vârstă!

Am stat ce-am stat, m-am uitat la ceas, am zis cât de tare puteam, să m-audă toţi din jur, că mă duc să-l încurajez pe Gore şi-am pornit spre culise. Tartorul, în urma mea. Lăsase o distanţă, să nu-mi sară în ochi că se ţine de mine. Ăsta a fost norocul.

în vestiare era lume cam multă, l-am găsit cu greu pe Gore, care mi-a pus halatul pe umeri, zicându-mi să-l îmbrac cât mai repede şi m-a împins pe o uşă care se deschidea într-un culoar luminat ca ziua. La capătul lui, ieşeam toţi luptătorii pe podiumul din sală, unul în spatele altuia, la distanţă de câţiva metri, eu ultimul, eram cel mai valoros.

Când am dat cu ochii de reflectoarele de toate culorile care se bâţâiau pe mine, mai să mă-mpiedic în anteriu. Sala amuţise. M-am redresat repede, am făcut un semn larg cu mână, chipurile a fost un joc, să dau emoţii neamului, cum o să se-mpiedice Gore celebrul! Sala a-nţeles salutul şi a-nceput delirul.

Aplauze, chiote, urtele, blitzuri, muzică asurzitoare, eu păşind rar, cum îi văzusem pe cei dinainte că fac, legănându-mă în dreapta şi-n stânga şi-n toate părţile, salutând mulţimea când cu dreapta, când cu stânga, făcând jocuri de picioare cum văzusem la televizor. Ce mai, era un spectacol, organizatorii plângeau de fericire că acceptaseră ideea prezentării de formă. Ne puteam întoarce în vestiare, să ne pregătim de lupte. Cât mai încet, în urletele mulţimii deasă ca peria. Eu, ultimul.

înainte să dispar în culise, am mai dat doi paşi înapoi, am salutat spectatorii cu ambele braţe, m-am aplecat de la brâu în faţa lor, adică făceam o reverenţă oraşului, delirul a atins culmea.

P-ormă mi-au spus alţii că treaba asta de la sfârşit le-a smuls lacrimi celor care se uitau la televizor: eu plecându-mă în faţa mulţimii, eu cu chipul transfigurat dându-le de înţeles că tot ce fac e pentru ei!

A durat totul două'jde minute.

M-am întors pe urmă în culise, i-am dat halatul lui Gore, care mă aştepta calm, n-am îndrăznit să-l întreb nimic, am urcat la rândul meu, m-am aşezat pe locul meu şi-am aşteptat să-nceapă luptele.

Tartorul ăl Mare n-a apărut şi nici gorilele care erau la dreapta şi la stânga lui.

A fost o luptă, habar n-am cine a câştigat, îmi era gândul în altă parte. A fost o altă luptă, mă uitam şi nu-nţelegeam. Pe urmă a ieşit Gore să lupte şi mi-a fost inima cât un purice. în prima repriză, adversarul a năvălit peste el şi l-a sufocat, dacă nu suna gongul îl dădea cu picioarele-n sus. Sala nu înţelegea nimic, ăsta-i Gore ăla de-a luptat prin străinătăţuri? Dădurăm o căciulă pe bani să vedem cum îl face să-i dea borşul un necunoscut? în a doua repriză, aceeaşi poveste, Gore parc-avea plumb în braţe, abia se mişca, nici măcar jocul lui celebru de picioare nu se mai vedea. Intrasem la idei. în a treia repriză, Gore şi-a revenit brusc, l-a făcut praf pe adversar, a fost mereu peste el, l-a aruncat de vreo trei ori la

podea. A încheiat totul înainte să se sfârşească cele trei minute.

N-am mai auzit urlete şi chiote de mulţumire ca atunci. Asta fusese, dom'le, ziceau toţi, mare artist Gore ăsta, ne perpeleşte cât trebuie, ne face să ne tresară inimile, şi p-ormă dă-i şi dă-i, să vedem noi cine-i maestrul!

Nu l-am mai găsit pe Gore în seara aceea. Organizato-rii făceau masă mare, cu toate oficialităţile oraşului, nu se cădea să lipsească.

Până să-mi spună el, a doua zi, ce-a fost, cum a fost, am aflat că Tartorul ăl Bătrân s-a prăpădit. îi venise cineva de hac la meciul local kombat. Nimeni nu ştia cine. Dar mulţi bănuiau. Aici nu putea fi decât mâna lui Greuceanu. Prea i-a mătrăşit el pe toţi gangsterii, prea i-a fugărit până au spus şi ce-au supt fiecare de la mă-sa. Prea se grozăvise bătrânul că-i smulge inima şi uite c-a păţit-o el! Şiruri de oameni mai mult sau mai puţin vinovaţi de una sau de alta erau răzbunaţi! Greuceanu să trăiască, el ne-a adus liniştea

!Partea a treia

În care Greuceanu se îndrăgosteşte de fata împăratulu

*i*N-a fost nicio sărbătoare.

Pe Gore n-am apucat să-l mai văd, a plecat îndată după sindrofia cu oficialităţile, avea un turneu de pregătit sau era aşteptat la un turneu despre care n-am auzit nimic. Mi-a lăsat vorbă prin Dorel să mă feresc de-acum încolo să atrag toate necazurile posibile, sau măcar să învăţ arte marţiale ca lumea, că nu-mi va fi uşor.

N-am aflat cum l-a înfrânt pe Tartorul ăl Bătrân. El ori-cum nu m-aşteptam să-mi spună, doar nu era să se laude cu isprăvile lui, dar necazul e că nu fusese nimeni de faţă. Dispăruseră până şi cele două gorile care-l însoţeau pe Tartor pretutindeni, de parcă intraseră în pământ. Poate se temeau să nu fie acuzate că-l omorâseră ele pe bătrân. Cum nimeni nu le ducea dorul, poliţia nu i-a căutat, dar am auzit după o vreme că fuseseră daţi în

urmărire generală pentru omor calificat.

Mult mai târziu, după ce Gore n-a apărut la niciun turneu K1 vreo jumătate de an, am cam priceput ce se întâmplase şi de ce lupta sa din Sala sporturilor păruse atât de aiurea. Se bătuse cu adversarul său cu mâna ruptă, dar ruptă rău, a doua zi i-au pus-o în ghips. Cum a putut să facă asta, n-am să înţeleg niciodată. Unde şi cum şi-o rupsese, cam bănuiesc. Dar promisese oamenilor din oraşul lui să le arate de ce e în stare şi nu putea să-i dezamăgească. A strâns din dinţi, şi-a muşcat limba, s-a lăsat călărit două reprize şi p-ormă şi-a zis fie ce-o fi, ori mor, ori mă fac de râs şi l-a pus cu ultimele forţe şi c-o singură mână p-ălălalt la podea.

Asta da, frate de sânge!

N-a fost, zic, nici o sărbătoare.

Lumea nu se dezmeticise încă, a înţeles cu încetul, temătoare, parcă nevenindu-i să creadă, că după cei trei fraţi Matache care terorizaseră oraşul, dispăruseră sau nu mai aveau putere nevestele lor, mai afurisite decât îşi închipuiau că poate fi o muiere, iar acum nu mai era nici Tartorul cel Bătrân, care trăise pe un munte de bani şi tot nesătul fusese.

Şi odată cu ei se prăbuşiseră nenumăraţi indivizi dintr-ăia scârbos de răi, sau cei care nu căzuseră în prima clipă, nefiind foarte aproape de epicentrul cutremurului, se prăbuşeau pe rând, în zilele care urmau, când poliţia mai deschidea un dosar ascuns într-un seif, mai lua la puricat vreun interlop care era gata să-şi toarne tot neamul, cu gândul că scapă mai ieftin, sau mai făcea o descindere cu mascaţi, în chirăielile muierilor celor căutaţi, de unde se-ntorcea cu duba plină.

Erau atât de mulţi arestaţi, că de-abia încăpeau în subsolurile poliţiei. Procurorii întocmeau dosare pe bandă rulantă, judecătorii nu mai pridideau să-i închidă pentru cercetări, precizând că toţi sunt pericol public, avocaţii nu mai cunoscuseră dezamăgiri atât de mari, nu reuşeau să

elibereze pe niciunul dintre cei pe care-i însoţiseră cu succes, ani la rând, la fel şi fel de audieri, şi degeaba strigau pe toate culoarele că se-ncalcă, chipurile, drepturile omului.

Sau poate mi se părea mie că aşa stau lucrurile, pentru că eram în interior şi le vedeam mai de-aproape. Omul de pe stradă sunt convins că habar n-avea şi nu prea-l interesa că i s-a dat cutăruia zece zile sau douăzeci şi nouă de zile de arest pentru cercetări, bagă-l, dom'le, la pârnaie că ştim cu toţii ce-a făcut şi n-ai nevoie de munţi de dovezi, cu cât stai mai mult, cu atât are vreme să-şi aducă martori mincinoşi care să jure că toţi sunt Prea Curata!

într-o măsură, cam aşa a fost. Mulţi au ieşit repede la lumină, ba pe vicii de procedură, ba că-i doare splina, ba că au claustrofobie, ba că au o droaie de copii de întreţinut, să vezi cum mai ameninţau în toate părţile, e-adevărat c

ăprintre dinţi, dacă spui, nenicule, ceva de mine, n-apuci săptămâna ce vine! Au rămas liberi. Ce fac, îmi închipui.

Dar multi sunt în procese din care n-au cum să scape. Sau aşa cred.

Dispariţia Tartorului ăl Bătrân a căzut ca un trăsnet.

Mai bine de zece ani fusese stăpânul din umbră al oraşului, după ce alţi zece ani se amestecase în toate afacerile necurate, îşi făurise o armată de discipoli fanatici, îi lichidase cu sânge rece pe cei pe care mai nu-i plăcea, scăpase de urmărire şi nu fusese închis decât vreo trei luni, la începuturi, încât se dusese buhul că e de neatins. După el apăruseră cohorte de interlopi, care de care mai isteţ, mai întreprinzător, mai şmecher, mai înfumurat, dar toţi îi recunoşteau întâietatea, nu se atingeau de afacerile lui, ba chiar îi plăteau un plocon, să aibă viaţă liniştită. Era naşul tuturor, se lăfăia ca un patriarh, zmeul zmeilor.

Poliţia întocmise dosare groase cu afacerile despre care se ştia ori se bănuia că îi aparţineau, direct sau indirect, dar niciodată nu ajunsese la un proces, pentru că

niciun martor nu era dispus să vorbească, nicio dovadă găsită cu mare greutate nu rezista, probele depuse la dosar dispăreau fără urmă şi anchetatorilor li se şoptea să uite ce-au aflat şi să se gândească mai degrabă la carierele lor care se pot frânge peste noapte. Cu timpul, părea că pot apărea gangsteri noi, care să se lupte cu cei dinainte şi chiar să-i înlocuiască, poliţişti care să promită câte-n stele, primari care să vrea să schimbe lumea, ba chiar să se şchimbe regimul şi lumea, dar Tartorul Cel Bătrân să rămână neclintit ca o stâncă, stăpânul oraşului, etern.

Copiii îl moşteneau de la cei dinainte şi moşteneau şi istoriile dureroase cu răpiri, sechestrări, dispariţii şi 118 •asasinate. Dar îl vedeau zilnic în mahalaua lui, în faţa birtului unde obişnuia să stea jucând table într-un maieu soios, mâncând fleici în sânge, bând vin roşu, ascultând la răstimpuri rapoarte şoptite la ureche de locotenenţi agili şi netemându-se de nimic. Nu puteau crede că omul ăsta voinic, jovial, cu început de burdihan, chel, prăjindu-se la soare ca un bunic sătul de activitate era tartorul care încă mai îngrozea oraşul. Nu puteau fi decât basme de spus la culcare, nu ziua-n amiaza mare, vorbe de oameni speriaţi de bombe.

Şi acum Tartorul dispăruse. Nu era zvon, cineva îi făcuse de petrecanie, oricât de invincibil fusese. Nu reuşiseră adversarii să-l dea jos, poliţia să-l aresteze, judecătorii să-l arunce după gratii, dar cineva îi venise de hac, fără tam-tam, pe nepusă masă. Nu putea fi decât o singură persoană, cea pe care Tartorul însuşi spusese în gura mare că o va căuta să-i smulgă inima, cea care îi omorâse fiii, îi alungase nurorile, îndrăznise să se atingă de afacerile lui, îi zdruncinase şi dărâmase imperiul şi nu-l mai socotea stăpân peste toate. Greuceanu.

Peste noapte, mă priveau cu alti ochi, cu spaimă parcă. Isprăvile dinainte fuseseră floare la ureche pe lângă reuşita din urmă, pentru că Tartorul părea veşnic.

Cei care nu credeau că s-a întâmplat, au ieşit în stradă

să vadă cortegiul mortuar străbătând leneş oraşul dintr-o margine într-alta, spre cimitirul cel mare. E chiar Tartorul, dom'le, sau altă farsă a ăstora de la putere, să ne ia minţile cu grija lor pentru noi? Nu putea fi o farsă. Treizeci de automobile negre, poate chiar mai multe, te încurcai la numărătoare, şiruri de coroane de doi metri înălţime, purtate de flăcăi cu banderole negre pe braţ, cinci preoţi care psalmodiau toţi odată. Nimeni altcineva să urmeze sicriul, nici măcar rudele apropiate, de nu cumva vor fi fost în automobilele negre, de parcă toţi interlopii oraşului s-ar fi temut să nu fie văzuţi, interceptaţi, arestaţi şi ar fi vrut să dea un semnal că ei n-au avut şi n-au nici o legătură cu fostul stăpân al oraşului. Ca-n America, la marii gangsteri! La cimitir, cele treizeci de colive au fost împărţite cerşetorilor care se adunaseră cu zecile şi şi-au umflat burţile pentru câteva zile. Şi p-ormă nu s-a mai vorbit de Tartor.

Dar nu l-au uitat pe Greuceanu. Cum reuşise, dom'le? N-are o armată de discipoli, e singur cuc şi pe deasupra mai e şi un om obişnuit, ca noi, ăştilalţi, ce-are-n plus? Nici măcar nu l-a împuşcat pe Tartor, i-a frânt pur şi simplu gâtul! Ce putere are? Şi se zicea despre ăla că are o forţă de neînchipuit, rupea pe vremuri lanţurile cu pieptul. Cum a

S-au dat de partea lui gorilele care-l apărau pe Tartor, ziceau unii, altfel n-ar fi reuşit. Cine ştie de ce erau supărate, şi p-ormă şi-au dat seama că n-or să-i ierte oamenii Bătrânului şi-au şters putina, nu vezi că nu le mai dă nimeni de urmă, de parcă au intrat în pământ? Alţii erau convinşi că le făcusem de petrecanie şi gorilelor, care l-ar fi apărat pe Tartor ca pe ochii din cap. Dar nu-nţelegeau de ce nu s-au găsit trupurile lor.

Alţii presupuneau că am pus mâna pe vreo armă neştiută şi pac, pac! distrug cu ea pe cine vreau.

Alţii, în sfârşit, erau convinşi că asistaseră la toată scena şi băsmeau fel şi fel de născociri. Mă văzuseră hlizindu-mă la Sala sporturilor şi ăl Bătrân în spatele meu, p-ormă mă dusesem la vestiare, şi el după mine, şi-acolo a

zis unul dintre noi: hai p-a dreaptă! şi ne-am luptat ca-n poveşti, săltându-ne pe rând de la brâu şi trântindu-ne la pământ, cu figuri dintr-alea pe care le vezi doar în filme la televizor şi după ce i-am frânt gâtul Bătrânului, naiba ştie cum, că ei nu s-au prins, aşa de iute fusesem, am ieşit şi dus am fost, iar gorilele care-l apărau m-au recunoscut de şef şi-au şters-o, să nu-i găbjească poliţia pentru câte crime înfăptuiseră pân-atunci.

- E aşa cum zic ăştia sau nu-i aşa, omule? Cum a fost? Nu se făcea să le răspund.

Oraşul e mai liniştit, aproape nu-mi vine să cred.

O vreme au circulat tot felul de poveşti despre ce se întâmplase, nimeni nu le confirma şi nici nu le infirma iar oamenii s-au obişnuit cu noile împrejurări. în scurtă vreme, toate câte s-au petrecut or să se topească în uitare şi puţini îşi vor mai aminti ceva. Dacă vor dori să afle ce s- a petrecut în oraşul nostru la zece ani de la revoluţia tulbure din decembrie, vor mai găsi doar în ziarele prăfuite relatarea unor fapte surprinzătoare din care nu vor înţelege mare lucru.

Mi-am reluat munca la arhivă, citind hârtii, îndosariind, aşezând dosarele pe teme, nume şi ani. E din ce în ce mai fascinant. S-ar putea să nu pară important, dar simţeam că într-o bună zi o să aibă cineva nevoie de tot ce fac. N-o fi cea mai grozavă ordonare, dar alta n-a mai fost făcută şi important era că mă prinsese cu totul. Mă simţeam de parcă m-aş fi aflat în faţa unei poveşti moarte, căreia doar acţiunile mele îi dau viaţă. Mă gândeam că, după o vreme, dacă cineva va sări peste abisul de uitare, va reuşi să descopere că tocmai lucrurile care-i separau făceau captivante faptele pe care le orânduisem eu în dezinteresul celor din jur. Nimic nu mă putea opri.

Mi se părea că lămuresc mistere şi că orice altceva aş încerca să fac ar fi o alegere arbitrară. Mi se năzărea că aş fi într-un dans. O vreme chiar lucram, în primele ore ale dimineţii, ascultând orice fel de muzică, în surdină,

spre uimirea colegului meu, Fănică.

Primarul a hotărât să-i felicite personal pe cei care au adus liniştea. I-a cerut fiicei sale, care îi e în continuare mână dreaptă, să facă pregătirile necesare. Fata i-a vorbit şefului politiei, care a solicitat un răgaz să întocmească o listă în funcţie de meritele fiecăruia. Cam aiurea, îi numeri pe degetele unei mâini pe cei care au avut de-a face cu zmeii şi consoartele lor, n-ai nevoie să te gândeşti multă vreme. Şeful poliţiei n-a spus nimănui nimic, oricum nu eram eu cel căruia să i se comunice.

De intenţia primarului tot s-a aflat, dar era ca o abureală din care nimeni nu înţelegea nimic. Unii ziceau că ar urma să i se strângă mâna unuia dintre noi şi să i se atârne de piept o medalie pe care să i-o purtăm pe pernă când o muri, înaintea sicriului, mai mare hazul! Asta nu putea fi decât şeful. Sau c-o să-l cheme în Capitală şi-acolo o să dea ochii chiar cu şeful statului şi noi, ăştilalţi, o să ne holbăm la televizor cum îi atârnă de gât medalia şi-i strânge mâna şi-o să ne stea un nod în gât de emoţie, chiar de-o să-l înjurăm în gând pe băftos!

Alţii erau convinşi că-i vorba de bănuţi, dar o sumă frumuşică, nu ca data trecută, când de-abia îi vedeai pe fundul căldării. Să-ţi faci, acolo, măcar o casă cu grădină.

Mai erau unii cu mintea rămasă-n trecut, convinşi c-o să se-ntâmple ca-n poveste şi primarul o să i-o dea învingătorului pe fiică-sa de nevastă. Holteii, iar dintre ăştia cei care o văzuseră pe fată, erau convinşi că nu putea fi câştig mai mare şi se amărau că n-au un dram de noroc să fie printre aleşi. Dar mult mai mulţi erau ceilalţi, care fie aveau neveste şi n-ar mai lua una nici să-i pici cu sare, fie aflaseră din poveşti ori pe propria piele că nu-i pacoste mai mare ca muierea şi se întrebau de ce trebuie să-l
pedepsească pe învingător cu atâta chin. Aşa că nu prea înţelegeau unde-ar fi răsplata primarului.

- De data asta chiar te-ai făcut om, Greucene! îmi ziceau, o să stai de vorbă cu frumoasa domnişoară. Ba poate o iei de nevastă.

Mă arătam nedumerit dar ei insistau:

- Pe cine crezi tu că o să cheme întâi şi-ntâi, dacă nu pe tine?

N-avea rost să le spun că nu-mi stătea mintea la recompensa primarului.

Dar le stătea altora.

Ce-ţi spun acum ştiu indirect, am pus cap la cap frânturi aflate de la unul şi altul.

5.

Fănică s-a hotărât să nu-şi mai continue liceul la seral, n-am nici o şansă să-l conving să nu renunţe. Spune că ajunge tot acolo unde şi-a propus şi fără atâta chin. E din ce în ce mai agitat, trage mereu cu coada ochiului la ce fac, de parcă s-ar strădui să descopere ceva ce ascund de el. Nu-l bag în seamă, o să-i treacă.

Mă tot întreabă cum l-am dat gata pe Tartor, zâmbesc şi ridic din umeri. Dacă-i povestesc ceva, mai umple lumea cu ce-a-nţeles el şi aflu că i-am căsăpit şi pe cei doi bodi- garzi, le-am luat teşchereaua cu bani şi i-am îngropat adânc în pământ să nu-i găsească nimeni.

Târziu, am priceput că avea un scop. Fănică era nepot prin alianţă al şefului poliţiei, ăsta îl proptise la arhive, după ce-l refuzaseră toate serviciile de incapabil ce era. Să aşeze teancuri nişte hârtii, alături de mine, n-o fi mare brânză!

Unchi-su îi spusese de iniţiativa fiicei primarului, sau poate auzise flăcăul de la alţii şi tăbărâse pe unchi,
bagă-mă, nene, şi pe mine-n seamă, că mă ofilesc în arhiva aia! Sigur e că unchiu-su îi spusese: du-te la primărie, eu o să întârzii cât pot lista cerută, vorbeşte-i prinţesei şi, dacă-o convingi, om te-ai făcut!

- Şi n-o să mă prinză? întrebase flăcăul, temător.

- Depinde ce spui! Dacă-i groasă, te apăr eu.

- Zi aşa, nene, dacă eşti cu mine, n-am teamă!

Fănică s-a dus s-o vadă pe fata primarului, care l-a primit crezând că e trimisul poliţiei, sosit să aducă înscrisurile cerute. Nici vorbă! Fără multe farafastâcuri, Fănică i-a spus că el ar fi fost cel care a îndeplinit voinţa tatălui ei, să readucă liniştea oraşului şi că toate poveştile care circulă, despre unul sau altul care ar fi făcut isprava, sunt chiar poveşti.

în prima clipă, fata primarului n-a înţeles ce vrea să-i spună, iar când s-a dumirit, nu ştia dacă să râdă, să-l dea pe uşă afară ca pe-un impostor ce era, sau să-l întrebe de sănătate. Fănică nu se clintea din ale lui şi mai spuse că toate astea trebuiau să se afle o dată şi-odată.

- Fireşte, domnule, poliţist, răspunse fata primarului, cu multă gravitate. Dacă e cum spuneţi, continuă ea, spre satisfacţia lui Fănică, meritaţi o recompensă. Trebuie ca lumea să ştie adevărul. Dar cum se face de toţi îl socotim pe Greuceanu învingătorul zmeilor?

- Asta n-am de unde să ştiu io!

- Fireşte. Presupun că ne puteţi da amănunte despre cum s-a întâmplat.

- Oricâte! se grăbi Fănică să răspundă. Oricum le ştie toate lumea.

- Nu la ce ştie lumea mă referam, domnule poliţist.

- Atunci la ce?

- Aveţi vreo dovadă că dumneavoastră i-aţi înfundat pe fraţii Matache sau pe nevestele lor? înţeleg că la unele acţiuni au participat mai multe forţe ale poliţiei. Nu despre acelea vă întreb, o să mi le detalieze, dacă e nevoie, şeful poliţiei, să-i premiem pe oameni. Dar despre cele iniţiate
numai de dumneavoastră, ne-aţi putea aduce nişte dovezi?

- Oricâte! repetă Fănică foarte sigur pe el.

- Aş fi tare curioasă să le aflu, spuse fata primarului, uşor descumpănită de prea marea siguranţă a flăcăului.

Se spune că atunci Fănică ar fi scos din buzunar o foaie împăturită, trasă la xerox, pe care i-ar fi arătat-o fetei primarului, zicându-i că originalul era la loc sigur, să nu se piardă.

- Mai am şi altele, adăugă Fănică.

- Nu-nţeleg, spuse fata primarului, după ce despături hârtia şi o citi de două ori.

- De la asta am pornit. Lumea nu ştie începutul isprăvilor.

- Ăsta-i un xerox. Poate fi măsluit. Poate fi făcut de oricine. Nu-mi spune mare lucru.

- Nu era să vă aduc acum orginalul! se împăună Fănică. Nu că mi l-aţi lua dumneavoastră, dar se poate pierde, l-am arhivat, îl scot doar la nevoie. De la el am pornit.

Era inteligent lucrat, mai să nu-l cred că o făcuse cu mintea lui. Şi credibil. Oamenii habar n-aveau cum începuse povestea, ei ştiau doar că fraţii au fost daţi jos, p-ormă nevestele, p-ormă ăl Bătrân, dar cum am ajuns la ei era o poveste întreagă. Fănică furase din dosar plângerile lui Petrică Bot şi ale altora şi se dădea acum drept izbăvitorul lor.

- Dacă e aşa cum spuneţi, domnule poliţist, binemeritaţi totul din partea oraşului, spuse fata, care nu prea ştia ce să creadă.

Tam-nesam, după ce multe luni lumea îl binecuvântase pe Greuceanu că-i scapă de tâlhari, apare un pişpirică pe care până şi ea l-ar da de-a berbeleacul într-o luptă dreaptă şi zice că el e tartorul tartorilor! Ceva nu-i în regulă. Dacă e să dai crezare hârtiei, omul chiar mersese pe urmele plângerii şi făcuse ce făcuse să-i înfrângă pe fraţi. Că participaseră şi alţii şi că, mai ales, prea multe nu se potriveau cu ce ştia lumea, era altă poveste.

- O să analizăm în consiliu, spuse fata, şi dacă ajungem la concluzia că dumneavoastră sunteţi salvatorul nostru, o să vă recompensăm, domnule poliţist.

- Bineînţeles că eu sunt! Aşa să faceţi! se grăbi Fănică, încurajat de reacţia fetei. Ar fi bine să nu întârziaţi

prea mult cu hotărârea, toate sunt clare.

- Nu vom întârzia, domnule poliţist.

6.

Nu ştiu cum a ajuns la urechile şefului meu direct ce discutase Fănică cu fiica primarului. Ăsta află tot şi când vrea, şi când nu vrea.

M-a chemat la el.

- Auzi ce zice Fănică!

M-a bufnit râsul, nu-nţelegeam gluma.

- Nu râde, e serioasă, s-a dat Greuceanu şi-o să umfle potu-n locul tău. Mai ştii, o mai ia şi pe prinţesa primarului de nevastă pentru că a scăpat oraşul de zmei.

- Glumeşti, şefu'. Nu-l duce pe el mintea să care una • aşa gogonată.

Când l-am văzut că se încruntă, am priceput că nu-i de glumă.

- N-are cum, şefu', am mai zis.

- Ba vezi că are. I-a spus cum a descoperit el fabrica de şlefuit diamante. M-a pocnit şi pe mine cu asta, n-o ştiam, nu mi-ai zis. Cică sunt nişte plângeri ale unora care au lucrat acolo.

- Sunt la dosar, şefu'.

- Poate nu mai sunt, ia vezi.

Nu mai erau.

Iar Fănică dispăruse, îşi luase câteva zile libere, cu permisiunea şefului ăl mare, n-aveam pe cine să-ntreb unde dispăruseră. Dar nu putea cotrobăi în dosare decât el, altul

nu ştia. Acum înţelegeam de ce mă tot întreba cum am făcut aia sau ailalaltă, ce-a zis ăla, cum de nu m-a pocnit ălălalt. Avea el un plan.

- E aiurea de tot, şefu'l

Altceva nu prea ştiam ce să spun, cum s-o-ntorc.

- O fi aiurea, dar dacă nu faci ceva, rămâne p-a

lui.

- Doar nu crezi că te-oi fi minţit şi nu i-am halit p-ăia!

- Nu cred nimica! Dar tu să faci ce-ţi spun!

- Adicătelea?

- Să te vezi cu fata primarului sau cu primarul însuşi.

- N-o să mă duc să mă bat cu pumnu-n piept!

- N-o să te duci. Dar te trimit eu să le spui cum a fost, de-a fir a păr. Măcar asta trebuie să faci.

- Cine-o să mă creadă?

S-a încruntat iar.

Am tăcut şi m-am dus.

7.

N-o mai văzusem pe fată de doi ani, din zilele alea când fusese bătută de adversarii primarului. Era la fel de frumoasă, ba şi mai frumoasă, pentru că acum era foarte sigură pe ea. Avea nişte priviri că te făceau să-i spui ce-ai în minte. Şi parcă se limpezea aerul în jur şi te cuprindea o stare de bucurie. Nu mai întâlnisem asta.

- Dumneata eşti Greuceanu, m-a întâmpinat ea bărbăteşte, întânzindu-mi o mână caldă.

- Eu sunt, am molfăit.

- Vreau să spun, Greuceanu cel adevărat. A mai fost unul la mine care se dădea tot Greuceanu. Sau, mă rog, că făcuse ce-a făcut Greuceanu.

- Greuceanu e unul singur, am zis.

M-a cântărit îndelung.

- Şi eu cred asta, a rostit

M-oi fi prostit eu dintr-odată, sau chiar aşa era, mi se părea vocea ei catifelată şi m-a luat o căldură de la rărunchi spre obraji. Mai să mă pierd.

- Povesteşte-mi şi mie cum a fost, de la început, a spus. Vreau să mă lămuresc.

I-am povestit cât mai scurt posibil, fără amănunte, să n-o plictisesc.

- Toate astea i le-ai spus şi lui, de le ştie?

- 1 le-am spus. Şi nu numai lui.

- înţeleg, a dat ea din cap, gânditoare. Şi nu există şi lucruri pe care le cunoşti doar dumneata?

M-am gândit. Era frate-miu, care-mi spusese istoria pietrelor şlefuite. Dar n-o să mă apuc să-l scot pe frate-miu ► în faţă! Era jurnalistul care a povestit tot, dar nu se cădea să-l chem pe el să mă apere, dacă nu eram în stare s-o fac singur!

Mă tot gândeam ce nu-i spusesem lui Fănică şi mi-l j aminteam cum şedea lângă mine ca un ucenic ascultător, îmi sorbea vorbele şi mă tot întreba: da' ăla ce-a mai făcut? □ da' ăla ce ti-a mai zis? da' cum de nu ti-a fost frică? da' cu [1] hârtia aia ce e? şi cum furase plângerile, ştiind că de la ele pornisem şi convins că-i vor fi de folos.

- Ar fi ceva, am bâiguit, nu prea sigur.

Chipul fetei s-a luminat.

- Te ascult, a zis.

în clipa aceea n-o aveam în faţa ochilor decât pe fata de şaptesprezece ani, în rochie înfloratâ, a lui Petrică Bot.

- N-am spus nimănui că l-am văzut pe unul dintre cei care au scris plângerile.

Aştepta să-i spun mai multe.

- N-am pornit totul decât după ce mi-a dat el amănunte. Era piele şi os, îl măcinase rău silicoza. Avea o fată ca un boboc.

I-am povestit ce mă impresionase atunci, mi se părea atât de demult în urmă, că parcă fusese în altă viaţă: curtea cu casa ca un vagon, uşa scorojită către o cămăruţă întunecoasă, rochia înfloratâ şi codiţele fetei, câinele care

stârnea norişori de praf cu coada, scaunele de

bucătărie pe care am stat amândoi şi care fuseseră cândva vopsite în verde, şortul cafeniu plin de pete vechi, batista soioasă în care tuşea des, şlapii rupţi, firele de păr gălbejit care i se lipiseră de ţeastă.

- Nu ştiu dacă mai trăieşte. Credea că sunt de la asigurările sociale.

A rămas o vreme pe gânduri.

- îmi e destul, a spus într-un târziu. Dă-mi adresa.

M-a luat din nou cu călduri când am auzit că mă tutuieşte, dispăruseră toate barierele şi habar n-aveam de ce.

- Vom merge noi la omul acesta. Dacă mai e în viaţă, îi fac rost de un ajutor social, măcar pentru medicamente. Şi celorlalţi care sunt ca el. Fata, dacă zici că e la şcoală, ar trebui să capete o bursă.

8.

Nu mai ştiu ce-am discutat cu fata primarului. Nici ce-am spus până acuma nu sunt sigur că aşa a fost, sau în ordinea asta. Ajunsesem de mult acasă şi mai simţeam căldura de care îţi spuneam, în rărunchi, îi auzeam vocea în urechi.

Mă prostisem.

Dintr-odată mă prostisem.

Am trecut prin multe în viaţă. Am avut prieteni şi duşmani, am crescut într-o mahala în care eroii mi-au fost prietenii mai mari sau de-o seamă, nu s-a prea prins cartea de mine, dar ce-am făcut am făcut cu sârg.

Se întâmpla să nu înţeleg câte ceva sau să nu reuşesc să fac ce li se părea ălorlalţi un fleac şi se trezea câte-un isteţ să se repeadă-n mine:

- Băi, umbră de aichiu, nu cumva te cheamă Bulă şi Greuceanu ţi-e porecla?

O întrebam pe mama ce înseamnă asta, pe taica n-avea rost să-l tulbur din aburii lui.

- Nu ştiu, mamă, îmi zicea. O să te lămureşti tu mai târziu.

Mi-a trebuit cam mult până să mă lămuresc, nici nu mai ştiam pe unde umblă ăi de-mi puseseră întrebarea.

' întâlnisem în meseria mea lume cât cuprinde, pe unii îi ţineam minte, altora le uitasem şi numele, şi chipul, ştiam doar că trecuseră ca nişte năluci, cu problemele lor, să le rezolv eu. îmi plăcuse să mă joc de-a hoţii şi vardiştii şi încă mă jucam, om în toată firea.

întâlnisem fete şi femei care-mi făcuseră cu ochiul, pe care le voiam alături sau care nici nu mă vedeau. Crezu- ‘ sem, uneori, că lumea se prăbuşeşte, dacă nu-mi răspunde vreo ochioasă unei priviri, iar lumea continua să existe, nepăsătoare. Crezusem că sunt îndrăgostit lulea de câte-o fetişcană pe care-o vedeam la braţul altuia şi dup-o pustie de vreme nici nu mai ştiam cum arată. Ajunsesem holtei, la aproape patruzeci de ani.

Şi acum mi se întâmpla să ard. Asta e tot ce-aş putea spune, nimic altceva.

Cred că nici nu trebuie să-ţi spun mai multe.

9.

Nu ştiu câte zile au trecut, nu le-am numărat, aveam alte treburi, gândurile mi se prelingeau toate la chipul fetei primarului.

M-a chemat din nou şeful meu direct.

- Pregăteşte-te să-l vezi pe primar, mi-a zis.

Aşteptam să-mi spună mai multe. Ce treabă să am eu cu primarul?

- Uneori eşti greu de cap, Greucene, da' faci treabă bună şi d-aia-mi placi!

Şefului ăstuia îi place să se joace cu mine. M-a poftit să şed şi şi-a aprins o ţigară. însemna că are multe de povestit şi e în toane bune.

Mi-a spus câte s-au mai întâmplat.

Fata primarului l-a căutat pe unul Petrică Bot, care lucrase la fabrica de şlefuit diamante. Era bolnav în ultimul

hal. L-au dus la un spital, poate-l pun pe picioare pentru o vreme. Omul i-a vorbit de mine.

- De ce nu mi-ai spus de el? m-a întrebat şeful.

Am ridicat din umeri. Parcă numai asta nu-i spusesem!

P-ormă fata primarului l-a căutat pe Fănică, nu ştiu cum a dat de el, cred că prin unchi-su, n-a mai fost la slujbă de câteva săptămâni, e-n concediu.

Fănică s-a dus val-vârtej la primărie, a nimerit într-o zi de audienţe, dar n-a stat la rând, sunt aşteptat, le spunea celor care mârâiau, am o urgenţă.

Ce-ţi spun acuma, zicea şeful, ştiu chiar de la fata primarului, care m-a rugat să-ţi povestesc tot.

Era, zicea, Fănică ăsta, drept de parcă înghiţise un băţ, îmbrăcat în haine de sărbătoare, se aştepta să primească onoruri. îşi freca mâinile şi îi stătea pe buze o întrebare pe care până la urmă a rostit-o:

- S-a întrunit consiliul?

Fata şi-a amintit cu greu că-i spusese despre întrunirea consiliului la care se va discuta despre salvatorul oraşului.

- S-a întrunit. M-au rugat să mă întâlnesc cu dumneavoastră şi să pregătim următorii paşi. Mai înainte aş vrea să-mi mai povestiţi o dată prin tot ce-aţi trecut.

- Ce rost are? a izbucnit Fănică. Nu-mi place să mă laud cu ce-am făcut.

— E foarte onorabil din partea dumneavoastră. Dar va trebui să ştiu, pentru discursul pe care-l voi rosti la ceremonia de premiere.

Chipul lui Fănică s-a făcut roşu de plăcere.
l-a mai spus o dată cum i-a omorât el, deşi se credea că Greuceanu o făcuse, pe fraţii Matache, cum le-a urmări tpe nevestele gangsterilor, cum i-a sucit gâtul Tartorului. Din modestie, susţinea sus şi tare, n-o să dea amănunte, adică n-o să spună niciodată cum l-a biruit el pe cel Bătrân, lumea să-l creadă pur şi simplu.

- Eu vă cred, domnule poliţist, i-a spus fata primarului şi Fănică a roşit din nou de plăcere. Presupun că mai aveţi plângerile.

- Ce plângeri? a schimbat Fănică feţe-feţe.

- Plângerile de la care aţi pornit investigaţia. Nu mi-aţi adus data trecută o copie?

- A, acelea. Le am, sigur că le am.

- Presupun că sunt la dosar.

- Cum să nu fie!

- Vă întreb pentru că, cine ştie, consiliul o să vrea să le vadă, să facă o copie pentru o carte. Asta mai încolo, după ce vă veţi lua recompensa.

- O să vă dau eu copia, nu-i nevoie să se deranjeze nimeni să vină la arhivă.

- E bine şi aşa, îl linişti fata. îl cunoaşteţi pe Petrică Bot?

- Nu. Ăsta cine mai e? El o să vină după copie?

- Nicidecum. El a şlefuit diamante, a lucrat la fabrică.

- Au lucrat acolo atâţia, doar n-o să-i cunosc pe toţi!

- Pe Petrică Bot ar trebui să-l cunoaşteţi, e un om deosebit.

- Să fie sănătos!

- El e cel care a semnat plângerea pe care mi-aţi arătat-o.

Parcă-l lovise cu leuca-n cap.

- Se poate, s-a bâlbâit Fănică. N-am reţinut semnătura. Fata primarului a făcut o pauză înainte să continue.

- Ce altceva n-aţi mai reţinut, domnule poliţist? Ce altceva ne mai ascundeţi, domnule poliţist?

- Nu-nţeleg, nu ascund nimic!

- Nici că aţi sustras plângerea din dosar? Sau poate şi altele?

- Nu vă permit să mă insultaţi!

— Nu vă insult, domnule poliţist, vreau doar să mă lămuresc. A fost ideea dumneavoastră, sau a altcuiva?

- Nu vă permit să mă insultaţi! repeta, livid, Fănică.

- Domnule poliţist, tot ce mi-aţi relatat dumneavoastră e minciună de la un cap la celălalt. Vă propun să rămână între noi, să-mi spuneţi adevărul şi să plecaţi pe uşa

aceea liber, unde vreţi, dar nu în oraşul acesta. în caz contrar, îl chem pe şeful poliţiei şi-i cer să vă închidă.

- Şeful poliţiei e unchiul meu, n-o să facă el una ca asta!

- Ştiu, domnule poliţist. Tocmai de aceea n-o să-şi rişte funcţia.

Fata primarului povestea că Fănică s-a pleoştit dintr-odată, băţul pe care-l înghiţise s-a topit, îi curgeau broboanele de transpiraţie pe faţă. Dintr-odată era speriat, linguşitor, fără vlagă.

- El m-a pus, a îngăimat Fănică, spre surpriza fetei primarului.

- Ce v-a pus?

- El m-a pus să spun c-am făcut ce-a făcut Greuceanu! Nici măcar nu i-am văzut la faţă pe zmeii ăia. Era sigur că o să iau recompensa, dacă vă conving pe dumneavoastră.

Ce-a urmat a fost ca un bulgăre care se rostogoleşte. Până a ieşit de acolo, Fănică a spus tot ce ştia despre povestea asta şi despre altele care rămăseseră nelămurite. Ca un copil, se jura că n-o să mai facă. Se temea cumplit să nu fie arestat şi privea încordat uşa, convins că o să apară cineva să-i pună cătuşele. Avea lacrimi de fericire în ochi, când a plecat liber.

- Fata primarului mi-a spus că te aşteaptă, a încheiat şeful. Când vrei tu. Nu mai are nevoie de nici o listă de nicăieri. Eu am fost de acord ca lista cu premianţii din poliţie, dac-o să fie, s-o faci tu. Eşti singurul care ştie cine te-a ajutat.

10.

Nu mai fusesem la primărie, n-avusesem treabă pe-acolo. Cu zile în urmă o văzusem pe fata primarului într-o clădire alăturată, unde-şi aveau birourile consilierii.

Mă cam rătăceam pe coridoare şi, dacă nu era un moş cu nu ştiu ce treabă pe-acolo, să mă îndrume, aş fi umblat până la sfârşitul zilei.

Am ciocănit într-o uşă sculptată în stejar sau fag, grea şi impunătoare. Am intrat. în încăperea lungă era un birou

foarte mare, ca o masă, luminat puternic de soarele care răzbătea prin fereastra cât un perete.

Fata primarului s-a ivit, micuţă, de după birou, s-a repezit să mă întâmpine, s-a oprit la un pas în faţa mea, a dat să mă îmbrăţişeze, p-ormă mi-a întins mâna ca unui prieten vechi.

-Trebuia să te primesc în biroul ăsta de ceremonii. Aici se acordă decoraţiile, se fac căsătoriile, uneori e şi câte-o adunare. Nu te interesează, ştiu. Mă bucur că te văd!

Mi se încleiase limba, nu ştiam ce să zic, nici măcar dacă trebuie să zic ceva.

Ardeam în continuare.

A continuat tot ea:

- Mă bucur că s-a terminat cu bine. Tata o să fie fericit să-l vadă pe cel care a adus liniştea oraşului. El mi-a spus să te primesc aici, ca pe un oaspete de seamă. Eşti un oaspete de seamă!

Tot nu eram în stare să spun ceva.

- Aşa tăcut eşti întotdeauna?

- N-am fost aşa, am zis.

Nu ştiu de ce am spus asta, o prostie. Voiam să mă scuz.

- Şi te intimidez eu!

Atunci m-am uitat în ochii ei, n-aş putea să-fi spun ce culoare aveau. Mă uitam şi mă pierdeam şi nu mai aveam nevoie de nimic. Cred că a fost un curent în aer, altceva nu mai ştiu. Am simţit că-mi sare inima din piept, că mi se urcă sângele în cap. A fost ca un vis.

Ştiu doar că ne-am îmbrăţişat.

Aşa ne-a găsit primarul, când a intrat să mă felicite.

Primarul s-au uitat lung la noi. M-am fâstâcit. Mă gândeam c-o să spună c-am dat buzna să-i fur fata. N-a zis asta. Mi-a strâns mâna. A zis că e fericit că mă cunoaşte şi l-am crezut. A mai zis că e fericit că fata lui şi-a găsit în sfârşit un ales. A mai spus să fie într-un ceas bun.

Colegul meu Fanică n-a mai apărut, nu l-a mai văzut nimeni.

Primarul a solicitat ca o comisie de la minister să ancheteze neregulile din poliţie.

Şeful poliţiei a fost destituit, nu ştiu ce-a ajuns.

în locul lui, primarul l-a numit pe şeful meu direct.

Şeful meu direct mi-a cerut să nu mai lucrez la arhivă. L-am rugat să mă mai lase o vreme, încă nu mi-am terminat treaba. I-am promis că voi fi gata să mai fugăresc interlopi de câte ori mi-o va cere. M-a lăsat în apele mele.

M-am gândit să te chem să-ţi povestesc tot ce s-a petrecut, ţi-am promis asta mai demult. Acum cred că e sfârşitul. Aş vrea să nu scrii la ziar ce ţi-am spus. A fost destul ce-ai scris până acuma. Da' e bine să ştii.

Mai e ceva... Mâine mă însor

.Referinţe bibliografice

Un mic şi excelent scris roman pe care l-am citit „dintr-o bucată", la sfârşitul lecturii asumându-mi fără rest vorbele autorului din finalul dedicaţiei: *„Greuceanu* a fost şi rămâne un basm de oraş." Dar ce oraş, ce Bucureşti a putut ieşi din pana lui Stelian Ţurlea!

Liviu Antonesei – *Timpul*

Parodie lejeră, vervă epică, pentru copiii maturi şi maturii cât de cât copilăroşi.

Radu Cosaşu – *Dilema veche*

Ceea ce face Stelian Turlea din basmul *Greuceanu* este cam ceea ce a făcut Martin Scorsese din filmele cu gangsteri produse în Hong Kong, atunci când a realizat oscarizatul *The Departed.* Inserţia intrigii din basmul popular în lumea tranziţiei româneşti (dominată de scandaluri, crime, corupţie, impostură, sexualitate, adulter, vendete, generos mediatizate prin intermediul tabloidelor, al „ştirilor de la ora 5" şi, de multe ori, chiar al emisiunilor principale de actualităţi) este impecabilă şi chiar mă gândesc foarte serios câţi ar fi fost capabili să observe matricea basmului îndărătul sofisticatei poveşti

poliţiste,
dacă autorul nu ar fi indicat această grilă de lectură prin chiar titlul romanului.

Altminteri, stilul ironic şi autoironie în care personajul-narator (fireşte, Greuceanu însuşi) relatează faptele (cu o lungă tradiţie în literatura de gen, de la celebrul Philip Marlowe, al lui Chandler, până la simpaticii detectivi din romanele lui George Arion), excelenta fixare a măştilor contemporane peste chipurile arhetipale ale eroilor de basm (împăratul Roşu este primar, fiica sa are şi ea aspiraţii politice, aşa cum se întâmplă şi azi cu anumite progenituri ale unor lideri marcanţi, zmeii sunt capi ai lumii interlope, fratele de cruce al eroului este un star al luptelor din circuitul Kl), coerenţa întâmplărilor dau romnau- lui consistenţă şi credibilitate. Poliţistul Greuceanu însuşi devine o vedetă a mass-media ca urmare a succeselor repurtate în lupta cu mafia şi, de aceea, intrarea sa în lumea bună a politicii („jumătatea de împărăţie") şi chiar căsătoria cu fiica primarului, ea însăşi aspirantă la un rol politic major, devin o perspectivă pe deplin justificabilă.

(...) Foarte credibile sunt personajele şi faptele, inclusiv în intriga poliţistă propriu-zisă. Devenit celebru după uciderea unui cap al lumii interlope (corespondentul unuia dintre zmeii din basmul popular), poliţistul Greuceanu este invitat la inaugurarea unui mare centru comercial, într-un cadru de bun gust desăvârşit este întâmpinat de proprietarea acelui colos economic, o femeie de mare rafinament, cu superioare înclinaţii spre acte filantropice. Greuceanu află că ea este chiar soţia mafiotului ucis, iar eleganţa cu care este ameninţat, cu zâmbetul pe buze, în plină reuniune mondenă, duce cu gândul la contesele siciliene din filmele italinieşti despre Mafia. (...)

Romanul are substanţă, Greuceanu are har de povestitor, istoria captivează, firele care duc spre basm devin greu de sesizat cu ochiul liber. Autorul are însă, periodic, tendinţa de a le pune în lumină. *En passant,* aparent fără

nicio legătură cu intriga poliţistă care se derulează în planul principal, basmul îşi face simţită prezenţa. (...)

Este limpede că întregul roman este construit pe logica basmului. La fel de adevărat este însă faptul dincolo de această structură arhetipală Stelian Ţurlea are imaginaţia şi talentul de a propune o istorie credibilă cu personaje bine conturate, desprinse din realitatea noastră imediată.
Tudorel Urian – *România literară*

Un basm care să fie transformat într-un roman poliţist? La asta nu m-am gândit niciodată! E meritul lui Stelian Ţurlea că a descoperit în „Greuceanu", povestea lui Petre Ispirescu, virtuţile unui thriller. I-a păstrat elementele principale şi a scris o carte care se parcurge cu sufletul la gură. La urma urmei, lupta dintre Bine şi Rău, esenţa oricărei creaţii populare de acest gen, e prezentă cu prisosinţă şi în confruntarea între Hoţii şi Vardiştii din toate timpurile, reali sau din ficţiuni.

Evident, în *Greuceanu, roman cu un poliţist,* ambianţa este contemporană. Autorul ne înfăţişează o realitate pe care o recunoaştem cu toţii – să nu uităm că Stelian Ţurlea este şi un remarcabil gazetar, perfect familiarizat cu toate reperele spaţiului în care trăim. în oraşul unde se petrece acţiunea se ridică blocuri urâte şi mizere, alături de care se înalţă vilele impozante ale mahărilor de azi. Aceştia circulă în merţanuri, au bodyguarzi, conturi grase în bănci, banii fiind proveniţi din afaceri dubioase. Se cred atotputernici. Suprimă cu sânge rece pe oricine le stă în cale. Nu dau socoteală nimănui. Ei sunt Zmeii zilelor noastre, pe care poliţiştii nu îndrăznesc să-i deranjeze, iar avocaţii îi scapă din orice belea, în complicitate cu procurori şi judecători corupţi. Zmeoaicele – femei insolente, care etalează numai toalete de firmă şi trăsnesc a parfumuri scumpe – îşi ajută soţii să prospere, să acumuleze averi imense, recurgând fără ruşine la orice vicleşug, dovedind o ingeniozitate ieşită din comun în inventarea unor modalităţi de a se îmbogăţi pe spinarea altora.

Dreptatea. împotriva acestor şnapani se ridică un poliţist onest, cu nume de legendă: Greuceanu. Insignifiant conţopist la arhiva secţiei în care lucrează, el devine un erou adulat de toţi cei dornici să se instaureze dreptatea şi adevărul. Chiar dacă e ameninţat, bătut, rănit de gloanţele unor agresori, el izbuteşte să elimine Răul dintr-o colectivitate unde mulţi ani a guvernat nelegiuirea. Un personaj pe care nu ai cum să nu-l îndrăgeşti şi ai dori să-l cunoşti pe stradă şi să-i strângi mâna.

Curajul. Desigur, într-o astfel de naraţiune nu poate lipsi un împărat – primarul urbei, însetat să readucă pe un făgaş de corectitudine şi cinste viaţa concetăţenilor săi. îndrăzneţele lui fapte sunt susţinute de fata sa, de o frumuseţe tulburătoare şi de un curaj neasemuit. Există şi un frate de cruce, puternic şi loial, ca de altfel multe alte personaje care nu acceptă să fie umilite, iar destinele să le fie frânte de nişte nemernici. Şi aşa cum se cuvine într-o poveste, totul se termină cu o nuntă, marele premiu pentru un protagonist care a riscat totul ca să le fie bine celorlalţi.

Thriller. în basmul lui Ispirescu, unele dintre întâmplări se petrec pe întuneric, deoarece Zmeii au furat Soarele şi Luna. Copil fiind, m-am întrebat adeseori cum a reuşit Greuceanu să le ia urma şi să-i nimicească, din moment ce povestitorul nu pomeneşte nimic despre vreun felinar sau măcar vreo lumânare capabilă să lumineze decorul. A fost suficientă lumina stelelor îndepărtate? E o observaţie pe care n-am mai întâlnit-o nicăieri. Dar sensul textului e limpede: reinstalând aştrii respectivi pe cer, eroul reinstalează normalitatea. Ca de altfel şi poliţistul lui Stelian Ţurlea, un autor aflat pe drumul bun dacă ne va mai oferi lucrări cu suspans. Spre deosebire de alţii, el nu calchiază thrillere de succes de prin alte părţi, ci ne propune o carte originală, de o construcţie impecabilă, care vorbeşte despre noi, cu amărăciune, dar şi cu speranţă.
George Arion – *Jurnalul naţional*

Stelian Ţurlea revitalizează producţia autohtonă de

profil care părea înţepenită între personajul căpitanului Apostolescu şi semnătura Rodicăi Ojoc Braşoveanu. Calea pe care o urmează e inedită – remixând un basm tradiţional şi transpunându-l în context urban contemporan şi în cheie poliţistă.

(...) Regatul de basm e acum un mare oraş de provincie, eroul e un poliţist, zmeii nişte intrelopi, împăratul s-a transformat în primar, iar ajutoarele magice, într-un ziarist, un taximetrist şi un luptător de Kl. Cartea e scrisă de parcă alături de autor ar fi stat mereu pe masă şi *Fiziologia basmului* a lui Propp şi vechea colecţie *Enigma.* Toate elementele constitutive ale basmului sunt prezente la apel, de la motivul fratelui de cruce, la cel al încercărilor şi al substituirii eroului. Recuzita romanului poliţist nu e deloc neglijată: stereotipiile genului fiind omniprezente în pagină. Personajele corespund funcţional morfologiei fantastice, dar fiziologic sunt mulate după normele recognoscibile ale literaturii poliţiste. Chandler sau Chase este pastişat în tuşă groasă, şi sumar executată, dar recog- noscibilă şi perfect funcţională.

Stelian Ţurlea nu se ia în serios şi nici nu pare să-şi ia în serios romanul, de unde o atmosferă relaxată şi un ton degajat al povestirii. Totul este pus sub marele pact dintre cititior şi text: fie accepţi că volumul e o simplă sursă de amuzament şi lectură uşoară (cu multe trimiteri metatextuale), fie închizi copertele. Intrigile poliţiste sunt exagerate şi senzaţional-senzaţionaliste: trafic de diamante, depozitări ilegale de deşeuri megatoxice, bătăi şi împuşcături rocamboleşti. Există şi necesara coloratură locală: aluziile deloc voalate la Caritas, la mafia Bucureştiu- lui etc. Totul este simplificat până la liniile scheletului, până la a fi reduse din grase şi încâlcite subiecte de presă la extrem de simplu de rezolvat cazuri. Firesc pentru un basm, binele cotonogeşte uşor şi fără bătăi de cap răul, totul fiind creionat în nuanţe contrastante de alb şi negru.

Romanul lui Stelian Ţurlea este scris corect şi plăcut.

Se parcurge într-o după-amiază, între prânz şi ştirile de seară. Un divertisment de calitate.
Victor Cubleşan – *Cuvântul*

Un poliţist român din anii 2000 cu greu poate ajunge personaj pozitiv, cu atât mai puţin erou de basm. Mentalul colectiv suprapune termenul „poliţist" pe imaginea unui ins gras, corupt, mitocan, ineficient. Poliţistul român standard nu e Greuceanu, ci Garcea. Stelian Ţurlea îşi pune abilităţile de prozator în slujba unei nobile mitizări şi a demontării prejudecăţilor. El scrie un basm modem, scurt şi spumos, despre lupta unui Făt-Frumos cu epoleţi într-un orăşel mustind de corupţie şi lucrături mafiote. Greuceanu e poliţist de hârţoage la arhive, dar iese dintre ele pentru a se lupta cu cei care stăpânesc prin jaf şi crimă. Tartorul, zmeul, este un „naş,, interlop, Matache ăl Bătrân, şi evident că Greuceanu, ajutat de forţe ale binelui pe care le coalizează, îl învinge spectaculos pentru a se îndrăgosti de fata împăratului. Adică de a primarului care l-a trimis pe şeriful justiţiar să facă ordine în oraşul lui. Ca şi în cazul poliţistului-arhivar, la Stelian Ţurlea aparenţele sunt înşelătoare. Editorialistul întunecat şi masiv este un prozator sprinţar, ager la poante, abil în conducerea unei acţiuni pe care o complică progresiv, parcă spre a se amuza mai bine la dezlegarea finală a tuturor nodurilor ei. Greuceanu e un bun roman pentru adolescenţi.
Horia Gârbea – *Luceafărul, Săptămâna financiar*
ă

În colecţia Crime Scene au apărut:
CS 1 – Zâmbet ucigaş – Lisa Scoltoline
CS 2 – Dansul mortii – Unda Fairstein
CS 3 – Filiera greceasca – Bogdan Hrib
CS 4 – Crima Zen – Oliver Boltini
CS 5 – În gura presei – Robert B. Parker

CS 6 – Sunetele mortii – Alex Mihatea
CS 7 – Atac în biblioteca – George Arion
CS 8 – Masca Morţii Roşii şi alte povestiri – Edgar A Poe
CS 9 – Câinele din Baskerville – S r Arthur Canon Doyle
CS 10 – Spada – Bogdan Teodor eseu
CS 11 – Atingerea Sultanului – Hakan Yel
CS 12 – 3 cu ghinion – Emil Simionescu
CS 13 – Dreptate fără lege – Edgar Wallace
CS 14 – Crima Lordului Savile şi alte povestiri – Osca' Wi'de
CS 15 – Indicii anatomice – Oano StoicoMujea
CS 16 – Ziua lupului – Cario Lucarelli
CS 17 – Casa secreta – Edgar Wa'ˈace
CS 18 – Plăceri nevinovate – VI Morogan
CS 19 – Fabrica de păcate – Richard Aleas
CS 20 – Consiliul Justiţiei – Edgar Wallace
CS 21 – Cameleonul – George Arion
CS 22 – Pactul Roşu – Oliver Descosse
CS 23 – Final Exrt – Richord A’eas
CS 24 – Parfumul văduvei negre – Oana StocoMujea
CS 25 – Strada şobolanilor – Francois Forestier
CS 26 – Hoţii de timp – bona Boilan
CS 27 – Almost Blue – Cario Lucarelli
CS 28 – Justiţiarii din Cordoba – Edgar Wallace
CS 29 – Asasin la feminin – Monica Ram rez